

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 245

Poznań, środa dnia 28 maja 1930

Rok XXV

W okręgu gnieźnieńskim pobudzajcie wszystkich do spełnienia obowiązku narodowego i państwowego i głosowania w niedzielę na listę katolicko-narodową nr. 24!

Wbrew „sanacji” do walki z Niemcami komunistami i socjalistami!

Głosiliśmy zawsze, że najsmutniejszą stroną „sanacji moralnej” jest właśnie jej strona moralna. Błędy polityczne można, najostrożniej je nawet zwalczając, zawsze jeszcze jakoś wytłumaczyć i puścić w niepamięć. Ale to bagno zgnilizny moralnej, jakie „sanacja” wylała na Polskę, — to narodowa zbrodnia, której ani dzisiejsze pokolenie ani pokolenia przyszłe obozowi temu nie wybaczą, bo wybaczenie jest niemożliwe.

Jesteśmy świadkami brutalnego wyzysku państwa, jakiego dotąd nie można było sobie nawet wyobrazić. Żłób, karciera, pieniądz, uczy wystawne — oto „idea”, składające się na „ideologię” „sanacji moralnej”. Wstręt ogarnia każdego człowieka uczciwego do takiej „naprawy” Rzeczypospolitej, a zarazem rumieniec wstydu pokrywa oblicze rzetelnych obywateli za „bohaterów” tej „naprawy”, że wszystko to jest w Polsce możliwe.

Wyzysk państwa ma przytem cechy zwyrodnienia: stroi się bowiem w szaty cnoty obywatelskiej, poświęcenia, twórczości dla państwa, podporządkowania wszystkiego dobru państwa, — podporządkowania mu przedewszystkiem wszelkich względów partyjnych. A tymczasem w rzeczywistości uprawia się orgie partyjnicstwa. Chce się zniszczyć wszystko i wszystkich, byleby się ostać przy żłobie, przy karjerze, przy pieniądzu, przy uczłach wystawnych.

W naszej dzielnicy pień społeczeństwa pozostał zdrowy; zarazie nie uległ. Tylko tu i owdzie gałęzie zmarniały pod wpływem zewnętrznych nacierałości. Ale „sanacja” nie daje za wygrane. Chce w społeczeństwo nasze wsączyć jad nie tym, to innym sposobem. Dowód tego mamy w obecnych wyborach uzupełniających w okręgu gnieźnieńskim.

Jaka tam jest sytuacja? Z wielkim rozmachem idą do starcia politycznego Niemcy (lista nr. 18) i socjaliści (lista nr. 2). Niemcy wydali nawet podstępna odezwę do Polaków, by głosowali na listę nr. 18, a ponadto układają się z komunistami, by ci głosami swymi przysłużyli im z pomocą. Niemcy marzą o zdobyciu drugiego mandatu w okręgu, który jest sercem Wielkopolski i kolebką polskiej państwowości.

Co w tych warunkach robi „sanacja”? Oto komitet regionalny Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem na województwo poznańskie wydaje odezwę, którą kończy tłustym drukiem wezwaniem: „Kto uczciwy, kto zachował niezatrute jadem partyjnicstwa sumienie narodowe i państwowe, ten...”

Brońmy Polski przed zdradą narodową!

Stała się rzecz niesłychana. Oto „sanacyjny” t. zw. Blok Bezpartyjny Współpracy z Rządem wydał odezwę, kończącą się wezwaniem, że „kto uczciwy, kto zachował niezatrute jadem partyjnicstwa sumienie narodowe i państwowe, ten...” udziału w obecnych wyborach nie weźmie!

Jest to cyniczna, jawna zdrada narodowa! Boć idą ławą do wyborów Niemcy i socjaliści, a komuniści paktują z Niemcami, by na ich listę rzucić swoje głosy, czyli, że niebezpieczeństwo narodowe i państwowe jest olbrzymie, a Blok Współpracy z Rządem, sam stchórzywszy w wyborach, wzywa obywateli do ucieczki z posterunku narodowego i państwowego, czyli do oddania pozycji Niemcom, komunistom i socjalistom.

Jak Wielkopolska — Wielkopolska, takiej hańby narodowej nie byliśmy jeszcze świadkami! Jeżeli Blok Współpracy z Rządem sam ucieka z placu bitwy, by się nie unaoczniła cała nędza jego bezsilności w społeczeństwie naszym, to wara mu od zatruwania duszy zdrowego społeczeństwa, które musi iść do walki z Niemcami, komunistami i socjalistami, które musi wrogów tych pokonać, które musi zwyciężyć.

„Sanacja” — oprócz wspomnianej odezwę podpisaną — wydała ulotkę niepodpisaną, która w jeszcze gorszy sposób pracuje na szkodę narodu i państwa polskiego, a na korzyść Niemców, komunistów i socjalistów. Ulotka ta obrzuca błotem obóz katolicko - narodowy, który walczy o zwycięstwo listy nr. 24, i zohydza naszego kandydata czołowego, zasłużonego marszałka Trąpczyńskiego. A mianowicie ulotka „sanacji” w sposób oszukańczy kładzie marszałkowi Trąpczyńskiemu w usta słowa, wypowiedziane w grudniu r. 1915 w Reichstagu nie przez niego, lecz przez posła niemieckiego, centrowca dr. Spahna, który wówczas wyrażał nadzieję, że zwycięży oręż niemiecki, i że Niemcy rozszerzą swe granice na wschodzie i

zachodzie. Ulotka „sanacyjna” twierdzi, że „nawet postępowe partie niemieckie wstrzymały się od głosowania”, że natomiast „p. Trąpczyński ani chwili nie wahał się i złożył rezolucję” na rzecz dalszej zwycięskiej wojny Niemiec.

Co słowo, to kłamstwo! Poseł Trąpczyński nie przemawiał wówczas wogóle. Koło wcale głosu nie zabierało, a spór toczył się wyłącznie między ogółem niemieckich stronnictw burżuazyjnych a niemieckimi socjalistami.

Na co te kłamstwa? Na co te oszustwa? Na to, ażeby podkopać powagę listy katolicko - narodowej, co nie może wyjść na korzyść listy „sanacyjnej”, bo jej wcale niema, lecz co oznaczać musi wzmocnienie listy niemieckiej, wspomaganie przez komunistów, oraz wzmocnienie listy socjalistycznej.

Hańba, po trzykroć hańba!

Obywatele! Rodacy! W niedzielę, jak jeden mąż na posterunek! Gdy „sanacja” zdradza sprawę narodową i państwową, obóz katolicko - narodowy odeprze zachłanność niemiecką i falę przewrotu czerwonego.

Obywatele! Rodacy! W obronie narodu i państwa, a zarazem w interesie własnego mienia i zarobkowania, odrzuć od siebie podszepty lenistwa, idź do urny wyborczej i głosem swym przyczyn się do zwycięstwa wielkiej sprawy!

Na wynik wyborów w okręgu gnieźnieńskim patrzy cała Polska, bo od tego wyniku wiele zależy! Wybory w okręgu gnieźnieńskim muszą „sanacji” pokazać, że jej system, który Polskę kała i niszczy, ugrzązł już w błocie, i że zacząć musi się konieczne panowanie prawa, uczciwości, ładu, porządku, oszczędnej gospodarki.

Przecz ze zdradą narodową i państwową „sanatorów”!

Przecz z Niemcami, komunistami i socjalistami!

Niech zwycięży lista katolicko - narodowa nr. 24!

Komitet Wyborczy na okręg gnieźnieński listy katolicko - narodowej nr. 24

Przeczytaj i oddaj sąsiadowi!

Głosowanie odbędzie się w niedzielę, dnia 1 czerwca br., w wyznaczonych lokalach wyborczych między godz. 9-tą rano a 9-tą wieczór.

udziału w obecnych wyborach nie weźmie!

Jest to postąpienie ze stanowiska moralności narodowej i interesu państwowego poprostu potworne. Sami stchórzyli, uciekli z posterunku, by się nie skompromitować nikłą liczbą zdobytych głosów. A stchórzywszy i uciekły, „sanatorzy” mają smutną odwagę, by do tchórzostwa i uciekinierstwa w obliczu ataku niemieckiego, komunistycznego i socjalistycznego wzywać nasze uczciwe, duchem obywatelskim i narodowym ożywione społeczeństwo wielkopolskie. Chcą wszystko pograżyć, co polskie, skoro oni nie mogą mieć mandatów. Niech je biorą Niemcy i socjaliści... Ale tej hańby społeczeństwa naszego „sanacja” się nie doczeka, i nie doczekają się jej wspólnie z „sanacją” Niemcy, komuniści i socjaliści.

Mówi przysłowie tacińskie: Kogo Pan Bóg chce zgubić, temu rozum odbiera. Czynem, pozbawionym wszelkie-

go rozumu, jest wzywanie Polaków na ziemiach zachodnich do ucieczki przed Niemcami, komunistami i socjalistami. Jeżeli się „sanacja” u nas już dawno moralnie zgubiła, to tym czynem wykopala sobie ostatecznie grób.

Rodacy nasi w okręgu gnieźnieńskim, odwracając się z pogardą od zdradzieckich wezwań Bloku Współpracy z Rządem, pójdą w niedzielę ze spotęgowanym poczuciem obowiązku ławą do urn wyborczych, by listą katolicko - narodową nr. 24 pokonać akcję wyborczą Niemców, komunistów i socjalistów i dać zarazem „sanacji”, zaprzeczającej nasze interesy narodowe i państwowe, policzek moralny.

Niechaj w tych ostatnich dniach przed niedzielą każdy szanujący się obywatel agituje na lewo i prawo, gdziekolwiek wpływ jego sięga, i niechaj wielką sprawę wiedzie do zwycięstwa!

Aktualne znaczenie wyborów gnieźnieńskich

Dyskusja, tocząca się około odbytych świeżo wyborów sejmowych w okręgu lidzkim i senackich w województwie wołyńskim, pozwala zajrzeć dość głęboko za kulisy machinacji politycznych kierownictwa obozu rządowego.

Haniebna ucieczkę z placu walki, wywołaną obawą kompromitującej klęski, stara się prasa rządowa (nie cała!) przedstawić jako owoc „rozumu” politycznego, zawierający w sobie rzekomo wyższe wartości dla obozu rządowego, niż mandaty sejmowe.

W tem, co się czyta w prasie rządowej o wynikach wyborów uzupełniających, jest wiele cynizmu, nieco wisielczego humoru i sporo zwykłej blagi. Byłoby jednak błędem nie dostrzegać w taktyce p. Światłowskiego, obecnego szefa organizacyjnego obozu rządowego, pewnego planu, kryjącego w sobie niebezpieczeństwo dla przyszłości państwa narodki.

Równoległe z wycofaniem list „sanacyjnych” w rozmaitych okręgach kierownictwo obozu rządowego rzuciło hasło wstrzymania się od głosowania. Hasło to nietylko nie daje „sanacji” żadnej bezpośredniej korzyści, jeśli chodzi o podział mandatów, ale nawet — jak to miało miejsce na Wołyniu i mogłoby być w okręgu gnieźnieńskim — może przyczynić się do utraty mandatów polskich na rzecz Ukraińców, Żydów i Niemców, a zatem jest wyraźnie szkodliwe ze stanowiska narodowo - państwowego.

Hasło abstynencji wyborczej realizuje się przy pomocy odezw, przedstawiających głosowanie jako zmarnowanie trudu i czasu. Podatnym gruntem dla tej agitacji była ciemnota i gnuśność kresowego ludu wiejskiego, a oportunist i tchórzostwo tamtejszej ludności miejskiej, w większości żydowskiej.

Uzyskane w ten sposób wstrzymanie się od głosowania większości wyborców przedstawia się jako ich posłuszeństwo nakazowi partii rządowej. Ta fałszywa buchalteria mogłaby stanowić temat do niejednego dowcipu politycznego, gdyby nie wykonywane równocześnie mocno podejrzanym manewry, które nakazują traktować całą tę taktykę z dużą ostrożnością.

Gdy wbrew zapowiedzi p. Ślawnka Sejm obecny dotąd rozwiązany nie został, stało się jasnym, że obóz rządowy boi się wyborów ogólnych, podobnie jak ucieka od wyborów uzupełniających. Wprawdzie optymiści w tym obozie przypuszczają, że po poprawieniu się koniunktury gospodarczej, a zwłaszcza po uzyskaniu jakiejś większej pożyczki zagranicznej szansę wyborów „sanacji” pójdą w górę, ale przeważają nastroje pesymistyczne nietylko co do koniunktury i pożyczki, ale także co do ich wpływu na zmianę opozycyjnego frontu społeczeństwa.

Pesymizm ten starają się wyzyskać różne ciemne czynniki, które znowu podniosły głowę i propagują zamach stanu, polegający na rozwiązaniu Sejmu i nierozpisaniu nowych wyborów, względnie powołania w miejsce wybieralnego parlamentu jakiegoś mianowanego przez rząd ciała obywatelskiego. Niektórzy idą jeszcze dalej i domagają się ogłoszenia przez Prezydenta nowej konstytucji i wykoncypowanej przez „carat” ordynacji wyborczej. Tak, czy inaczej, chodzi o „strząśnięcie” nietylko obecnego Sejmu, ale Sejmu w ogóle.

Propaganda w tym kierunku w ostatnich czasach znacznie ożyła. Na

sebraniach B. B., odbywanych — kresztą nie bardzo często — pod osłoną policji, „uchwala się” petycje dla Prezydenta, wzywające go do uchylenia konstytucji; powstają za pieniądze państwowe specjalne pisma, podburzające przeciw Sejmowi, rozmaite podejrzone osobniki zbierają po fabrykach, urzędach i domach prywatnych podpisy pod petycjami, analogicznymi do uchwalanych na zgromadzeniach B. B.

Argumentem, idącym na rękę tej niegodziwej robocie „sanacyjnej”, jest słaby udział głosujących przy wyborach uzupełniających. Głosi się, że ludność straciła wszelkie zaufanie do Sejmu i do wszystkich jego stronnictw. Wyniki wyborów na kresach wschodnich przedstawia się jako plebiscyt, w którym większość ludności opowiedziała się — za zniesieniem Sejmu.

Nie należy przeceniać tej grubej roboty czcicieli buta i nahaiki, ale też i nie trzeba jej lekceważyć. Choć nawet nie osiągnie ona swych celów, to samem swem istnieniem pogłębia rozpręczenie i niepokój stosunków politycznych, a przez to jest szkodliwa dla przyszłości państwa.

O czem rozmawiałem z pos. Wojkowem

Prasa „sanacyjna” powołuje się tendencyjnie na ogłaszane w pismach francuskich pamietniki b. radcy ambasady sowieckiej w Paryżu Biesiadowskiego oraz na jego wspomnienia o b. pośle sowieckim w Warszawie Wojkowie, by zaatakować marsz. W. Trąpczyńskiego. W związku z tem marsz. W. Trąpczyński skreślił następujące uwagi:

Biesiadowski, b. funkcjonariusz dyplomacji sowieckiej, pisze w swych pamietnikach o Wojkowie:

„Niezłomnie idąc po myśli zbliżenia z endekami, Wojkow starał się przystosować do niej plany ekonomiczne. Niejednokrotnie spotykał się z marsz. Trąpczyńskim i omawiał z nim wspólnie, lecz zupełnie fantastyczny i nierealny plan budowy wielkiego systemu kanałów w celu połączenia Wisły z Dnieprem. Kiedyś zapytałem Wojkowskiego, ile też będzie kosztował ten system kanałów. Wcale się nie zmieszał i rzekł: „Tylko miliard rubli”.

To wszystko, co mnie dotyczy. Jednakże gadzinowa „sanacyjna” prasa, oczywiście z wyższego polecenia, daje do zrozumienia, że Wojkow mnie także wtajemniczał w swe rzekome plany zamordowania p. Piłsudskiego, plany, jakie Wojkowowi przypisuje Biesiadowski.

Na tę głupią insynuację nie myślę odpowiadać. Ale muszę skonstatować, że nie mam powodu się wstydzić mych licznych rozmów z Wojkowem o stosunkach polsko-rosyjskich, rozmów, które już się przyczyniły do pewnej poprawy tych stosunków, a które jako program przyszłości może znajdą lepsze zrozumienie, niż dotąd.

Inicjatywę do tych dyskusji dał Wojkow, który często mnie odwiedzał. Ja z mej strony informowałem o nich stale ówczesnego ministra spraw zagr. p. Skrzyńskiego. W rozmowach z Wojkowem skonstatowałem przede wszystkim, że ówczesny (1923) stan rzeczy szkodzi bardzo i Sowietom i Polsce pod względem ekonomicznym. Kapitał światowy nie chce się angażować na wschodzie, bo świat przypuszcza, iż niedługo wybuchnie wojna polsko-sowiecka. Tymczasem ani nam, ani wam o wojnie się nie śni”. Ale są pozory przeciwna. Nasamprzód ciągłe napady dywersyjne na granicy, następnie popieranie w Polsce agitacji komunistycznej za pomocą obfitych środków pieniężnych. Zobopólny interes Polski i Sowietów wymaga, aby świat finansowy uwierzył w to, iż między nami do wojny nie przyjdzie.

Wojkow w rezultacie tej (pierwszej) rozmowy postarał się o to, że bezsensowne dywersyjne napady ustały. Co do agitacji komunistycznej Wojkow twierdził, iż ona nie jest rzeczą rządu Sowietów, ale raczej Kominternu (a więc siły trzeciej). Na to mu replikowałem, że przecież obfite środki pieniężne Kominternu mogą pochodzić tylko z kas rządowych. Odpowiedzi nie otrzymałem.

Po tych przedwstępnych dyskusjach wyłożyłem Wojkowowi moje zapatrywania na całokształt stosunków polsko-sowieckich:

„Dzieli nas przepaść poglądów w kwestji ustroju państwowego i socjalnego. Pomimo to nasze państwa mogą żyć w sąsiedzkiej zgodzie, gdy będziemy unikali konfliktów, a szukać tylko dróg do zaspokojenia wspólnych interesów.

„My nie wierzymy w słuszność waszych teorii, ale jeżeli wy w nią wie-

Jakiś jest na tem ile znaczenie wyborów w okręgu gnieźnieńskim i sadnie społeczeństwa wielkopolskiego?

Wybory gnieźnieńskie powinny przekreślić machinacje wyszyskowców państwa. Z kolebki naszej wielkiej Rzeczypospolitej powinien rozbrzmieć na cały kraj protest przeciw zamachom na prawo, na konstytucję, na przedstawicielstwo narodowe. Protestem tym będzie pełny udział w głosowaniu i oddanie głosów na listę, na której czele stoi ten, co najsilniej, najodważniej ze wszystkich Polaków walczy ze zbrodniami już dokonanymi i z temi, które legną się w głowach bankrutów „sanacyjnych”.

Odezwy „sanacyjne” mogły zbalać ciemnych chłopów wołyńskich i białoruskich; mogły przemówić do „rozumu” Żydów z miast kresowych. Ale kulturalne i wyrobione w walce politycznej obywatelstwo Wielkopolski powinno odpowiedzieć na te odezwy i ich ciemne cele w jeden tylko sposób, godny wolnego narodu: tłumem głosowaniem na listę marszałka Trąpczyńskiego.

M. K.

rzycie, to waszą ambicją powinno być udowodnienie świata, że za pomocą waszych teorii zrobicie Rosję ekonomicznie silną. My wam przeskądzać w tem nie myślimy, ale mamy prawo wymagać, abyście i wy nie mieszały się w jakiegokolwiek formie do naszych wewnętrznych stosunków.

„Czego wymaga zobopólny interes? Aby świat finansowy uwierzył w to, iż my obustronnie wojny nie chcemy, że raczej zamierzamy pracować spokojnie nad odbudową ekonomiczną swego kraju. Pustym choćby obustronnym zapewnieniem świat nie uwierzy. Nawet nie traktatowi handlowemu, — bo taki może być zawarty i pomiędzy jutrzejszymi wrogami. Jedynym sposobem, zdaniem moim, będzie wypracowanie wspólnych planów ekonomicznych. A więc np. odwodnienie błot poleskich w związku z utworzeniem na wielką skalę drogi wodnej Wisła-Dniepr. Dziś miliony hektarów dobrej ziemi po obydwóch stronach granicy polsko-sowieckiej leżą odłogiem jako świadectwo niedoświadczenia dzisiejszego pokolenia. Poza tem droga wodna Dniepr — Wisła zbliżyłaby zachód Rosji do Europy, dając oczywiście i Polsce znaczne korzyści.”

Na to Wojkow: „Ale my przecież nie mamy na to pieniędzy. Wykonanie tego planu kosztowałoby jakieś 10 (dziesięć) milionów rubli złotych!”

Moja odpowiedź: „Nie, panie, toby kosztowało jakieś 100 milionów rubli! My ich oczywiście też nie mamy. Ale czy pan myśli, że dzisiejszy stan rzeczy, gdzie kapitał światowy leży w safe'ach, długo potrwa? Kapitał chce zarabiać, a na to musi z safe'ów wyjść. Dziś nie wychodzi, bo słusznie nie ma zaufania do stałości stosunków wschodnio-europejskich, nie wie, czy pewnego dnia wojna nie zagrabi włożonych funduszy. Gdy kapitał ujrzy, że nasze sąsiadujące państwa wypracowały z wielkim wysiłkiem plan wspólnego przedsiębiorstwa ekonomicznego tak wielkich rozmiarów z ogromnymi widokami rentowności, — to sam się zgłosi, czy to z kredytem, czy też jako przedsiębiorca. Może mi ktoś odpowie: na to dziś za wcześnie! Ależ wypracowanie planu pochłonie jakieś dziesięć lat czasu. Takie wypracowanie wielkich kosztów nie wywoła. Przypuśćmy, że i za 10 lat będzie za wcześnie. Ale raz chwila, gdy kapitał szukać będzie zajęcia, nadejdzie! A wtedy posiadanie gotowych, ściśle obrachowanych planów da inne szanse, niż stan dzisiejszy, gdzie brakuje wszelkich rachunkowych podstaw. — Poza tem pozostaje efekt moralny, mający większą wartość, niż wszelkie paki o nieagresji!”

Miałem wrażenie, że Wojkow przekonałem o racjonalności pomysłu w wspólnym interesie Polski i Sowietów; tak samo Cziczczina, z którym rozmawiałem w Warszawie. Potem sprawa w Moskwie utknęła, jak się zdaje, z powodu odsunięcia spraw ekonomicznych na drugi plan.

W r. 1927 minister robót publicznych Moraczewski podjął myśl odwodnienia błot poleskich i postarał się w Sejmie o kredyty na prace przygotowawcze. Wedle mego przekonania ułatwiłoby pracę Polsce, a przyniosłoby Rosji ogromne korzyści, gdyby plan odwodnienia był wspólnie opracowany; przypuszczam, że dziś rząd sowiecki będzie skłonny do współpracy. Czy prędzej, czy później przyjdzie do wykonania go-

myśla, który dziś uważany jest przez niektórych za fantastyczny!

Poza tem poruszałem z Wojkowem i inne punkty zobopólnego interesu, np. uregulowanie żeglugi na Niemnie aż do Kłajpedy, dalej ułatwianie wymiany poddaństwa i własności u włościan, zamieszkałych z obu stron naszej wschodniej granicy. I to są przedmioty, których wymaga wspólny interes polsko-rosyjski, — a które niewątpliwie znajdą niedługo większe zrozumienie u rządu sowieckiego.

Piszę to wszystko nie na to, aby odpowiedzieć naszym gadzinom pras-

Z ruchu przedwyborczego

Wielki wiec przedwyborczy we Wrześni

Września, 27 maja.

Odbył się tutaj dzisiaj wielki wiec przedwyborczy zorganizowany przez Stronnictwo Narodowe; sala p. Knechtla wypełniła się po brzegi, gromadząc do tysiąca ludzi. Na wstępie przy wejściu na salę — wchodzącym marszałkowi Trąpczyńskiemu i wicemarszałkowi Sejmu posłowi Sewerynowi Czetwertyńskiemu zrobiono wielką owację.

Zebraniu przewodniczył p. Wacław Olek, prezes Koła Stronnictwa Narodowego. Przemówienia rozpoczął świetnym ogólnym referatem poseł Czetwertyński, wskazując na wielkie zasługi obozu narodowego, który przez wysiłki dziesiątków lat przygotował zwycięstwo Polski po wielkiej wojnie światowej, co stwierdzają nawet bezstronni historycy niemieccy. Oboz też narodowy wpływał na przeprowadzenie korzystnych ustaw, skupiając koło siebie chłopskie i robotnicze stronnictwa, stojące na gruncie narodowym. Następnie mówca przeszedł do polityki bieżącej. Rząd obecny zwiększył budżet do blisko 3 miliardów zł, gdy faktycznie budżet winien być prawie o połowę mniejszy. Co do rolnictwa, to niema ono ochrony, a polityka pomocy kredytowej jest niewystarczająca, gdyż często takie pożyczki, od których płaci się wysokie procenty, są rujnujące dla rolnika. Już obecnie są wypadki bankructw gospodarstw włościańskich. W zakresie spraw ekonomicznych coraz więcej warsztatów polskich przechodzi w obce ręce, a kapitał obcy, który do nas przychodzi, przychodzi tylko dla zarobków i to wysokich. To, co powiedział minister Czechowicz w swoim znanym wywiadzie, iż jedynie Str. Nar. jest nieprzejednane, należy uznać za pochwałę, bo polityk, który nie godzi się na zło i w najcięższych warunkach podejmuje walkę o interesy swego narodu i jego dobra, zasługuje tylko na najwyższą pochwałę. Poruszając sprawy oświaty w Polsce, poseł Czetwertyński podnosi, że w Niemczech, gdy u władzy byli socjaliści, na minister oświaty wybrali człowieka wierzącego, jakkolwiek także socjalistę. U nas ministrem oświaty jest człowiek, który zmienił wyznanie. Stosunki polityczne tak się układają, że ludzie w Polsce są moralnie zgubieni. Wielki pisarz polityczny, człowiek wyjątkowo szlachetny Aleksander Świętochowski twierdzi, że siedząc w czterech ścianach swego pokoju, dusi się, bo go przytłaczają warunki, w jakich żyje naród polski, który karmiony jest fałszem. Mówca zakończył swą piękną mowę wezwaniem, by w Polsce więcej było ludzi z charakterem, tęgich, nieustępliwych, walczących o lepsze jutro swego narodu.

Mowę przyjęto burzą oklasków.

Z kolei zabrał głos witany owacyjnie marszałek W. Trąpczyński, dziękując poprzedniemu mówcy za przyjazd w Poznańskie. Mówca podnosi stosunek obozu narodowego do Niemców, który był i jest lojalny, ale Niemcy zamiast to ocenić, wyraźnie głoszą hasła rewizji naszych granic, co do których nie może być targów. Dlatego z zachowania się Niemców musimy wyciągnąć odpowiednie wnioski. Zawarty przez rząd układ likwidacyjny jest z punktu narodowego szkodliwy. O perfidji niemieckiej przekonuje nas ostatnia odezwa, wydana z racji wyborów. Pisana jest po polsku i wzywa ogół do głosowania na listę nr. 18, listę niemiecką. W pułapkę tego podstępni niemieckiego żaden Polak chyba nie wpadnie. Nikczemnością jest inna ulotka, przez nikogo nie podpisana, ale wydana widocznie przez „sanację”, która przypisuje marszałkowi Trąpczyńskiemu, że on wypowiedział w grudniu r. 1915 jakąś mowę wiernopoddania, gdy mowę tę wygłosił w

Z PISZCZAN

Dom zdrojowy dla stanu średniego „Cyrill-Hof” w Piszczanach donosi, że dysponuje jeszcze dla kuracjuszy z Polski kilku wolnymi miejscami za opłatą ryczałtową. Inform. ustn.: Biuro Piszczany, Poznań, Masztalarska 7 — Telefon 18-95. Tw 1434

wym, dla których mam tylko uczucie głębokiej pogardy, ale aby pokazać, że polityka polska wobec Sowietów kieruje się zasadami uczciwości.

Wojciech Trąpczyński.

rzeczywistości Niemiec dr. Spahn. Oto, jaką bronią się walczy!

Marszałek Trąpczyński, którego mowę przerywano często oklaskami, wskazał następnie na anormalne stosunki gospodarcze w Polsce. Naprzykład, gdy żyto jest w Polsce po 20 zł za 100 kilo, to chleb jest 2 razy droższy. Do tej drożyzny przyczyniają się podatki, a w pierwszym rzędzie podatek obrotowy. W państwie musi obowiązywać prawo, zbrodnia musi być karana; niestety niektórzy zbrodniarze chodzą w Polsce bezkarnie. Również musi być wyświetlona sprawa 8 milionów złotych, wydanych na wybory w 1928 r. Uchyła się konstytucja, wma- wiając w społeczeństwo, że takie jest jej brzmienie. Konstytucja pisana jest dla uczciwych ludzi.

Wezwaniem do skupienia się w obozie narodowym marszałek Trąpczyński zakończył swe świetne przemówienie, przyjęte z entuzjazmem przez zebranych.

Ostatnim mówcą był p. poseł Karol Wierczak. Mówca podniósł dwa momenty. Przedewszystkiem każdy obywatel w dniu 1 czerwca winien złożyć swój głos do urny wyborczej, gdyż stracone głosy polskie ułatwiają przejście postą Niemca. Zbrodnia jest wydawanie takich odezwo, jak regionalnego Bloku Bezpартijnego Współpracy z Rządem, w której wzywa się do wstrzymania się od głosowania. Gdyby Polacy wszyscy głosowali, to Niemiec w okręgu gnieźnieńskim, mandatu nie otrzyma. Kto nie głosuje, ten umożliwia twierdzenie gazet rządowych, iż społeczeństwo nie interesuje się Sejmem i ma zaufanie do obecnego rządu. Kto chce kontroli groźną publicznego i zwycięstwa prawa w Polsce, temu nie wolno lekceważyć prawa głosowania, jakie posiada. Mowę tę przyjęto burzą oklasków.

W wyniku tych referatów na wniosek delegata zarządu głównego Str. Nar. p. J. Kaweckiego przyjęto jednogłośnie następujące rezolucje:

1. Zebrani na wielkim wiecu Stronnictwa Narodowego w dniu 27 bm. we Wrześni wyrażają uznanie i podziękowanie Klubowi Narodowemu za jego pracę i stanowisko w Sejmie w przekonaniu, iż tylko wykonanie programu Stronnictwa Nar. może doprowadzić kraj do wyjścia z ciężkiego kryzysu gospodarczego i politycznego chaosu.

2. Zebrani uważają, że głosowanie w dniu 1 czerwca br. jest najistotniejszym obowiązkiem każdego prawego obywatela i obywatelki.

3. Zebrani uznają wstrzymanie się od głosowania w dniu 1 czerwca za równoznaczne ze zdradą narodową i dlatego potępiają odezwę regionalnego Bloku Bezpартijnego Współpracy z Rządem, która tłumaczy, iż do wyborów iść nie należy.

4. Zebrani wzywają cały ogół katolicki i narodowy do głosowania na listę nr. 24 z marszałkiem Trąpczyńskim na czele.

Odśpiewaniem „Boże coś Polskę” zakończono to podniosłe zebranie.

W czwartek 29 bm. o godz. 12 w południe odbędzie się w Rogoźnie w sali Hotelu Polskiego wielkie zebranie polityczne, zwołane przez Komitet Wyborczy listy nr. 24. Przemawiać będą: poseł Karol Wierczak i dyr. J. Kaweck.

Powidz, 26 maja.

Wczoraj o godzinie 18 odbył się pod przewodnictwem p. Józefa Putza wielki wiec Stronnictwa Narodowego, na którym przemawiał poseł Stanisławski i w barwnych słowach oświecił całokształt stosunków gospodarczych i politycznych w kraju. Wskazał również na znaczenie wyborów w okręgu gnieźnieńskim. Zebrani zsolidaryzowali się całkowicie z wywodami mówcy i oświadczyli się za listą 24. W zebraniu wzięło udział zgórą 350 osób.

Napad niemiecki na polską straż graniczną

Dalsze szczegóły śledztwa — Niemcy podsuwają motywy szpiegowskie — Opinia prasy niemieckiej

Warszawa, 28. 5. (Tel. wł.). W skład komisji dla zbadania zajścia na granicy polsko - niemieckiej, która dokona wizji lokalnych, wchodzi starosta gnieński Weis oraz sędzia śledczy Luksenburg z Warszawy, z ramienia zaś Niemiec prezes dykcji o polskiej Lukaszek i landrat Kwidzyna.

Warszawa, 28. 5. (Tel. wł.). W sprawie zajść koło Opalenia donoszą, że 26 bm. o godz. 14 odbyły się po stronie polskiej oględziny sądowe, dokonane przez naczelnika Sądu Grodzkiego z Gniewa Libala z udziałem majora Rotkiewicza, majora Wąsowicza i kapitana Zagłoby ze straży granicznej oraz komendanta powiatowej policji państwowej. Ustalono, że z północ 5 członków straży granicznej, pozostawionych przez komisarzy Leśkiewicza i Biedrzyńskiego, jeden znajdował się w czasie rozpoczęcia strzelania na nasypie tymczasowym po prawej stronie szosy, licząc od Opalenia w stronę Kwidzyna w odległości 17 metrów, a drugi po lewej stronie w odległości 27 m od linii granicznej polskiej. 3 pozostali znajdowali się w odległości około 150 m od linii granicznej. Na nasypie kolejowym, równoległym do szosy, na lewym skarpie są dwa ślady pozycji leżące po polskiej stronie w odległości 200 m od granicy. Według zeznań strażników byli oni właśnie w tych pozycjach leżących ostrzeliwani z tyłu.

Przesłuchano również szereg świadków. Przewodnik promu na Wiśle Lewandowski oraz robotnik z Opalenia Pączek zeznali, że kule padły obok budki na lewym brzegu Wisły w odległości 200 m od granicy. Restaurator z Opalenia Ścieśniewski zeznał, że słyszał około 60 strzałów. Lewandowskiemu opowiadał rybak, obywatel niemiecki, że straż niemiecka w krytycznym dniu 24 bm. już o godz. 16 popołudniu wzmocniła silnie swoje posterunki. Uwieczony przez Niemców Biedrzyński przebywa obecnie w więzieniu w Elblągu. Dalszy ciąg badań rozpocznie się dzisiaj w środę o godz. 15. (w)

Berlin, 28. 5. (Tel. wł.). Pisma donoszą, że dzisiaj o 3 popołudniu zbiera się polsko-niemiecka komisja śledcza na miejscu krwawego zajścia. Do komisji należą ze strony niemieckiej, prezydent niem. G. Śląska dr. Lukaszek i landrat kwidzyński Ullmann.

„Vorwärts“ daje do zrozumienia, że sprawa jest zawiślana wskutek możliwości współdziałania motywów szpiegowskich. Jedno z dzisiejszych pism południowych donosi, jakoby ze

strony polskiej zabiegano o wydobyć jakichś dokumentów, w czym miała być pomocna niemiecka straż graniczna, która rzekomo miała udawać, iż idzie Polakom na rękę i zwabiła ich do niemieckiego domku celnego. Tutaj Niemcy chcieli strażników polskich aresztować, lecz Polacy zaczęli się bronić, z czego wyniknęła strzelanina.

Berlin, 27. 5. (PAT.) Prasa niemiecka obszernie komentuje wypadki na granicy polsko - niemieckiej oraz demarche postu polskiego w Berlinie.

Według „Berliner Boersen - Kurier“, z polskiego przedstawienia wypadków w Opaleniu wnosić należy, że odnośne czynniki rządowe w Warszawie nie mają zamiaru robić z tego zajścia wielkiej afery politycznej, lecz, dążą do przedstawienia przyczyn krwawego starcia, jako przypadkowych i drobnych. Dziennik, omawiając rzekome stałe spotkania się urzędników straży pogranicznych niemieckich i polskich w celu uprzyjemnienia sobie długich godzin urzędowania gra w karty itd., pyta, czy urzędnicy polscy, którzy prawdopodobnie przybyli stosownie do zwyczaju, na postereunek niemiecki dla wspólnego spędzenia wieczoru, nie kierowali się tym razem także i innymi przyczynami, jak tylko gra w karty, a poza tym czy przybyli ci sami urzędnicy niemieccy, których polscy spodziewali się spotkać. To są punkty, które muszą być wyjaśnione.

„Germania“ zapytuje: Jeśli krwawe zajście na granicy polsko - niemieckiej jest tak jasne, jak to przedstawia strona niemiecka, to jest rzeczą niezrozumiałą, dlaczego rząd niemiecki nie zaprotestował natychmiast w Warszawie, lecz czekał na wniesienie protestu przez rząd polski.

„Koelnische Ztg.“ przypomina, że wypadek na granicy polsko - niemieckiej zdarzył się w pobliżu kilku czysto niemieckich wsi z okręgu regencji Kwidzyna, a które zostały przyznane Polsce przez konferencję ambasadorów. „Wypadek ten dowodzi — kończy dziennik — bezsensowności obecnej granicy polsko - niemieckiej oraz konieczności jak najszybszej jej zmiany“.

Większość prasy niemieckiej domaga się odpowiedzi na pytanie, dlaczego rząd niemiecki natychmiast po wypadku nie zaprotestował w Warszawie, dlaczego urzędownie i wyczerpująco sprawozdanie — 60 godzin po zajściu — nie zostało opublikowane, następnie, jakie są powody do zajęcia przez urząd dla spraw zagran. stanowiska, które nietylko w Niemczech, ale w całym świecie wywołać musi „dziwne wrażenie“.

Z podróży Prezydenta Rzplitej

Płock, 28. 5. (PAT.) Prezydent Rzplitej wsiadł na statek „Kościszko“, udając się drogą wodną do Nieszawy. Prezydentowi towarzyszyli statki „Świtez“ i „Chodkiewicz“. W czasie podróży min. Matakiewicz wygłosił na pokładzie statku referat, obrazujący dokonane i zamierzone prace z zakresu regulacji Wisły.

Konflikt konstytucyjny w Gdańsku

Gdańsk, 28. 5. (PAT.) Wygłoszona przez prezydenta Senatu dr. Sahma w Sejmie gdańskim deklaracja, uzurpująca wbrew wyraźnemu brzmieniu konstytucji, dla zdekompletowanego Senatu prawomocność jego dalszego urzędowania, wywołuje poważne zastrzeżenia. Głosy prasy dowodzą, że zarówno tutejsza opinia publiczna, jak i koła polityczne, liczą się poważnie z możliwością interwencji ze strony zewnętrznej, posiadającej prawo kontroli nad wolnym miastem Gdańskiem i jego konstytucją — tj. z interwencją Ligi Narodów.

Nominacja Wł. Skoczylasa

Warszawa, 28. 5. (PAT.) Nastąpiła nominacja dyrektora Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie p. Wł. Skoczylasa na stanowisko dyrektora departamentu sztuki.

„Iskra“ w Portsmouth

London, 27. 5. (PAT.) Statek szkolny polskiej marynarki wojennej

„Iskra“ w dniu 24 maja przybył do portu wojennego brytyjskiego w Portsmouth, gdzie spotkał się z serdecznym przyjęciem ze strony marynarki brytyjskiej. Po przybyciu „Iskry“ admirał sir Roger Keyes, dowódca portu wojennego udał się na statek, składając oficjalne powitanie. Lord major miasta również udał się na statek, celem powitania przybyłych. W poniedziałek admirał Keyes podejmował w urzędzie admiralicji śniadaniem dowództwo „Iskry“. Oficerowie „Iskry“ zaproszeni zostali na członków honorowych klubu oficerów marynarki brytyjskiej w Portsmouth oraz na członków królewskiego Yacht-clubu. Wczoraj „Iskra“ odpłynęła do Hawany.

Samobójstwo

Lwów, 28. 5. (PAT.) Obok stacji Persenkówka pod Lwowem rzucił się pod koła pociągu jakiś mężczyzna, którego koła pociągu rozszarpały w kawałki. Stwierdzono, że jest to niejaki Krzeczkowski, urzędnik kolejowy, zamieszkały we Lwowie.

Odkryte morderstwo

Wilno, 28. 5. (PAT.) W październiku ub. roku zginął nagle niejaki Karol Parwenecki, mieszkający w dzielnicy Maciukiszki gminy Dworek pow. święciańskiego. Parwenecki udawał się kilkakrotnie na roboty do Litwy, wskutek czego w nim nie budziły podejrzenia zapewnienia rodziny, iż udał się on na stałą posadę w jednym z folwarków pod Kownem. Dopiero dziwne zachowanie się matki Parweneckiego, która od dłuższego

czasu przesiadywała godzinami nad nieczynną studnią, zdala od zabudowań, płacząc i wzywając syna, wzbudziły podejrzenia w Dworeczu, to też policja zarządziła odkopanie zasypanej studni i natrafiła na zwłoki rzekomo zaginionego Parweneckiego. Miał rany na ciele, a głowa była odcięta i zmasakrowana uderzeniami siekiery. Zbrodni tej dopuściła się rodzina zabitego na tle podziału 6-morgowego gospodarstwa. Wobec zamierzonego ożenku Parweneckiego, matka jego, brat i siostra uplanowali zgładzenie go. Sprawców zbrodni aresztowano i osadzono w więzieniu w Święcianach.

Napad na plebanję

Kraków, 28. 5. (PAT.) Na plebanję w Domosławicach pow. brzeskiego wtargnęło trzech nieznanych osobników, którzy po steroryzowaniu rewolwerami dziewięciu osób, obudzili ks. Kosaka i wyprowadzili do kuchni, poczem z biurka i komody skradli 220 zł w bilonie, 5 dolarów, 30 fr. srebrny zegarek, a nadto zażądali większej kwoty pieniężnej. Wobec tego ks. Kosak dał im jeszcze 240 zł. Po napadzie bandyci zabronili domownikom przez pół godziny wychodzić z mieszkania i zbiegli w niewiadomym kierunku.

Aresztowanie oszustów

Lwów, 28. 5. (PAT.) Władze policyjne aresztowały braci Schiffmannów właścicieli hurtowni kolonjalnej pod zarzutem oszustw. Pasywa firmy wynoszą 750 tys. zł. Wśród poszkodowanych jest szereg firm zagranicznych. Starszy brat Schiffmannów zbiegł z granicę.

Jeszcze jedno kłamstwo „Piasta Wielkopolskiego“

Już kilkakrotnie, a ostatnio ponownie „Piast Wielkopolski“ twierdzi, że na zjazdach rolniczych w imieniu Klubu Narodowego występuje jedyny poseł rolniczy Klubu, a mianowicie poseł Szturmowski z Kaszub. Jest to oczywiście fałsz, bo na zebraniach naszych występują różni nasi posłowie rolnicy a do Klubu Narodowego w Sejmie należący posłowie:

Milik Józef z powiatu sokołowskiego, Staniszkis Witold, prof. Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego, Świecki Tadeusz z powiatu lipnowskiego, Fijałkowski Mieczysław z kutnowskiego, Markowicz Józef z warszawskiego, Dzierżawski Aleksander, rolnik-ekonomista, Jakubowski Mieczysław z powiatu koneckiego, Seweryn Czetwertyński z radzyńskiego, Szturmowski Piotr z Pomorza i Stanisław Jasiukowicz z pow. kutnowskiego.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 3/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,84 do 212,64 zł, gotówką 212,74 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172,71 do 173,34 zł, gotówką 173,31 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28 maja 1930

Dzisiejsza giełda miała tendencję więcej utrzymywaną przy ruchu żywym.

Zap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poz. konwers. 54—54,25 proc. za 6 proc. listy żytnie 19,— (za 1 ctr. mtr.) i za 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie 43,50 proc., natomiast oddawano 8 proc. listy dolarowe po 95,50—96 proc. (przy dew. 8,90) i 4 proc. poz. inwestycyjną po 113,—. Mniejszą ilość premij dolarowych handlowano po 65,—.

Z akcji bankowych większy popyt na Bk. Polski po 168,— zaś z akcji przemysłowych płacono za Herfeld Viktorius 32,— i za R. Maya 63,—. Poza tem poszukiwano silnie Cegielskiego po 49,— i Unię po 68,—.

Cedula urzędowa z dnia 28 maja 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 54—54,25% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95,50—96% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 43,50% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 19,— P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 113,— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 168,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Herfeld - Viktorius I em. 32,— P.
Dr. Roman May I em. 63,— P.

Tendencja: Utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 28. 5. 1930.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w. h.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. h.); c) jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w. h.).

„Ceny orientacyjne“
parytet Poznań

Zyto	16,50—17,00
Uspokobienie słabe.	
Pszenica	40,75—41,75
Uspokobienie słabe.	
Jęczmień przemysłowy	20,00—21,00
Jęczmień browarowy	22,00—24,00
Uspokobienie słabsze.	
Owies	16,50—17,50
Uspokobienie spokojne.	
Maka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	29,50
Uspokobienie słabe.	
Maka pszena 65% wł. work	62,00—66,00
Uspokobienie słabe.	
Otreby żytnie	11,00—12,00
Otreby pszenne	14,00—15,00
Wyka latowa	27,00—29,00
Peluszka	23,00—25,00
Groch polny	26,00—29,00
Groch Victoria	30,00—33,00
Groch Folgera	26,00—29,00
Łubin niebieski	23,00—25,00
Łubin złoty	28,00—30,00
Słoma prasowana	2,90—3,10
Siano luzne	7,40—8,40
Siano pras. nadnoteckie	9,00—10,00
Ogólne uspokobienie s.abe.	

Uwaga: Sytuacja na rynku zbożowym naogół bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 28. 5. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,88 1/2 sp.: 8,90 1/2 kup.: 8,86 1/2

Dewizy:

	trans.	spred.	kup.
Holandja	358,85	359,75	357,95
London	43,34 1/4	43,45	43,24
Nowy Jork			
czeki	8,90,8	8,92,8	8,88,8
Nowy Jork			
kabel	8,92	8,94	8,90
Paryż	34,97 1/2	35,06	34,89
Praga	26,45 3/4	26,52	26,39 1/2
Szwajcaria	172,60	173,03	172,17
Wlochy	46,73	46,85	46,61
Berlin	212,89		

Tendencja: nieco słabsza.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest.	108,00	107,50
5% poz. premj. dol.	60,00	64,00
5% poz. kol. konw.		55,00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	0,00—116,00
Bank Polski	0,00—170,00
Bank Powsz. Kred.	0,00—090,00
Bank Zachodni	0,00—73,00
Bank /w Sp. Zarob.	0,00—72,50
Sila i Światło	0,00—085,00
W. T. P. Cukru	00,00—35,00
Norblin	0,00—60,00
Rudzi	0,00—20,00
Haberbusch	0,00—110,00
Spirytus	00,00—23,50

Tendencja: niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 28 maja 1930.

Pszenica march. od st. załad.	
76-77 kg	295,00—296,00
Tendencja: mocna.	
Zyto march. od stacji załad.	169,00—177,00
Zyto fr. wagon Berlin sprzed.	0,00—184,00
Tendencja: natychm. dostawa wagonowa poparta, pozatem mocniejsza.	
Owies march. od stacji załad.	0,00—0,00
Tendencja: słaba.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	165,00—180,00
Tendencja: spokojna.	
Maka pszena	32,50—40,50
Tendencja: mocniejsza.	
Maka żytnia	21,90—25,40
Tendencja: spokojna.	
Ospa pszena	08,00—08,75
Tendencja: słaba.	
Ospa żytnia	08,25—09,00
Tendencja: słaba.	
Groch Victoria	24,00—29,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—18,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—21,50
Łubin niebieski	16,00—17,50
Łubin złoty	21,50—24,00
Makuch rzepakowy	12,00—13,00
Makuch lniany	17,50—18,00
Wytłoki suche krajowe	08,00—08,30
Srót Soja	13,20—14,30
Płatki ziemniaczane	12,40—12,80

Ogólna tendencja: nieregularna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 28. 5. 1930.

Wyplaty na Warszawę 46,825—47,025

Noty wielkie 46,70—47,10

W pierwszych 10-ciu latach

winna każda matka dziecko swe myć
i kąpać tylko za użyciem czystego
łagodnego

MYDŁA DLA DZIECI NIVEA

Dziecko będzie jej za to wdzięczne,
gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości
wiele kłopotów o zachowanie dobrej
cery. Mydło Nivea jest wyrabiane
według przepisów lekarskich specja-
nie dla wrażliwej skóry dziecka.

Cena: Zł. 1.50

Opaloną zdrową cerę

posiada każdy, kto przed kąpielami słonecznymi i powietrznymi do
natarcia skóry używa

KREM NIVEA

Czynić to należy również w dni pochmurne, ponieważ wiatr i świeże
powietrze przyczyniają się do opalenia skóry. Ciało winno jednakże być
suche, jeśli wystawia się je na bezpośrednie działanie słońca. Nie
zapominajmy o **poprzednim** natarciu kremem Nivea, w ten sposób
bowiem usuwamy niebezpieczeństwo bolesnego spalenia skóry.

Krem Nivea jest jedynym kremem, zawierającym
euceryt. Na tem właśnie polega jego skuteczność.

Pudełko po zł. 0.40 do 2.60 Tubki po zł. 1.35 i 2.25

Wyrób krajowy firmy PEBECO, sp. z o.o. w Katowicach

Tw 1552

Propaganda niemiecka w Paryżu

Wysłannik „Zakonu Młodoniemieckiego” przeciw traktatowi wersalskiemu

Berlin, 28. 5. (PAT). Prasa niemiecka podaje sprawozdania o odczy-
cie Francuza Grossiera, wygłoszonym
w paryskiej Sorbonie o zagadnieniu
pokoju międzynarodowego. W dysku-
sji nad odczytem zabrał głos przedsta-
wiciel „Zakonu Młodoniemieckiego”
— August Abel, oświadczając, że sto-
sunki francusko - niemieckie są
wprawdzie w dziedzinie gospodarczej
zacieśnione, jednak w dziedzinie poli-
tycznej odczuwać się dają duże braki.
Na przeszkodzie zbliżenia między
Francją i Niemcami stoją sprawy „ko-
rytarza”, Gdańska i Zagłębia Saary.

Dopóki te sprawy nie zostaną załatwie-
ne, stosunki francusko - niemieckie i
temsamem stosunki europejskie uwa-
żać należy za anormalne. Naród nie-
miecki musi rozsądzić ramy teryto-
ryjalne, nadane mu przez traktat wer-
salski. Wola rozsądzenia tych ram jest
siłą elementarną, której nie wstrzyma-
ją żadne traktaty. Zarówno referat
Grossiera jak i Abela wygłoszone zo-
stały w języku niemieckim. Abel prze-
mawiać będzie w tej samej kwestii w
wielkiej sali Wagram w Paryżu, mo-
gącej pomieścić kilka tysięcy osób.

Represje antypolskie w Kownie

Redaktor pisma polskiego skazany na 300 dolarów kary

Warszawa, 28. 5. (Tel. wł.). Re-
daktor „Dnia Kowieńskiego” Dutkie-
wicz został skazany administracyjnie
na karę 3.000 litów t. j. 300 dolarów z
zamianą na 2 miesiące więzienia. Jest
to kara za wydanie „Dnia Kowieńskie-

go” z białymi plamami w miejsce ustę-
pów, skreślonych przez cenzurę, a za-
wierających opis napadu i zniszczeń
lokalii, sklepów i organizacji polskich,
dokonanych przez tłum litewski. (w)

Bolszewizm w przemyśle!

Oto temat następnego referatu, jaki wygłosi znany autor wielu prac
o bolszewizmie, p. profesor Jędrzejewski, w piątek, dnia 30 b. m.
na zebraniu Towarzystwa Przemysłowego T. z. w Poznaniu. Początek punk-
tualnie o godz. 8 wiecz. na sali Cechu Budowniczych Poznańskich przy
ul. Seweryna Mielżyńskiego 23 podwórze I. p. Uprasza się o liczny udział
członków i gości.

Zbrodniarz z Düsseldorfu

Listy anonimowe pisał Kuerten — Jego konfrontacja z nie- doszłymi ofiarami

Berlin, 28. 5. (Tel. wł.). Donoszą
z Düsseldorfu, że badanie rzeczo-
znawców wykazało, że anonimowe li-
sty sensacyjne, przysyłane do redak-
cji pism i policji w Düsseldorfie a za-
wiadamiające o dokonanych zbrod-
niach — pisał istotnie Kuerten.

W ciągu badania nastąpiła kon-
frontacja Kuertena z p. Meurer, którą
zbrodniarz w r. ubiegłym ciężko po-
ranił nożem. Scena konfrontacji była
nader dramatyczna. Ustawiono 12 a-
gentów policyjnych, pośród których
był też i Kuerten. Panna M., którą K.
napadł w ciemności, nie pamiętała je-
go rysów. Wobec tego polecono jej

zadawać pytania przedstawionym jej
mężczyznom. M. poznała Kuertena
odrazu po głosie, poczem zapytała,
dlaczego ją napadł? K. odpowiedział
krótko: „dla tego, aby panią zamordo-
wać”. M. pyta dalej: „Ale dlaczego
chciałeś mnie zamordować?” Kuer-
ten z lekkim uśmiechem: „Ach! tego
pani nie zrozumie...”

Druga niedoszła ofiara, Gertruda
Szulte poznała odrazu Kuertena i za-
wołała: „To jest ten człowiek, który
przedstawił mi się jako Baumgarten,
który mi towarzyszył i w końcu cięż-
ko mnie pokaleczył”.

Rzemieślnikom ku rozwadze

Sprawa uprawnień i kwalifikacji

W Izbach Rzemieślniczych, na zja-
zdach i różnych konferencjach, oma-
wia się sprawy kwalifikacji i upra-
wnień rzemieślniczych, przedewszyst-
kiem przy załatwianiu w Izbach Rze-
mieślniczych sprawy egzaminów dla
mistrzów i uczniów rzemieślniczych. Izby
Rzemieślnicze wystąpiły już do mini-
sterstwa przemysłu i handlu z me-
morjałem o zwolnienie na pewien czas
uczni rzemieślniczych od obowiązku
przedkładania przy egzaminie świa-
dectw z ukończenia szkoły doksztal-
cającej, lub składania odpowiednich
egzaminów.

Żądanie to tłumaczy się tem, że
większość uczni rzemieślniczych nie
może ukończyć 7 klasowej szkoły po-
wszechniej, ponieważ szkół takich jest
za mało. Mistrzom rzemieślniczym cho-
dzi tutaj o zapewnienie sobie dostate-
cznej liczby uczniów i nie odstrasza-
nie ich zbyt wysokim cenusem szkol-

nym. Duża część uczniów rzemieślni-
czych przychodzi ze wsi i wielu mi-
strzów rozmyślnie szuka takich uc-
niów, jako bardziej posłusznych i mniej
wymagających od chłopców miejskich
szczególniej posiadających pewne wy-
kształcenie, gdyż łączą się z tem zwy-
kle wymagania większych uposażeń i
lepszego traktowania w czasie prakty-
ki. Chodzi więc o zapewnienie warsz-
tatom rzemieślniczym dostatecznej li-
czyby młodych pracowników. Ten in-
teres rzemiosła jest widoczny, ale kry-
ją się w nim i pewne strony ujemne.

Sprawa ta wymaga zasadniczego
rozważania, przedewszystkiem przez
rozważenie, czy rzemiosło w Polsce
ma pójść po linii uprawnień kwalifi-
kacyjnych czy też „wolnego współza-
wodnictwa”, jak we wszystkich innych

dziedzinach przemysłu i handlu. Na
ten temat toczyły się kilkuletnie spory
przed opracowaniem ustawy prze-
mysłowej i wówczas ogół rzemieślni-
ków polskich domagał się utrzymania
cechów i kwalifikacji zawodowych na
prowadzenie warsztatu rzemieślnicze-
go. Pod naciskiem Żydów, rząd w u-
stawie przemysłowej rozstrzygnął
sprawę połowicznie: zachował upra-
wnienia i kwalifikacje, a jednocześnie
przyznał uprawnienia mistrzowskie
wszystkim właścicielom warsztatów
rzemieślniczych, którzy uprawali rzem-
iosło przed wydaniem ustawy i przy-
znał wszystkim tym rzemieślnikom o-
raz zatrudnionym u nich czeladnikom
ulgowe warunki przy składaniu egza-
minów. W praktyce — wiele Izby Rze-
mieślniczych sprowadziło te egzaminy
do nic nieznaczących formalności. —
Stało się to głównie pod naciskiem
Żydów.

Żydzi, jak przed wydaniem ustawy
przemysłowej, tak do dziś dążą do
przeistoczenia rzemiosła w „wolny
proceder”. Oni to głównie pobudzają
zabiegi o skasowanie świadectw szkol-
nych i zmniejszenie wymagań przy e-
gzaminach. Nad sprawą tą zastana-
wiają się władze czyby nie zrezygno-
wać z części wymagań ustawy prze-
mysłowej. Władze te mają dużo trud-
ności z ustaleniem opinii zaintereso-
wanych organizacji rzemieślniczych,
bardzo rozbieżnych „geograficznie”.
Mianowicie im dalej na wschód, tem
niższe są propozycje kwalifikacji na-
ukowych jakich żądają organizacje
rzemieślnicze.

Z tej racji rzemieślnicy polscy win-
ni rozważyć sprawę nieco gruntowniej
z punktu widzenia nie tylko doraźnych
interesów. Trzeba sobie przedewszyst-
kiem uświadomić, że w Polsce zasad-
niczo rzemiosło jest zawodem „dyploma-
owanym”, do którego wstęp jest o-
graniczony przez konieczność posiada-
nia kwalifikacji. Oznacza to w prak-
tyce ograniczoną konkurencję zawodo-
wą wyłącznie między uprawnionymi i
wykwalifikowanymi, w przeciwień-
stwie do przemysłu i handlu oraz rolni-
ctwa, gdzie każdemu wolno zakła-
dać i prowadzić warsztat pracy. Pod
tym względem Polska naogół stanowi
wyjątek.

Czy należy zatem dążyć do utrzy-
mania tych uprawnień w praktyce, czy
też dążyć do powrotu do wolności pro-
ceduralnej? Trzeba wziąć pod uwagę
nie tylko interesy samych rzemieślni-
ków, ale i ogólnospołeczne. W Polsce
kultura techniczna stoi jeszcze nisko.
Wobec słabego jeszcze rozwoju prze-
mysłu w Polsce, łatwy dostęp na rynek
ma szablonowa produkcja tandetna za-
graniczy. Wobec braku kapitałów i te-
chniki kupieckiej, rzemieślnik polski
może się utrzymać tylko jakością i od-
rębnością swoich wyrobów. Na wiel-
kim obszarze Polski, mniejsze miasta
i miasteczka to przeżytki, które muszą
się przeobrazić.

Jeśli rzemiosło polskie nie utrzyma

wysokiego poziomu zawodowego, zo-
stanie wyparte przez tandetną produk-
cję rzemieślników żydowskich, którzy
ugruntuja gusty i wymagania szero-
kich mas ludności rolniczej, która do-
piero w przyszłości będzie większym
nabywcą różnych wyrobów.

Jeśli dodamy do tego nadmiar drob-
nych warsztatów rzemieślniczych i
nadmiar ich produkcji, to trzeba się
zgodzić, że ograniczenie konkurencji
wzajemnej musi iść nietylko po linii
mniejszej liczby nowych mistrzów ale
i zmniejszenia ilości słabo wykwalifi-
kowanych sił pomocniczych, obniżają-
cych tylko poziom produkcji rzemie-
ślniczej.

Sprawa to tak ważna, że szersze
sfery rzemieślników powinny się w
niej wypowiedzieć.

A. I. Mar.

Proces o fałszowanie paszportów

Nowy Jork, 27. 5. (PAT). W
Brooklynie rozpoczął się proces wice-
konsula St. Zjedn. w Warszawie Ha-
lla, oskarżonego o fałszowanie pa-
szportów do Ameryki. Jako prokura-
tor występuje Lindsay Henry, który
będąc wysłany przez departament
stanu do Warszawy badał na miejscu
sprawę przez cały miesiąc. Oprócz
Halla oskarżeni są: Morris Baskin,
Juda Frazniak i Szniffker. Hall przy-
znaje się do winy, oraz występuje ja-
ko świadek ze strony rządu. Proku-
rator kilkakrotnie podniósł, że cała
sprawa była ukartowana i dyrygowa-
na przez Baskina. Hallowi grozi ka-
ra maksymalna 2 lat więzienia, oprócz
10.000 dolarów grzywny. Prawodpo-
dobnie będą mu przyznane okoliczno-
ści łagodzące, ponieważ przyznaje się
do winy i pomaga władzom sądowym
nie szczerząc współoskarżonym. Hall
zoznaje, że Baskin ukradł mu plik
formularzy paszportowych podpisa-
nych in blanco, a potem szantażował
go, żądając dalszych.

nw 11649

Stronnictwo Narodowe

Koło Poznań-śródmieście

Zebranie miesięczne członków Koła odbędzie się dziś, dnia 28-go maja,
o godz. 8 w sali Stronnictwa przy św. Marcynie 65.

Na porządku obrad bieżące sprawy polityczne i referat
p. red. Herniczka na temat:

Walka dwóch tytanów, echa wojny światowej i Traktatu Wersalskiego

Członków i sympatyków, wprowadzonych przez członków, zaprasza
Zarząd.

Istnieje tylko jedna Aspirina!

Każde opakowanie i każda tabletki oryginalnej Aspiriny oznaczone są znakiem BAYER.

Ankieta w sprawie dyktatury

Dyktatura nie jest zjawiskiem wyłącznie powojennym i dlatego nie jest też Otton Forst - Battaglia pierwszym, któryby zajmował się wszechstronnym rozpatrzeniem tego zagadnienia. Ale jest niewątpliwie wielką jego zasługą, że podjął się inicjatywy nader poważnej i udanej, zmierzającej nie tyle do prawnego roztrząsania tej kwestji, ile omówienia różnych jej typów i warunków, w jakich powstaje i istnieje. (Prozess der Diktatur Amalthea Verlag Lipsk Wiedeń 1930 str. 416).

Zaletą powyższej zbiorowej pracy polega głównie na tem, że stara się być obiektywną. Do głosu doszli w niej nie tylko zwolennicy, ale także przeciwnicy i uczeni, którzy całkiem spokojnie patrzą na światła i cienie danej formy rządów.

Ankieta dzieli się na część historyczno - teoretyczną, w której autorzy tak wybitni, jak G. Ferrero, Wickham Steed, F. Muckermann, A. Einstein, E. Vandervelde, R. de Traz i t. d. ujmują zasadnicze cechy i warunki dyktatury oraz na część, w której omawia się aktualne dyktatury powojenne. Battaglia kończy następnie pracę artykułem rozgrzeszającym dyktaturę wobec zarzutów przeciwnych. Zdaniem jego jest to właśnie forma rządów wytworem konieczności. W różnych społeczeństwach musi więc przybierać różne odcienia w swych funkcjach społecznych.

Ponieważ i Polska ma obecnie faktyczną dyktaturę (praca otwarcie o tem mówi) znajdują więc i nasze stosunki w danej ankiecie swój oddźwięk. Oprócz Juliusza Kaden - Bandrowskiego, który osobny artykuł poświęcił Józefowi Piłsudskiemu, pisze o nich także Battaglia, J. Sauerwein, A. Maurois i E. Vandervelde. Pośrednio także E. Wendel. Można wszakże i z innych rozpraw wyciągnąć wiele wniosków odnośnie do naszej dyktatury i do naszych stosunków.

Oświetlenie naszego dyktatora, naszej dyktatury i naszych stosunków wypadło w ankiecie nader nierówno. Oceną waha się między entuzjazmem a pesymizmem.

W entuzjazmie dominuje Juliusz Kaden - Bandrowski. Wedle niego jest Józef Piłsudski dosłownie: „wielkością i wdziękiem, bohaterstwem i skromnością i uosobieniem kilkusetletniej cnoty najwspanialszych naszych bohaterów, jest chwałą zwycięskiej siły miłości i prawdy” (str. 345). Przeciwnicy jego zaś to motłoch kresowy (Hinterlands-poebel). Ci to właśnie strzelali (!) do niego w Sulejówku i spowodowali (!) rewolucję majową (str. 344). Atoli powyższy urywek powieściopisarski z mimowolną, ale gryzącą ironją komentuje w końcowych uwagach sam Battaglia. Otóż zdaniem jego, nadzwyczaj trafnie: „Wszystkie dyktatury mają charakterystyczne cechy religijnego sekciarstwa. Fantastyczne uwielbienie dla swego twórcy i naczelnika. Zamiłowanie do specjalnego rytuału i coraz nowych ceremonij. Wylaniają z pomiędzy rzesz wiernych osobne korporacje szczególnie prawowiernych, którzy przypominają organizacje zakonne ze specjalnymi ślubami posłuszeństwa dla swego przełożonego”.

Ale w ośrodku ankiety stoi zresztą nie osoba dyktatora, lecz dyktatura jako forma rządu. I tutaj ścierają się poglądy daleko silniej. Dyktaturę jako taką uważają wszyscy autorzy za stan wyjątkowy a liberałowie i demokraci potępiają ją także w tym wyjątkowym i przejściowym stanie.

Bo czegoż dowodzi istnienie dyktatury. Guglielmo Ferrero, ten najlepszy znawca starego Rzymu stwierdza, że dyktatura rzymska pojawiała się albo wobec niebezpieczeństwa zewnętrznego (wojny) i wówczas z reguły swój cel osiągała, albo też wobec niebezpieczeństwa wewnętrznego, czyli rozkładu społecznego, którego wcale na trwałe nie opanowywała. Dyktatury wojskowe to cecha ginącego w rozkładzie Rzymu. — Bo społeczeństwa żyją i stoją walorami obywatelskimi, a nie samem wojskiem, ani też samą policją. Loebe zauważa, że społeczeństwa o poważnej i żywej tradycji obywatelskiej jak np. Anglja, Niemcy, Stany Zjednoczone Północnej Ameryki. Francja nie obawiają się dyktatury. Społeczeństwa te same wiedzą, czego im potrzeba i same umieją radzić o środkach i — wedle Einsteina — nie potrzebują ogłupiającej propagandy o dyktaturze.

Ale Vandervelde zwraca uwagę — dziwnym zbiegiem okoliczności razem z Francis Delaisim („Les deux Europees” Paris Payot 1930) — także na coś innego. Otóż zdaniem jego leżą dyktatury poniżej linii Bilbao Kowno, czyli w krajach, gdzie przeważa nie siła ma-

szyny parowej, lecz siła zwyczajnego konia pociągowego, czyli w krajach gospodarczo raczej prymitywnych. Włochy też nie stanowią — mimo przeludnienia — pod tym względem wyjątku.

I tutaj dochodzimy do krytycznego punktu dyktatury: Jeśli dyktatura nie zdoła opanować kryzysu gospodarczego, względnie podźwignąć danego społeczeństwa, musi runąć. A wiadomo, że kryzysy zwłaszcza rolnicze są przewlekłe i dla dyktatury tem groźniejsze. Jeśli zaś i na tle moralnem nie przeprowadzi znanego hasła Mussoliniego: „Zamiast równości, wolności, braterstwa raczej autorytet, ład i sprawiedliwość” — musi się bezład w kraju coraz więcej pogarszać.

Ankieta nie zalicza co prawda stosunków polskich razem z jugosłowiańskimi do beznadziejnych. Takimi one też naprawdę nie są, bo społeczeństwo nasze jest jeszcze na szczęście zdrowe, a może nawet najzdrowsze na tym odcinku, który Bandrowski nazywa „motłochem kresowym”.

Ale ankieta podkreśla dwa momenty, które warto jeszcze przy końcu zanotować: Maurois wskazuje, że dyktator zbliża się do wielkiego człowieka tylko wówczas, jeśli umie dobrać sztab współpracujących ludzi. A Battaglia zauważa, że „w Warszawie jest jeszcze dyktatura w pełnym rozwoju i ostatniego słowa wcale jeszcze nie wypowiedziała” (str. 405).

Otóż czytelnik polski musi zauważyć, że nie chodzi tu tylko o słowa, ale o rzeczywisty program i naprawdę twórczy czyn.

Ks. dr. A. Kubik.

We Francji o Pomorzu

Związek studentów „Action Française” zorganizował odczyt, poświęcony Pomorzu. Odczyt wygłosił student francuski, p. Andrzej Clot. Prelegent przygotował się do odczytu świetnie. Widać było, że zna temat dokładnie. Stwierdził, że broni tezy „francusko-polskiej”. Pan Clot powołując się na informacje z kół dyplomatycznych oświadczył, że Pomorze jest jednym z najniebezpiecz-

Tylko

Eterna

Kołnierz półszytwny

niejszych punktów w Europie i że Niemcy zażądają zapewne jego zwrotu, ale myliłby się ten, kto by przypuszczał, że Polska zgodzi się na to żądanie. Wówczas zdaniem p. Clota wybuchnie nowa wojna światowa. Wojny tej można było uniknąć, gdyby w r. 1918 wojska francuskie weszły do Berlina i spowodowały rozpadnięcie się Niemiec. Nie byłoby wtedy sprawy „korytarza”. P. Clot wątpi bardzo, aby zatarg ten można było załatwić w drodze dyplomatycznej. Był on już w zarodku traktatu wersalskiego. Teza p. Clota przyznaje słuszność poglądom Dmowskiego, który w czasie konferencji pokojowej domagał się oddania Polsce Gdańska oraz odłączenia Prus Wschodnich od Niemiec. Jest rzeczą pocieszającą, że zrozumienie zagadnienia pomorskiego jest tak silne wśród młodzieży francuskiej.

W obronie polskości na kresach

Coraz więcej mnożą się zastraszające objawy cofania się polskości na kresach za rządów pomajowych. Na szczęście miejscowe społeczeństwo polskie coraz energiczniej zabiera się do obrony życia narodowego. Niedawno donosiliśmy o zebraniu protestacyjnem Polskiej Macierzy Szkolnej w Krzemieńcu. Podobny charakter miało zebranie, zwołane we Lwowie przez Polskie Towarzystwo Opieki nad kresami. Na zebraniu wygłosił płomienne przemówienie ks. płk. Panaś, ostro potępiając rządy „sanacyjne”. Jako drugi mówca wystąpił poseł Stroński, który stwierdził, że dobra polityka na kresach musi być przede-

wszystkiem oparta na prawie i poszanowaniu prawa. Drugim warunkiem tej polityki musi być jasna świadomość rządów, czego chcą na kresach i co im tam grozi. Wzrost siły polskości na kresach uwarunkowany jest rozwojem sił narodu.

24 zjazd delegowanych Stowarzyszeń

Związku Kobiet Pracujących

odbędzie się w niedzielę, dnia 1 czerwca rb. w Poznaniu w sali Domu Rzemieślniczego, przy ul. Fr. Ratajczaka 21. — Zjazd rozpocznie się nabożeństwem o godz. 9 rano, odprawionem przez prezesa Związku, ks. inf. Adamskiego, w Kolegji Farnej. Następnie wyruszy pochód delegowanych, poznańskich stowarzyszeń związkowych i zbliżonych do nich organizacji ze sztandarami do Domu Rzemieślniczego. Obrady rozpoczną się o godzinie 10,15.

Poza sprawozdaniami rocznymi z działalności Związku, będą wygłoszone dwa referaty: „Kobieta katoliczka jako patriotka i obywatelka” ref. p. Z. Rzepecka i „Zagadnienie współczesnej pracy w naszych organizacjach kobiecych” — referent ks. prof. Krawczyk.

10-lecie Zw. Burmistrzów

Związek Burmistrzów na Województwo Poznańskie obchodzi w czwartek, dnia 12 czerwca 1930 r. uroczystość dziesięciolecia z następującym porządkiem obrad:

1) O godz. 10 uroczyste nabożeństwo w kaplicy św. Józefa (ul. św. Józefa), które odprawi z odpowiedniem przemówieniem ks. prof. dr. Baranowski z Poznania.

2) O godz. 11½ uroczyste zebranie: a) przemówienie powitalne prezesa Stowarzyszenia, p. burmistrza Scholla z Szamotuł; b) sprawozdanie z 10-letniej działalności Stowarzyszenia (p. burmistrz Duda z Opalenicy); c) referat prezesa Koła Miast Wielkopolski, p. prezydenta Barciszewskiego z Gniezna na temat „Stosunek burmistrza do państwa i społeczeństwa”; d) zakończenie. Po zebraniu wspólny obiad na sali „Boulevard” przy placu Nowomiejskim.

Realista

Niemiec (przy stole): Niech się bawią dzieciaki, ja tymczasem wynajdę jakiś nowy trujący gazik!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ojciec św. przesyła błogosławieństwo

inicjatorom, ofiarodawcom i wykonawcom Pomnika Najśw. Serca Jezusowego w Poznaniu

(KAP.) Ks. Kardynał - Prymas dr. August Hlond otrzymał z Sekretariatu Stanu pismo w sprawie pomnika Serca Jezusowego następującej treści:

Z W a t y k a n u, dn. 9 maja 1930.

Sekretariat Stanu
Jego Świątobliwości.
Nr. 90 730.

Eminencjo!

Z cennego listu Waszej Eminencji z dnia 22 kwietnia r. dowiedział się Ojciec św. ku swemu nadzwyczajnemu zadowoleniu, że archidiecezję gnieźnieńską i poznańską postanowiły wnieść w Poznaniu wspaniały pomnik, jako publiczny hołd wdzięczności dla Najśw. Serca Jezusowego za niepodległość, przywróceną waszemu szlachetnemu Narodowi.

Radością i wzruszeniem przejęła Jego Świątobliwość także wiadomość o synowskim zamiarze ozdobienia tego pomnika wielkim brązowym medaljonem, przedstawiającym wizerunek Ojca św., który nie tylko zachowuje w najmiłszej pamięci lata spędzone wśród tamtejszej najdroższej Mu ludności, lecz ponadto nie przestaje dziękować Bogu,

jako za jedną z największych pociech swego życia, że był świadkiem narodowego wyzwolenia Polski, reorganizacji jej życia kościelnego i pomyślnego rozwoju jego instytucji.

Dziękując zatem gorąco Waszej Eminencji, duchowieństwu i wiernym obu archidiecezji za ten dowód czci dla Namiestnika Chrystusowego, Jego Świątobliwość życzy z głębi duszy, by Najświętsze Serce Jezusowe, jak dawniej tak i na przyszłość otaczało wierną Polskę opieką i aby ją uszczęśliwiło ową prawdziwą pomyślnością i wielkością, która w katolickich tradycjach kraju ma najlepszą podstawę i najpewniejszą zapowiedź.

Na potwierdzenie tych uczuć i tych życzeń Jego Świątobliwość przesyła wzruszonym sercem Waszej Eminencji, inicjatorom, ofiarodawcom i artystom tego pięknego dzieła Swoje Apostolskie Błogosławieństwo.

Ja zaś chętnie korzystam z tej miłej sposobności, aby Waszej Eminencji najpokorniej ręce ucałować i z wyrazami głębokiej czci jestem Waszej Eminencji najpokorniejszy i oddany sługa.

(—) E. Kard. Pacelli.

35 numer „Wielkopolskiej Ilustracji“ przynosi zajmujące, bogato ilustrowane artykuły, mnóstwo zdjęć z kraju i zagranicy. Na szczególną uwagę zasługuje aktualny artykuł p. t.

Błogosławiony ks. Bosko w Poznaniu

a sporo beztrzęsłego humoru zawiera dowcipny, doskonale ilustrowany feljton o życiu akademików poznańskich p. t.

Wesołe fragmenty życia akademickiego

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokiego kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1,50 zł, kwartalnie 4.— zł. (bez kosztów przesyłki). — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań, św. Marcina 70).

Z krainy „Żółtego Smoka“

Ciekawe odczyty o. Gerarda Piotrowskiego — Przeczytny się do poparcia akcji misyj polskich na Dalekim Wschodzie

Staraniem Akademickiego Koła Misjologicznego przy Uniw. Pozn. wygłosi odczyty w bieżącym tygodniu o. Gerard Piotrowski, długoletni misjonarz i b. administrator apostolski Syberji, po bezpośrednim powrocie z Chin, z Charbina, gdzie pracował wydatnie w zakresie misyjnym. Odczyty te odbędą się w sali 17 Coll. Minus w Uniwersytecie, o godz. 20, a program jest następujący:

Dnia 28 b. m. t. j. dziś: „Religijne wierzenia Chińczyków“ (buddyzm, konfucjonizm i taoizm. Dnia 30 b. m.: „Radosne i smutne karty historii Kościoła katolickiego w Chinach“.

Każdy wykład będzie ilustrowany historyczną muzyką chińską, przezrociami kolorowymi w liczbie blisko dwustu i egzotycznymi filmami na których ujrzymy p. in. największą świątynię w Pekinie, oraz różne typy żółtej rasy jak: Chińczyków, Japończyków, Kambodżan, Anamitów, Koreńczyków, Malabarczyków itd.

Akcję Akademickiego Koła Misjologicznego ze względu na wielkie znaczenie wykładów należy wydatnie poprzeć przez gremjalne uczęszczanie na

te niezmiernie ciekawe wykłady. Wstęp jest bardzo niski, gdyż wynosi 50 gr. Mile widziane są też dobrowolne datki, pobierane przy wejściu na salę, które mają być w całości użyte na popieranie misyj polskich wśród wychodźstwa jako też ludności chińskiej na Dalekim Wschodzie. Postarajmy się choć w części, użyć niedolę naszych misjonarzy pracujących zdala od ojczyzny, na niewdzięcznym gruncie chińskim.

O. Piotrowski wraca w tym roku na Daleki Wschód, zabierając z sobą 5 misjonarzy polskich z kraju, aby stworzyć nową placówkę na Sachalinie, wśród synów wygnańców polskich z okresu niewoli, którzy znajdują się na tej wyspie w liczbie kilkuset. Każdy powinien wysłuchać ciekawych prelekcji o. Piotrowskiego, znakomitego znawcy stosunków chińskich, opiekuna misyj polskich, rozsiadanych po krańcach Dalekiego Wschodu, organizatora wychodźstwa polskiego w Charbinie, Mandżurji na Sachalinie, Szanghaju i dalekiej Japonji. (z)

Interesująca premiera

„Piorun z jasnego nieba“
w Teatrze Polskim

Najnowszą sztukę słynnego polskiego komedjopisarza Stefana Kisielewskiego „Piorun z jasnego nieba“ wystawia po raz pierwszy Teatr Polski w piątek.

Wyjątkowo interesująca fabuła, arcyciekawie narysowane postacie, umiejętność operowania teatralnym efektem, wreszcie tak chętnie widziany „happy end“ zapewniają tej nowości sukces całkowity.

„Piorun z jasnego nieba“ od prze-

szło dwóch miesięcy wypełnia widowisko Teatru Małego w Warszawie, wypełniając co wieczór widowisko teatru do ostatniego miejsca. Niewątpliwie i na scenie Teatru Polskiego będzie „przebojem“ letniego sezonu.

Od uderzenia gromu

Fala pożarów na prowincji

Podczas niedzielnej burzy wskutek uderzeń gromu wybuchły liczne pożary. W pow. gnieźnieńskim, w Gorańcu spaliła się stodoła gospodarza Jana Gazińskiego, a z nią liczne zapasy zboża i narzędzia rolnicze, oceniane

na około 16 tys. zł. Największe szkody wskutek burzy niedzielnej powstały w pow. jarocińskim.

W Cerekwicy uderzył piorun w stodołę własność wdowy Józefy Klinkowej, paląc ją doszczętnie. Straty ocenia się na około 12 tys. zł.

Na polach majątności Roszków spłonął od gromu stóg własność Heleny Draegerowej; stóg był ubezpieczony na 2 tys. zł.

W domenie państwowej Żółków II dzierżawionej przez Józefa Palacza poszła z dymem doszczętnie stodoła z młocarnią i słomą. Straty pokrywa ubezpieczenie.

W Stęgoszy od uderzenia pioruna spalił się chlew, własność gospodarza Ignacego Skrzypczaka, w ogniu zginął drobny inwentarz żywy i martwy.

W niedzielę uderzył grom w obórę w Ryczkowie (pow. rawicki) folwarku należącym do obszarów dworskich ks. Sułkowskich. Koń i cielę zostały na miejscu zabite, resztę bydła zdołano uratować; obora poszła z dymem doszczętnie. Pogorzelcem jest osadnik, który dopiero b. r. otrzymał tę parcelę. Tylko dzięki energicznej akcji ratunkowej ochotniczych straży ogniowych zdołano uratować dalsze zabudowania, ogień bowiem szerzył się z zawrotną szybkością. (k)

KALENDARZYK

Środa, 28 maja 1930.

Słońce: wschód 3,40; — zachód 19,50; —
długość dnia 16 godz. 19 min.
Księżyc: wschód 3,22; — zachód 20,58; —
nów.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 13 st. C. Pogodnie. Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 749 milimetrów. W ubiegłą dobę temperatura najwyższa plus 17 st. C., najniższa plus 11 st. C. Ilość opadu 10 milimetrów.

Kal. rzk.: German P.; jutro Wniebowstąpienie Pańskie.

Kal. słow.: Jaromir; jutro Boguchwał.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Za duszę śp. ks. biskupa Arkadiusza Lisieckiego odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Wojciecha w piątek 30. bm. o godz. 8 rano.

— Ks. prob. Erazm Kałkowski z Mosiny otrzymał prezentę na beneficjum w Biedrowie, dokąd się niebawem przenosi.

— Sodaliczka św. Piotra Klawera dla katol. misyj afrykańskich. Dnia 3 czerwca o godz. 19 odbędzie się nabożeństwo misyjne z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem w kościele OO. Franciszkanów.

OSOBISTE

— Przed Komisją Egzaminacyjną Sądu Apelacyjnego w Poznaniu złożyli dnia 23. bm. egzamin sędziowski pp.: Władysław Olgierd Kropodra i Teofil Stachowski, obydwa z Poznania, oraz Juliusz Fasiński i Bernard Witkowski.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzą w dniu 30 maja państwo Franciszek i Leokadia z Majewskich Stryczyńscy, zamieszkali przy ul. Kanalowej 18. P. Stryczyński jest członkiem jubilatem Harmonji oraz Tow. Przemysłowców, p. Stryczyńska natomiast jest właścicielką składu kolonialnego „Glorja“, która to firma już w ubiegłym roku obchodziła 25-lecie swego istnienia. Mszę św. na intencję jubilatów odprawi w dniu jubileuszu o godz. 9 ks. prob. Gorgolewski w kościele parafialnym na św. Łazarzu. Jubilatowi na dalszą drogę życia „Szczęść Boże“!

— Egzamin dojrzałości w Państw. Gimnazjum żeńskim im. Gen. Zamojskiej w Poznaniu zdały wszystkie kandydatki, a mianowicie: pp. Błociszewska Krystyna, Cholewińska Helena, Fojudzka Marta, Frydlewiczówna Ludmiła, Nawratilówna Anna, Nowicka Halina, Serwińska Zofia, Sikorska Janina, Skórska Kazimiera, Suchodolska Jadwiga, Ślebodzińska Zofia, Waszczyńska Grażyna, Wiluszówna Jadwiga, Wojciechowska Władysława, Zakrzewska Irena.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Stow. Porządku Publ. Dzielnicy II Chwaliszewa - Śródk. Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 30. bm. o godz. 20 w lokalu p. L. Pohla, Chwaliszewo 37.

WYKŁADY

— „O wyrazach skrótowych“. P. prof. Ułaszyn wygłosi staraniem Tow. Miłośników Języka Polskiego powyższy referat dnia 30. bm. o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus. Wstęp wolny.

WYCHOWANIA, KURSY

— Wakacyjny kurs fizyki dla nauczycieli szkół średnich i zakładów kształ-

Przy różnych dolegliwościach kobiecych, naturalna woda gorzka Franciszka Józefa sprawia znakomitą ulgę. Świadcetwa kliniki chorób kobiecych stwierdzają, że woda Franciszka Józefa, jako łagodnie działający środek czyszczący, jest stosowana z doskonałym skutkiem zwłaszcza u położnic. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 11 653

cenia nauczycieli. Władze szkolne organizują w roku bieżącym w miesiącu lipcu czterotygodniowy kurs dla nauczycieli fizyki szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli. Kurs ten odbędzie się w Krakowie pod kierownictwem naukowym dra Mieczysława Joźewskiego, profesora Akademii Górniczej w Krakowie, przy współudziale wybitnych sił naukowych, jak profesorowie Białobrzęski, Natanson i Patkowski. Na kursie będą uwzględnione przedwzrostkiem zagadnienia z dziedziny elektryczności i promieniotwórczości. Liczba wykładowców będzie odpowiednio ograniczona, natomiast główny nacisk położony będzie na ćwiczenia naukowe o charakterze uniwersyteckim oraz szkolne, pozostające w ścisłym związku z programem nauczania. Zapisy należy przysyłać do Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w terminie do dnia 30 czerwca 1930. Potrzebne wskazówki co do zapisu i szczegółów organizacji są w Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 64, str. 171 oraz będą podane w oddzielnej odbitce.

WYSTAWY

— Otwarcie wystawy. Dnia 29. bm. o godz. 12 w poł. nastąpi otwarcie nowej wystawy w Salonie Wielkop. Zw. Art. Plast. (pl. Wolności 14a). Udział biorą: pp. Beer Stan., Batorycki Adam, Dąbrowski Stan., Geppertówna Celina, Jarocki Stan., Kuczma Ignacy, Kaim Wawrzyniec, Ludw. M. Krzeszowa, Liesiecki Kazimierz, Masłowski W., Mazurkiewicz Jan, Powalisz Stan., i Wróblewski Leon. Oprócz portretów, pejzaży, martwych natur znajduje się cykl projektów p. Jarockiego dekoracji kostiumów do opery „P. Twardowski“. Salon otwarty codziennie od godz. 10—17, w niedzielę i święta od 11—15.

ZYCIE SOKOLE

— Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ w Lesznie. Dzień 1 czerwca w bież. roku jest dla Sokolice leszczyńskich dniem wielkiego święta, bo dziesięciolecie założenia gniazda żeńskiego. Z tej okazji odbędzie się w nowowytbudowanej sokolnicy uroczysty obchód, poprzedzony nabożeństwem w kościele parafialnym. Zarząd Sokolice w Lesznie uprasza wszystkie gniazda, tak żeńskie jak i męskie (i te, którym z powodu trudności materialnych nie wysłano zaproszeń), o jaknajliczniejsze przybycie, aby tem silniej zmanifestować sokolą solidarność.

PODZIĘKOWANIA

— Prez. Rady m. Paryża hr. d'Andigné z okazji pobytu w Poznaniu ofiarował na ubogich miasta Poznania kwotę 1.000 zł. Za hojny dar składam ofiarodawcy imieniem ubogich miasta Poznania serdeczne podziękowanie. Prezydent st. m. Poznania (—) Ratajski.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Komitet zjednoczonych organizacji przeciwalkoholowych m. Poznania urządza w święto Wniebowstąpienia Pańskiego 29. bm. wielką wycieczkę towarzyską do Doliny Świętojańskiej. Gospodarz Doliny p. Augustyniak, radny miasta, obiecał przygotować się na przyjęcie wycieczki jak najstaramiej. Zapewniony jest udział kilku księży. Punkt zborny o godz. 2 po poł. przy końcowym przystanku tramwajowym na Śródcie. Należy zabrać śpiwniki. Goście mile widziani pod warunkiem, że podporządkują się kierownikowi wycieczki. O liczny udział prosi Wydział Wykonawczy.

— Koło Towarzystwa Rekolekcyjników urządza dnia 1 czerwca br. w ogrodzie starościeckim p. Bohna na Miasteczku wielką zabawę latoową, połączoną z grami dla pań i panów o wartościowe premje. Początek o godz. 15. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 czerwca o godz. 19 w lokalu przy Nowym Rynku 4. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy m. in. wykład.

— Drużyna Błękitna. Dnia 28. bm. punktualnie o godz. 19 zbiórka w koszarach 58 p. p. przy ul. Bukowskiej, celem wzięcia udziału w capstrzyku W. F. i P. W. Umundurowanie P. W. czapki błękitne, reszta w mundurach błękitnych. Dnia 29. bm. o godz. 6,30 rano zbiórka Drużyny Błękitnej w całości przy narożniku ulic Sienkiewicza i Kraszewskiego na Jeżykach, celem wzięcia udziału w mszy św. w katedrze, poczem defilada.

— Z okazji dnia wychowania fizycznego. K. S. „Warta“ uprasza wszystkich członków czynnych i nieczynnych do wzięcia udziału w pochodzie z okazji święta wych. fizycznego w dniu 29. bm. Zbiórka wszystkich oddziałów na placu katedralnym przy kościele Najśw. Marii Panny o godz. 8,15.

— Tow. Wioślarzy „Tryton“. Dnia 29. bm. o godz. 7,30 zbiórka pod sztandarem

na Górze Przemysława, celem wzięcia udziału w uroczystościach P. K. W. F.

— **Wycieczka Kola Matematyczno-Fizyczn.** do Mosiny i Ludwikowa została z powodu niepogody odłożona na czwartek 29. bm. Zbiórka na dworcu głównym o godz. 13.30. W wycieczce weźmie udział kurator Kola prof. dr. Z. Krygowski oraz inni profesorowie.

— **Dzieci Poznania i Rodziców** zaprasza ochronka św. Stanisława Kostki (Wierzbicice 24) na swoją doroczną wycieczkę dnia 2 czerwca o godz. 15 do zacisznego i cieniowego ogrodu wycieczkowego „Columbia” przy Bramie Debińskiej. Program bardzo urozmaicony. Dobra orkiestra, kawka, tańce, korowody, śpiewy i popisy dzieci, loteria fantowa itd. Nagrody pierwszorzędne. W razie niepogody odbędzie się wycieczka w środę 4 czerwca.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z targu.** Dnia 28. b. m. na pl. Sa-
pieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg
masła wiejskiego 3,00—4,40 zł; masła mle-
czarskiego 5,20 zł; kg. twarogu 1,00—1,20
zł; mendel jaj 1,70—1,80 zł; litr śmietany
2,00—2,40 zł; litr mleka pełn 30—32 gr;
za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,00 zł;
słoniny wędzonej 3,60 do 4,00 zł;
wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,80
do 4,00 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; sko-
powiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł;
smalcu 4—4,20 zł; za drobi: kura 4—5 zł;
perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł;
1 kg. tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00
do 3,00 zł; indyk 10,00 do 16,00 złotych;
para kurecząt 3,50—5,00 złotych, królik
3—4 zł; ryby: 1 kg. karpia 4,80 zł; li-
na 3,00—4,00 zł; karasie 1,60—2,00 zł; lesz-
czy 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; su-
ma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,20 zł;
1 kg. śanłacza 5,60—6,40 zł; mietusa 4 zł;
1 kilogram węgorza 4,80 do 5,20 złotych;
za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr;
1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr;
cebuli 20 groszy; szpinaku 20 groszy;
jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr;
seleru 0,80—1,20 zł; brukselki 2,00—2,60;
białej kapusty 60—80 gr; modrej i wło-
skiej kapusty 0,80—1,00 zł; 1 p. mł. kalare-
py 40 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; jabłek 1—1,80
złotych; sałatka zielona główka 10—20
groszy; 1 kg. rabarbaru 25—40 groszy; pę-
czek rzodkiewek 10 gr; 1 ogórek 0,60 do
1 zł; pieczek młodej marchewki 30—50 gr;
1 kalafior 0,60—2,00 zł; 1 kg. szparagów 2,00
do 3,20 zł; mendel raków 4,00 zł. — Grzy-
by majówki kg 3,00 zł; 1 kg. pieczarek
3,00 zł; 1 kg. maślaków 2,40—2,80 zł;
Agrest 1,00—1,20 zł. Targ ożywiony. Ma-
sło, śmietana znacznie tańsze. Poraz
pierwszy ukazały się maślaki i pieczarki.
(hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Cyklista zderzył się z autem.** P.
Borkowski Kazimierz, zam. przy ul. Poczt-
owej 27, jadąc rowerem, wpadł przez
nieostrożność pod samochód PZ 45 099,
którym kierował szereg. Stoiński Ed-
mund z 15 plk. ulanów. Rower został u-
szkodzony. Borkowski zaś nie odniósł
żadnych obrażeń. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— **Wyjaśnienie.** Donieśliśmy w tych
dniach o ujęciu Stanisława Rembowski-
ego lat 18, zamieszkałego przy Małych Gar-
bach 7a, obwinionego o kradzież roweru
na szkodę Falkensteina. Rembowskiemu
odstawiono do sądu powiatowego, skąd
został zwolniony. Do zarzucanego czynu
się nie przyniósł. W tej sprawie toczy się
śledztwo sądowe. (z)

— **Kradzież w kościele.** W kościele
św. Marcina okradziono w tych dniach p.
Helenę Skoczyską z Popowa Kościelnego.
Nieznany złoczyńca zabrał p. S. to-
rebkę damską zawierającą 60 zł gotówki
i książeczkę oszczędnościową Banku
Przemysłowców na sumę 13.676 zł. (z)

— **Obława policyjna na dworcu.** Dn.
26. bm. w czasie od godz. 23 do 3 rano za-
rządzono na terenie głównego dworca
osobowego w Poznaniu obławę za podej-
rznymi osobnikami. Ogółem doprowadzo-
no na posterunek kolejowy P. P. 12
osób, z których 3 osoby ujawnione zosta-
ły jako poszukiwane, a mianowicie:
Adolf Tuzek, za kradzież przez Ekspozy-
turę Śledczą Toruń, Roman Żuk, przez
sąd powiatowy w Obornikach i Michał
Placek, celem ustalenia miejsca pobytu
przez komendę Pol. Państw. w Gnieźnie.
(z)

— **Aresztowania.** Na głównym
dworcu ujęto poszukiwanego przez Sąd
pow. w Poznaniu Płoszyńskiego Włady-
sława, bez mieszkania, którego odstawio-
no do aresztu policyjnego. — Zofia Tanaś,
zam. przy ul. Gen. Kosińskiego została u-
jęta jako podejrzana o współudział w
kradzieży weża brązowego z grobowca
Lewandowskich na cmentarzu św. Mar-
cińskiego. Dwóch jej współników zbiegło.
— Józef Ekstajn, zam. przy ul. Polnej i
został ujęty jako poszukiwany przez Ko-
mendę Powiatową P. P. Wieluń za de-
fraudację. (z)

— **Kradzieże i włamania.** Przed kil-
ku dniami włamali się złodzieje do szatni
sportowej przy ul. Grunwaldzkiej. Repre-
zentant organizacji p. Stefan Marciński.
Matejki 68, doniósł o kradzieży policji, a
wartości przedmiotów przeważnie garde-
robii sportowej oceniał się na około 500 zł.
— Do piwnicy p. Pauliny Imierz, Matejki
3, włamali się w tych dniach nieznani
złoczyńcy i zabrali około 50 butelek wina
owocowego. — Przy ul. Słowackiego 29
włamano się do mieszkania p. Anny Ca-

Głód - bieda - nędza!

czeka każdego, kto nie uwzględni

w pierwszym rządzie wyróbów krajowych

bo pomnaża biedę w kraju!

Związek Obrony
Przemysłu Polskiego.

POZNAŃ
ulica Rzeczypospolitej 1.

łoszyńskiej i skradziono budzik, lornetkę
i inne przedmioty, wartości kilkuset zło-
tych. — Z mieszkania p. Agnieszki Wa-
roszyk przy ul. Mickiewicza skradziono
większą ilość bielizny. (z)

— **Czy płaszczy?** W komisariacie VI
P. P. przy ul. Składowej znajduje się
płaszcz męski, który został skradziony w
Domu Rzemieślniczym. Poszkodowany
zechce się zgłosić po odbiór. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— **Ukaranie oszczercy.** Dnia 9. bm.
odbyła się przed Sądem Powiatowym w
Bojanowie rozprawa w sprawie Leśniew-
skiego c/a Wolniewicz o obrazę. Oskarżony
Wolniewicz, woźny wójtostwa z Piasków
w pow. gostyńskim, zarzucił przesłowi
Zw. Robotników Roln. i Leśn. Zjednocze-
nia Zaw. Polskiego posłowi Leśniewskie-
mu na wiecu w dniu 8 grudnia ub. r. w
Ponieczu łapownictwo oraz obraził go róż-
nymi epitetami. Oskarżony wypierał się
swojego czynu, twierdząc, że nie ujemnego
o posła Leśniewskim nie mówił i powie-
dzieć nie może. Sąd, po przesłuchaniu
świadków, skazał Wolniewicza na 150 zł
grzywny, lub jeden miesiąc więzienia,
opłacenie kosztów postępowania i uiszc-
czenie nawiazki w wysokości 500 zł na
korzyść znieważonego.

— **O krzywdziestwo.** Sąd Okrę-
gowy w Gnieźnie zasądził dnia 27 listopa-
da 1929, r. Franciszka Stachowiaka z
Orzechowa na karę ciężkiego więzienia
przez półtora roku za krzywdziestwo.
Stachowiak w procesie alimentacyjnym
Pochówna c/a Karst stwierdził rzekomo
fałszywie pod przysięgą, jakoby z matką
powódki utrzymywał w czasie koncepcyj-
nym bliższe stosunki. Dnia 23. bm. wsku-
tek odwołania osk. Stachowiaka odbyła
się w Sądzie Apelacyjnym pod przewo-
dnictwem p. Prezesa Langerona ponowna
rozprawa, w wyniku której zapadł wyrok,
uwalniający osk. Stachowiaka od
winy i kary. Obrona spoczywała w rękach
mec. Izyskiego z Poznania. (z)

— **48 osób na ławie oskarżonych.**
Wielki proces o rozbój, kradzież z włama-
niem itp. zbrodni, który dnia 20. bm.
rozpoczął się przed sądem okręgowym w
Chojnicach, zakończył się po pięciodniowej
rozprawie zasądzeniem 18 oskarżonych,
a uwolnieniem trzynastu. Główny osk.
robotnik Gromowski z Łukomiu, lat 28,
przyznał się do zarzucanych mu zbrodni
w stu wypadkach. Przyznał się też do
napadu na publiczną drogę w lesie pod
Rosochatką na kasjera Protasiewicza,
który dla firmy Robdek wziął kilka tys.
zł. Napad nie udał się, ponieważ woźnica
i kasjer zdolali zbiec. G. wydał wszyst-
kich swoich współników i popleczników,
którzy obecnie, mimo że w czasie śledz-
stwa potwierdzili zeznania G., odpię-
rają jego zeznania, twierdząc, że G. z zemsty
ich oskarża. Świadkowie obciążają ich
jednak zgodnie z twierdzeniem Gromow-
skiego, który prosi sąd o łagodny wyrok,
wywodząc, że złe towarzystwo, brak pracy
i nędza doprowadziły go na drogę wy-
stępku. G. został zasądzony z uwzględnie-
niem szeregu okoliczności łagodzących
na 6 lat więzienia. Nadto skazano 17 da-
lszych osk. na kary więzienia. (ski)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Śieczkarnia odciała robotnikowi
rękę.** Mrozący krew w żyłach wypadek,
wydarzył się dziś przedpołudniem w ma-
jerności Strzeszynie w powiecie poznań-
skim. Podczas rżnięcia paszy zielonej
25-letni Franciszek Nowak wpadł ręką w
wałce, przyczem odcięta mu została cała
ręka powyżej dłoni. Ofiarą strasznego
wypadku zajęło się Pogotowie Lekarskie
(tel. 55-55), przewożąc go po doraźnym
opatrzeniu w stanie bardzo ciężkim do
Szpitala Przemienienia Pańskiego (k)

— **Pożary na prowincji.** W Poma-
rzankach (pow. wągrowiecki) spalił się
dom mieszkalny p. Franciszka Nowaka;
straty oblicza się na około 12 tys. zł, z
czego ubezpieczenie w K. U. O. pokrywa
zaledwie sumę 4.500 zł. Nasuwa się po-
dejrzanie, iż ogień podłożono. — W Lęgo-
wie (pow. wągrowiecki) spłonęły: chlew i
stodoła oraz częściowo żywy i martwy in-
wentarz, własność Jana Kulińskiego.
Straty ocenia się na około 14 tys. zł.
Ogień powstał z powodu nieostrożności
w Niemiejewie (pow. inowrocławski) po-

szła z dymem stodoła i dwie przybudowa-
ne do niej szopy, wartości około 6.500 zł.
(k)

— **Niszczycielski pochód burz.** Ubie-
głej niedzieli w południe przeszła wielka
burza gradowa w powiatach jarocińskim
i średzkim, wyrządzając kolosalne straty
zwłaszcza w okolicy Mieszkowa, gdzie zy-
ta uległa częściowo zupełnemu zniszcze-
niu do 100 proc. Szkody wyrządzone w
tych okolicach przedstawiają się bardzo
groźnie. Mniejsze burze gradowe prze-
szły w dniach 21. i 25. bm. w okolicach
powiatów ostrowskiego, ostrzeszowskiego,
średzkiego i wrzesińskiego. W ostatnich
wymienionych powiatach grad wyrządził
kolosalne szkody na wszystkich ziemio-
płodach, dochodzących nieraz do 40 proc.

— **Skutki podróży „na gapę”.** Na to-
rze kolejowym pod Jabłonowem znalezio-
no skrwawione zwłoki 18-letniego ucznia
gimnazjalnego Anatoljusza Żelaskow-
skiego z Warszawy. Będąc bez środków
na utrzymanie, Z. udał się na Pomorze w
nadziei, że tu znajdzie jakiegokolwiek za-
jęcie. W drodze Z. uległ niestety tragiczne-
mu wypadkowi. Nie mając bowiem gro-
sza przy duszy, by opłacić bilet przeja-
zdu, wdrapał się Z. na dach odchodzące-
go w kierunku Torunia pociągu. Przy
mijaniu podjazdu kolejowego Z. uderzył
głową o mur, skutkiem czego doznał roz-
bitcia czaszki. Śmierć nastąpiła na
miejscu. (ski)

— **Tragiczna śmierć dziecka.** W No-
wym Wiecu pod Kościerzyną wpadł pod-
czas zabawy do stawu gminnego 5-letni
synek gospodarza Aszyka i utonął. Stra-
pieni rodzice odnaleźli zwłoki dziecka do-
piero po kilkugodzinnym szukaniu. (x)

— **Tragiczny wypadek.** Niejaki Broni-
sław Jeżewski w Chojnicach podawał
swej siostrze nabyty pistolet celem prze-
chowania, nie pouczając jej widocznie o
należytej ostrożności. Nagle bowiem padł
strzał, który ugodził dziewczynę w szyję.
Ofiarę wypadku odwieziono w stanie
groźnym do zakładu leczniczego. (x)

— **Pożary na Pomorzu.** W miesiącu
kwietniu zgłoszono w Pom. Stow. Ubez-
pieczeń 64 pożary na ogólną sumę strat
287.000 zł. W 23 wypadkach przyczyną
pożaru było podpalenie. (x)

Z WIELKOPOLSKI

Lwówek

Agencję „Kurjera Poznańskiego”
przejmuje z dniem 1 czerwca 1930 r. p.

Fr. Gierszewski

skład kolonialny i delikatesów
Lwówek, Rynek.

Zamówienia oraz przedpłatę na czerwiec
i dalsze miesiące skutecznie przyjmujemy
tylko u p. Fr. Gierszewskiego. Powyższa
agencja przyjmuje abonament i ogło-
szenia po cenach oryginalnych bez
żadnych dopłat.

Na koniec p. Zülsdorf przemówił do
ogólnie cenionego inspektora szkolnego p.
Fabianowskiego i wznosił okrzyk na jego
cześć. P. insp. Fabianowski wzruszony
objawami przywiązania, wspomniawszy, że
poraz ostatni przebywa na konferencji w
tym rejonie, gdyż niebawem wstępuje
stan spoczynku. Wzwał nauczycielstwo
do dalszej owocnej i zgodnej pracy na ni-
wie szkolnictwa polskiego i dla dobra
umiłowanej polskiej młodzieży.

— **Zbąszyń.** (Uroczystość robotni-
ków). Dnia 11 maja br. obchodził Tow.
Kat. Robotników Polskich srebrny jubi-
leusz swego istnienia. Zgodnie z progra-
mem odbył się, po przyjęciu delegacji na
dworcu, pochód z dworca do kościoła na
nabożeństwo. Po nabożeństwie udano się
do strzelnicy, gdzie odbyło się uroczyste
posiedzenie, któremu przewodniczył miej-
scowy proboszcz jako patron towarzy-
stwa. Po zagajeniu zebrania przez preze-
sa p. Benyska i obszernym przemówieniu
ks. patrona, wygłosił sekretarz obszerne
sprawozdanie z 25 letniej działalności.
Zmarłego patrona ks. prob. Bayera ucz-
cili zebrani przez powstanie. Następnie
wygłosił generalny sekretarz Związku
Tow. Kat. Robotników Polskich w Pozna-
niu ks. Michałowicz bardzo rzeczowy i
treściwy wykład. W dalszym ciągu obrad
odbywało się składanie życzeń i wręcze-
nie gwoździ pamiątkowych. Jako pierw-
szy zabrał głos ks. patron — składając or-
ganizacji życzenia. Zamiast gwoździa pa-
miątkowego ofiarował 100 funtów okras
i 150 chlebów dla bezrobotnych członków.
Jako dalszą ofiarę na ten cel zadeklarow-
wał p. Antoni Zoskalt, właściciel młyna
parowego i tartaku, 100 złotych. Po skoń-
czonych życzeniach, odbył się wspólny o-
biad, a następnie koncert. Zaznaczyć je-
szcze wypada, że wśród licznych delega-
cyj, nawet z dalszych okolic, bo aż z Byd-
goszczy, przybyli na tak rzadką uroczy-
stość delegacje ze standardami z poza
kordonu — mianowicie z Nowego Kram-
ska i Wielkiej Dąbrowki. (kr)

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś w środę
gościnnie wystąpi Kazimierz Czarnecki-
ego w operze „Samson i Dalila”. W czwar-
tek ostatni gościnnie wystąpi Ady Sari
w operze „Traviata”. W piątek „Frasquita”.
W sobotę „Tosca”; w tytułowej partii za-
debiutuje p. Święcicka. W niedzielę
ostatnie przedstawienie, które wypełni
„Samson i Dalila” z gościnnym wystę-
pem Kazimierza Czarneckiego.

W sobotę po raz pierwszy głosiła sztuc-
ka Gabrieli Zapolskiej p. t. „Carewicz”
z znakomitą artystką Aleksandram Wę-
gierką w roli tytułowej, który w tej sztuc-
ce daje prawdziwy koncert gry sceniczej.
Sonię kreować będzie p. H. Cieszk-
owska. Resztę obsady stanowią pp. By-
strzyński, Fiszer, Szarski i inni.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś i jutro
arcykomiczne widowisko krótkich
„Przygody dobrego wojaka Szwejka”, na
którem teatr jest stale wypełniony. W
piątek premiera najnowszej komedji Ste-
fana Kiedrzyńskiego „Piorun z jasnego
nieba”. Każde pojawienie się nowej ko-
medji Kiedrzyńskiego na afiszu budzi
zrozumiałe zainteresowanie.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś w środę,
oraz w czwartek i piątek ostatnie trzy
razy przed zejściem z repertuaru wesoła
komedja B. Shaw’a p. t. „Pigmalion” z
gościnnym występem znakomitego gościa
Aleksandra Węgierki w niezrównanej
roli profesora Higginsa. Wielkie pole do
popisu daje p. Cieszkowskiej rola kwia-
ciarki - księżniczki.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Samson i Dalila”, opera Saint-
Saens’a. Gościnnie wystąpi K. Czar-
neckiego.
Czwartek, 29. 5. „Traviata”, opera Ver-
diego, gościnnie wystąpi Ady Sari.
Piątek, 30. 5. „Frasquita”, operetka Le-
hara.
Sobota, 31. 5. „Tosca”, opera Pucini’ego.
Niedziela, 1. 6. „Samson i Dalila”, opera
Saint Saens’a, ostatni gościnnie występ
K. Czarneckiego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie
Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Przygody dobrego wojaka
Szwejka”.
Czwartek, 29. 5. „Przygody Dobrego Wo-
jaka Szwejka”.
Piątek, 30. 5. „Piorun z jasnego nieba”,
premiera.
Sobota, 31. 5. „Piorun z jasnego nieba”.
Niedziela, 1. 6. „Piorun z jasnego nieba”.
Poniedziałek, 2. 6. „Dom Kobiet”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie
teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Pigmalion” — gość wystąpi
Al. Węgierki.
Czwartek, 29. 5. „Pigmalion”, występ go-
ścinnie Al. Węgierko.
Piątek, 30. 5. „Pigmalion”, gościnnie wy-
stąpi Al. Węgierko.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w skła-
dzie cygar p. Zygarewskiego, narożnik
ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

SŁOWNICTWO MORSKIE, A ŻYCIE I MARYNARZE

Co mówią uczeni, a co nasi żeglarze? — Słownik morski — Wyrażenia dla inżynierów — Terminy dla marynarzy — Słowa dla laików — „O. R. P.” — Jakże nazwy się już utarły — Jakże są jeszcze nowością? Czy się przyjmą? — Trzeba stworzyć terminologię rdzennie polską — Więc jak najwięcej propozycji.

Jak wiadomo, w polskim słownictwie żeglarskim istnieją dwa kierunki. Przedsławicieli pierwszego kierunku, sprzeciwiającego się tworzeniu nowych wyrazów i opowiadającego się za utartą terminologią holendersko-niemiecko-rosyjską, są zawodowi marynarze, zaś reprezentantami drugiego kierunku, dążącego do stworzenia zupełnie nowej terminologii żeglarskiej, są autorzy polskich dzieł technicznych, ludzie wiedzy i nauki.

Komisja Terminologiczna, istniejąca przy Lidze Morskiej i Rzecznej od r. 1927, ma za zadanie przyswojenie (ostateczne) około 10.000 terminów morskich. Do chwili obecnej komisja opracowała około 2000 terminów i wydała pierwszy zeszyt „Słownika Morskiego”, obejmujący statki i teorię statku. W pracy swojej komisja dążyła do stworzenia terminologii polskiej, krótkiej, jędrnej i jasnej, z jednej strony takiej, jakiej potrzebuje żeglarz polski, zaś z drugiej zgodnej z duchem języka polskiego.

W zeszycie pierwszym „Słownika Morskiego” zamieszczono 320 terminów wraz z odpowiednikami w języku angielskim, francuskim i niemieckim.

Terminy polskie, ustalone przez słownik, omawiałem, tutaj w Gdyni, z oficerami i marynarzami marynarki, żeby przekonać się, które pojęcia się już utarły, które mają rację bytu i które wreszcie uważać można za nierealne, sztuczne, niezyciowe. Przede wszystkim zwracałem uwagę na terminy, mające lub mogące mieć zastosowanie w mowie potocznej. Rozważałem na temat pojęć ściśle technicznych, jak zanur, wynur, przegłębie, nie, przechyl, obło, pełnota, plynica, wodnica i t. d., interesujących wyłącznie inżynierów i studentów politechniki, nie przeprowadzałem. Badając prawa obywatelskie polskich terminów morskich, zastanawiałem się jeszcze nad tym, które słowa dadzą się przyswoić za pośrednictwem prasy i literatury językowej potocznego ludzi, którzy z morzem nie obcuja, ale pragną powiększać posiadany zapas wyrazów i rozumieć, bez głowienia się, nowe terminy.

Na wstępie słownika są pojęcia „statek” i „okręt” z adnotacją, że termin „statek” używa się w znaczeniu handlowym, zaś „okręt” w znaczeniu wojennym. Tak jest istotnie i zanoszę się na to, że w przyszłości będzie istniał wyraźny rozdział pomiędzy temi słowami. Podane w słowniku skróty polskie dla statków i okrętów są zbędne, ponieważ cały świat używa skrótów angielskich i wprowadzenie skrótów polskich stworzy tylko niepotrzebne zamieszanie. Wyjątek stanowi tylko skrót dla polskiego okrętu wojennego — „O. R. P.” (Okręt Rzeczypospolitej Polskiej), wzorowany na angielskim skrócie „H. M. S.” (His Majesty's Ship), skrót konieczny i celowy.

W dziale nazw statków utarły się już terminy „transportowiec” dla okrętu lub statku transportowego, podobnie „towarowiec”, „pocztowiec”, „motorowiec” i „śrubowiec”. Natomiast „dalekowiec” jako nazwa dla statku dalekiej żeglugi (marynarze mówią poprostu „duży statek”), „przybrzegowiec” jako nazwa dla statku pasażerskiego, „regularnik” (!) dla statku regularnej żeglugi i „śródlądowiec” dla statku śródlądowej żeglugi, są terminami zupełnie nieznanymi i nieprzyjętymi. Wątpię nawet, czy terminy te utrą się kiedykolwiek. Podobna jest sprawa z terminem „przygodnik” dla statku przygodnej żeglugi. Polskie statki handlowe uprawiają dotychczas, prawie wyłącznie żeglugę przygodną, dziką, t. zn. nieregularną. Statki takie, włączające się pomiędzy różnymi portami, nazywa się na całym świecie i we wszystkich językach — tramp. U nas „tramp” jest terminem zadowolnionym i wątpliwej należy, żeby ustąpił słowu „przygodnik”. Za niezyciowe uważać trzeba jeszcze pojęcia „pakietowiec” (franc. „paquebot” i „pospiesznik” dla statku pospiesznego. Mówimy od lat „pociąg pospieszny”, więc równie dobrze możemy mówić statek lub okręt pospieszny. Nazw „kolowiec”, „jednośrubowiec”, „dwusrubowiec”, „węglowiec”, „zbo-

żowiec” i „strażnik” dla okrętu lub statku strażniczego używa się. Nazwa „zbożowiec” powstała dlatego, ponieważ statki, transportujące zboża, posiadają specjalną budowę (wieżową). Statek, wożący rudę jest zwyczajnym transportowcem i termin „rudowiec”, proponowany przez słownik, jest nieznanym i niezyciowym. Nazwa „zbiornikowiec” dla statku ze zbiornikami nie jest w użyciu, ponieważ marynarze nie mówią nigdy zbiornik, tylko „tank”. Termin „tankowiec” miałby większą rację bytu. Nazwy: holownik, lodolamacz, prom, lichtuga, szkuta, pogłębiarka i rybak (statek rybacki) mają już oddawna pełne prawo obywatelstwa. Co do terminu „węglowozilacz” lub „węglownik” dla statku, dowożącego węgiel, są duże zastrzeżenia, ponieważ zawsze i wszędzie węgiel tego rodzaju nazywa się „bunker”. Termin „bunkrowiec”, nienotowany przez słownik, jest w użyciu.

Z działu teorii statku przyjęły się doskonale w polskiej mowie marynarskiej słowa takie, jak wrga, śródo-kręcie (Mittelschiff), rufa, dziób, lewa burta (w słowniku strona lewa), prawa burta (w niem. Backbord i Steuerbord). Termin „pętlica” dla liny przy żaglu, zwanej przez słownik „szkot”, a przez marynarzy zawsze i wszędzie „szot” jest sztuczny i nie wyruguje już słowa „szot”, będącego dla ludzi morza pojęciem jasnym i jędrnym.

Gdynia.

Dr. S. B.

Spostrzeżenia, zanotowane powyżej przez naszego gdynskiego korespondenta przedłożył mi prof. dr. Adamowi Kleczkowskiemu, który jest, jak wiadomo maxima pars tworzącego się dla Polski słownictwa morskiego. Nasz świetny językoznawca zauważa co następuje:

Artykuł dr. S. B. poruszył, niezmiernie interesujący temat, które wyrazy już się utarły, które mają rację bytu i które wreszcie można uważać za nierealne, sztuczne, niezyciowe. Jednakże ten problem jest niezmiernie trudny, bo niepodobna często rozstrzygać, kiedy mamy termin, mający lub mogący mieć zastosowanie w mowie potocznej, a kiedy termin ściśle techniczny.

Już w pierwszym zeszycie „Słownika Żeglarskiego” trzeba było dać olbrzymi procent wyrazów nowych, niespotykanych w znanych słownikach: Zaruskiego, Technika, Stadtmüllera technicznym i okrętowym, Śląskiego i Warszawskim. Marynarka, technika, prawodawstwo musi mieć pełną terminologię odpowiadającą angielskiej, niemieckiej, rosyjskiej... Tymczasem oficer, a tem mniej marynarz zwyczajny, nie potrzebuje tych 10.000 lub więcej wyrazów, tak jak technik nie potrzebuje znowu setek komend, nazw masztów, rei, żagli, lin i przedmiotów nawigacyjnych, a zwyczajny śmiertelnik musi się zadowolić kilkuset wyrazami ogólnymi, nazwami statków i głównymi częściami konstrukcji.

Niestety utarło się już mnóstwo wyrazów obcych, ale czyż mamy je zatwierdzać? Czy skróty muszą być tylko angielskie? Czy musi być „tramp”, „bunker”, „tank”, „szot”? czy tego nie można spolszczyć dziś, gdy budujemy nową Polskę i mamy już, przynajmniej, czysty i piękny polski język techniczny? Może „dalekowiec” (statek dalekiej żeglugi), „przybrzegowiec”, „oceanowiec”, „osobowiec”, „regularnik” (statek regularnej żeglugi), „śródlądowiec” itp. są nieznane jeszcze, ale są konieczne, ponieważ tu nie chodzi o to, czy Polska je w tej chwili ma czy nie, lecz o pełną terminologię żeglarską; opisy funkcji statku są niemożliwe, musi być jeden wyraz. Można coś lepszego wymyślić niż „przygodnik” — (tramp), „pakietowiec” — (franc. „paquebot”), „pospiesznik” — statek pospieszny, ale trzeba coś dać. A więc prosimy o lepsze propozycje, bo z poglądu na rzecz u marynarzy zrodzi się najtrafniejsze wyrażenie! Patrzeć na rzecz i oddać ją własnym językiem — nie angielskim, francuskim czy niemieckim — to jedyne, niezawodne źródło polskiej terminologii żeglarskiej!

A. K.

ŻYCIE KULTURALNE

LITERATURA

Żeromski i krytyka. W ostatnich latach wzmożła się działalność naszej krytyki odnośnie do Żeromskiego. Notowaliśmy poszczególne ważniejsze tego objawy. Obecnie ukazało się obszernie dzieło Stanisława Adamczewskiego p. t. „Serce nienasycone”, mieszczące wielką monografię autora „Popiołów”. W piątkowym Dziale Kultury i Sztuki podamy opinię, jaką wyraża o „Sercu nienasyconym” J. E. Skiński, który w swem dziele „Poza wieszczbiarstwem i pedanterją” obszernie Żeromskim się zajął, jak wiadomo. W sobotę przedstawi naszym czytelnikom prof. dr. Tadeusz Grabowski metodę, jaką posługuje się w swej pracy S. Adamczewski, która to metoda niedawno sobie dopiero utorowała drogę w naszej krytyce, a stanowi novum wybitne i ciekawe.

NAUKA

Sprawy biblioteczne. Wiele ciekawych informacji zawiera niedawno wydany I-y zeszyt IV-go rocznika „Przeglądu Bibliotecznego”, centralnego organu naukowego bibliotekarstwa polskiego. Na naczelnym miejscu umieszczono odczew Jorisa Vorstiusa w sprawie wydawnictwa: „Index Bibliographicus”, który ma być jak najkompletniejszym wykazem międzynarodowym bieżących periodycznych bibliografii ze wszystkich dziedzin. Obszerne, głęboko przemyślane uwagi o kursach dla bibliotekarzy bibliotekarzy naukowych dał dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie Edw. Kuntze; wyszedł z całkiem słusznego stanowiska, że wobec małego stosunkowo zapotrzebowania na naukowych bibliotekarzy, byłoby niecelowe zakładać osobną szkołę bibliotekarską; w naszych obecnych warunkach wystarczy kursy, prowadzone osobno dla bibliotekarzy naukowych, a osobno dla t. zw. bibliotekarzy średnich; kurs trwałby dwa lata.

W dziale miscellaneów są notatki ppłk. Łodyńskiego, dyrektora Centralnej Biblioteki Wojskowej w Warszawie, o likwidacji biblioteki szkoły aplikacyjnej po r. 1831; wykazy nowych nabytków Biblioteki Jagiellońskiej w dziale inkunabułów z okresu 1900—1927, zestawione przez K. Piekarskiego, wśród których przeważają druki lipskie (24 pozycyjn na 75) i rzymskie (23 pozycyje, w tem 20 dzieł z oficyny Stefana Plancka); oraz ciekawe zestawienie B. Zukotyńskiej o produkcji wydawniczej regionu lwowskiego w r. 1929, z której na województwo lwowskie przypada 847 druków (na wojew. stanisławowski: 70 druków, tarnopolskie: 63, wołyńskie: 38), z czego na Lwów 700 druków, w tem 543 polskich, a tylko 127 ruskich, przez co świetnie dokumentuje się polskość kultury lwowskiej; dzięki niej druki polskie objęły w r. 1929 aż 67 proc. całej produkcji wydawniczej czterech wschodnich województw, a druki ruskie tylko 28 proc. Zamyka zeszyt bogaty dział recenzji i sprawozdań, wraz z dosłownym brzmieniem statutu Związku bibliotekarzy polskich. (t. p.)

MUZYKA

Polski tenor w Ameryce. Zaproszony na występy do Stanów Zjednoczonych przez tamtejsze Sokolstwo Polskie, znany tenor p. Gustaw Chorian dał koncerty z towarzyszeniem chóru w Detroit, w Cleveland i w Nowym Jorku. Wszędzie spotkał się z serdecznym przyjęciem. Artysta powraca do kraju w pierwszych dniach lipca. (sb)

Pomnik S. Barcewicza. Z Warszawy piszą nam: Na cmentarzu Powązkowskim odbyło się poświęcenie pomnika wzniesionego na grobie znakomitego skrzypka - wirtuoza, Stanisława Barcewicza. Pomnik przedstawia podobiznę Barcewicza w płaskorzeźbie, dłuta p. Grossówny. (pt)

Siegfried Wagner we Włoszech. W Bolonii odbył się koncert symfoniczny, którym dyrygował bawiący obecnie we Włoszech Siegfried Wagner.

TEATR

Co będzie z teatrem toruńskim? Nasz korespondent toruński (A. M.) donosi nam: Przyszły sezon teatralny w Toruniu stoi pod znakiem zapytania. Wprawdzie Magistrat i Rada Miejska zdecydowały się oddać nasz teatr w przedsiębiorstwo p. Karolowi Bendzie, który w swoim czasie do brze się zapisał w pamięci Torunia jako artysta i dyrektor sceny toruńskiej. Lecz na ostatnim posiedzeniu Rady odrzucono wniosek o podwyższenie subwencji miasta o 2.000 złotych miesięcznie. — Czy wobec odrzucenia jednego z kardynalnych swych warunków, p. Benda zgodzi się ostatecznie na prowadzenie teatru, jest wątpliwe. Nasi miłośnicy teatru nie mało się tą niepewnością co do przyszłego sezonu niepokoją, zwłaszcza że ubiegający sezon przyniósł zupełny, jak wiadomo, upadek. Po ustąpieniu p. Rygiera w znanych warunkach, prowadzi naszą scenę zrzeszenie aktorów, które przy słabej frekwencji wystawia „Roberta i Bertranda”, „Kościuszkę”, „Zemstę” i „Pokojkówkę Guitry'ego”.

KSIĄŻKI I LUDZIE

ROZMOWY KRÓLA STASIA

Zapowiadane w prasie Króla Stanisława Augusta „Rozmowy z ludźmi”, wybrane, częściowo tłumaczone i opracowane przez tak wyjątkowo kwalifikowanego do tej pracy Stanisława Wasylewskiego ukazały się świeżo w nakładzie lwowskiego Ossolineum. Przedmową poprzedził tę książkę wyborny znawca tych czasów prof. Adam Skalkowski (Lwów, 1930, str. 183).

Wydawca wyjaśnia genealogję literacką „rozmów”: „W czasach, kiedy nie było stenotypistek ani maszyn do pisania, używano zarówno w dyplomacji jak i w życiu prywatnym obfitej tej formy rozmów (entretien). Rozwinął się z tego, a raczej odrodził osobny rodzaj literacki, od Fontenella począwszy, a u nas Krasickiego. Nie tylko w literaturze zresztą”.

„Rozmowy” mają do spełnienia w szerokich sferach czytelników szczególną misję. Bezpośredniość przeszłości przechodzi do skromnego czytelnika przez tyle rąk, tak się tę przeszłość „systematyzuje”, „syntetyzuje” a — świeżo — ogląda przez pryzmat teorii — że zatracą się bezpośrednie wyczuć ludzi, nie czyta się o Kościuszcze i Branickim, o Radzie Nieustającej i oblężeniu Warszawy, lecz się to wszystko słyszy. Robi to trochę niesamowite wrażenie. Podobne wrażenie robi inne źródło, protokoły procesu polsko-krzyżackiego z 1322 r., kiedy słyszy się jak do protokołu zeznają książęta mazowieccy, biskup Gerward. Bo proszę posłuchać jak mówi książę kujawski Leszek w tym procesie: „brat Henryk, zwany z Płocka, wkraczając z silnym wojskiem jako wróg na Pomorze, najpierw zdobył Gdańsk i pięćdziesięciu rycerzy, prócz wieśniaków, których liczby nie znam, czy to w kościołach, czy gdziekolwiek, nie darując ani pici ani wiekowi wymordował okrutnie. Wojsko jego zdobywszy Gdańsk posuwając się ku Tczewowi zajęło zbrojnie gród i osadę i dotąd w swych rękach trzyma. Następnie zaś zajęli przemocą osadę i gród Świecie i dotąd trzymają, podobnie jak i całe księstwo”. Widzi się mówiącego księcia widzi się Krzyżaków zajmujących Gdańsk, idących na Tczew i Świecie. A teraz:

„Ja (sc. król). Widzę, że Wpan się za rękę chwyta, czy nie miałeś szwanku jakiego?”

Naczelnik. Padłem z konia dzisiaj, bofi mnie lewa ręka, muszę ją smarować.

Ja. Widzę, że Wpanu potrzeba spoczynku w tej już spóźnionej godzinie.

(Tu naczelnik wyszedł, pocałował mnie kilka razy w rękę).

Sądę, że żadne opracowanie nie zastąpi czytelnikowi, który chce widzieć ludzi, takich tekstów (na marginesie pytanie: czyby w związku ze zbliżającą się rocznicą Piłowce nie warto podobnie wydać protokołów pierwszego procesu polsko-krzyżackiego?)

Ale czytelnik znajdzie coś więcej jeszcze, znajdzie znakomity wstęp Wasylewskiego mówiący o roli kulturalnej Stanisława Augusta. Badać nigdzie tak pełnie i tak wyraźnie tego nie ujęto. Podkreślał to wprowadzenie Brückner, Bernacji, K. Wojciechowski nigdzie jednak tak obszernie i z takim naciskiem.

Prof. Skalkowski w przedmowie podkreśla, że czasem o „czysty” historyk, „a zarazem rzęda, będzie się spierał o rozmaite szczegóły”. Jakiekolwiek byłoby jednak w nich nieścisłości, nie odbierze to „rozmowom” podkreślonego wyżej szczególnego ich charakteru.

Pisma nadesłane

„Przegląd Pedagogiczny”. Nr. 17. Treść: Protokół dorocznego Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. w Gdańsku w dniu 24 i 25 kwietnia 1930. — Komunikaty Zarządu Gł. T. N. S. W.

„Muzyka Kościelna”. Nr. 4. Treść: X. W. Świerczak: „Dominikańska księga sekweny”. — Zdzisław Jachimski: „Średniowieczne zabytki polskiej kultury muzycznej”. — Ks. Kasprzyk: „Muzyka kościelna i muzyka religijna”. — Dr. Wacław Piotrowski: „Wpływ muzyki świeckiej na kościelną i odwrotnie”. — O. Hermanczyk: „Opis organów Sauer'a”. — Do zarządów diecezjalnych organizacji organistów polskich. — Czasopisma — Książki — Kronika chórów kościelnych. — Kronika.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Powrót do cen

przedwojennych

Prof. Adam Krzyżanowski opowiada w jednym z czasopism gospodarczych, że miesiąc temu miał sposobność rozmawiania z pewnym posłem, który posługuje z okręgu wiejskiego. Posł ten wracał ze zwołania wyborców, na którym przemawiał na temat sytuacji gospodarczej. W trakcie przemawiania wyrwał mu się wyrażenie: „Kłeska urodzaju”. Chłopi oburzyli się i powiedzieli, że to określenie jest niewdzięcznością wobec łaskawych rządów Opatrzności, że kłeska nieurodzaju jest o wiele gorsza, że zło tkwi nie w niskiej cenie zboża, jeno w wysokiej cenie butów, ubrania, nawozów sztucznych i plugów.

Chłopski rozum i tym razem zrobił trafne spostrzeżenie. Istotnie faktem jest, że potaniały znacznie artykuły rolne, natomiast artykuły przemysłowe nie potaniały prawie że wcale. — Przyjmując poziom cen z r. 1927 za 100 stwierdzamy, że poziom cen artykułów, rolnych opadł o 30 proc. do wskaźnika 70, natomiast poziom hurtowych cen przemysłowych zaledwie o 1,7 proc., mianowicie do 98,3. Zjawisko to, przedstawiające sobie spadek cen rolnych i utrzymanie się poziomu cen przemysłowych, zwykło się nazywać: rozwarciem się nożyc cen.

Drugie jest jeszcze, w dziedzinie cen krajowych, ciekawe zjawisko, to mianowicie, że podczas gdy w marcu zanotowano w Polsce spadek wskaźnika ogólnego cen hurtowych do 85,3 (w porównaniu z poziomem z r. 1927), to ceny detaliczne ani się nie ruszyły z poziomu dawnego. Wprawdzie zawsze i wszędzie ceny hurtowe są bardziej zmienne, bardziej wrażliwe na wahania konjunktury, niż detaliczne, ale zjawisko to w Polsce ma specyficznie chroniczny, przewlekły charakter.

Stusnie chłopi, o których wspominaliśmy na wstępie, na zjawisko to zwracali uwagę jako na objaw anormalny w swej przewlekłości.

Zamiast porównywać dzisiejszy poziom cen z wskaźnikiem z r. 1927, zobaczmy, jakby wyglądały obecne ceny w porównaniu z r. 1914-tym. Rzecz ciekawa! Jeszcze przed 1 i pół rokiem uważano powrót do cen przedwojennych za wykluczony, a jednak z początkiem roku bieżącego wiele podstawowych artykułów potaniało do norm, a nawet poniżej norm przedwojennych. Wyliczamy po kolei artykuły, kosztujące na rynku światowym obecnie, tyle co przed wojną: żyto, owoce, jęczmień, ziemniaki, cukier, kawa, kakao, karczuk, juta, srebro, cynk, ołów, cyna, miedź, nikiel. Niektóre z tych artykułów kosztują nawet mniej, niż przed wojną.

Czyżby z powyższego zjawiska wnioskować można, że szykuje się powrót do czasów przedwojennych? Niestety, niestety! Skutki wojenne są zbyt głębokie, aby można w świecie marzyć o ponownym nastąpieniu „dobrych czasów” w najbliższej przyszłości.

Krótkie informacje gospodarcze

— Zakłady Ostrowieckie (pod Kielcami) wyprodukowały 10 000 wagonów towarowych do użytku polskiego kolejnictwa. — Z okazji oddania 10 000-ego wagonu odbyła się szczególnie podniosła uroczystość w fabryce.

— Rokowania między Polską a Austrią o waloryzację przedwojennych polis ubezpieczeniowych, które początkowo zapowiadały się pomyślnie, nie wydały rezultatów.

— Przedstawiciele walcowni drutu toczą rokowania celem wznowienia międzynarodowego kartelu drutu. Chodzi tylko jeszcze o ustalenie kwot udziałowych — uczestników porozumienia.

— W Pradze otwarto wystawę rolniczą, która trwać będzie do 1 czerwca. W związku z tem w ciągu tygodnia odbędą się szereg zebrań organizacji rolniczych i wiejskich.

— Czechosłowacki Bank Narodowy stwierdza, że aczkolwiek ciężki kryzys gospodarczy trwa nadal, ostatnie miesiące jednak nie przyniosły dalszego pogarszania się sytuacji gospodarczej.

— Na konferencji porozumiewawczej delegatów senatu i izby reprezentantów Stanów Zjedn. A. P. uchwalono kompromis w sprawie cel ruchomej ustawy taryfowej.

— Dnia 21 b. m. został podpisany w Angorze traktat handlowy węgiersko-turecki.

— Import węgierski za 1-szy kwartał r. b. wyniósł 198 milionów pengő, podczas gdy eksport wyniósł 219,5 milionów pengő. Bilans handlowy został zamknięty nadwyżką 21,5 milionów pengő.

Aktualne zagadnienia polityki zbożowej

W związku z podjętymi przez rząd pracami nad naprawą ekonomicznego położenia naszego rolnictwa, ministerstwo rolnictwa przed paru tygodniami rozesało ankietę i zarazem wyznaczyło w tej sprawie termin konferencji, w której wzięli udział przedstawiciele organizacji rolniczych i spółdzielczych, na dzień 23 i 24 maja b. r. Celem tej konferencji było wytknięcie kierunku polityki rolnej na rok gospodarczy 1930-31 drogą omówienia otrzymanych na skutek powyższej ankiety opinii.

Między innymi ankietą zawiera kwestionariusz, dotyczący polityki zbożowej, którą na tem miejscu pragniemy omówić. Dla zachowania zaś kolejności tematów, poruszonych w tym kwestionariuszu, przytaczamy tekst poszczególnych pytań, przychem będziemy się starali uwzględnić ważniejsze momenty, posiadające wpływ na kształtowanie się naszego życia gospodarczego.

1. „Jakie postulaty wysuwają Państwo:

a) w zakresie ochrony celnej zbóż?”

Jak wiadomo, załamanie się poziomu cen zbóż na rynkach krajowych i zagranicznych już w jesieni ubiegłego roku spowodowane zostało znaczną nadprodukcją. Jeśli bowiem weźmiemy pod uwagę produkcję Polski, to wynosiła ona w r. 1929 w milionach kwintali ilości następujące: pszenicy 17,9, żyta 70,1, jęczmienia 16,6, owsa 29,5, podczas gdy w r. 1928 uzyskaliśmy tylko pszenicy 16,1, jęczmienia 15,3 i owsa 24,9. A więc w porównaniu z rokiem 1928 ubiegły rok wykazał już znaczną nadwyżkę produkcji zbóż.

Z podobną sytuacją spotykamy się również w innych krajach rolniczych, które wszelkimi siłami starają się pozbyć swej nadwyżki produkcji na obcych rynkach po cenach dumpingowych. To też naszym dążeniem winno być przedewszystkiem opanowanie i ochrona naszego rynku wewnętrznego przed napływem zbóż z zewnątrz. W tym celu należałoby wprowadzić jak najwyższe stawki celne przywozowe na zboża oraz znieść ulgowe przywóz kukurydzy. Bardzo pożądanym jest przytem wszczęcie akcji w kierunku podniesienia konsumpcji wewnętrznej i — co zatem idzie — złagodzenia w dość wysokim stopniu obecnego kryzysu gospodarczego.

b) „w zakresie premii wywozowych”

Obserwując od dłuższego czasu kształtowanie się cen zbóż, jak również wszystkie momenty ekonomiczne, towarzyszące temu objawowi, musimy niestety stwierdzić, że według wszelkich przewidywań, kryzys obecny nieprędko się zakończy. Z drugiej strony, wobec ograniczonej ilości premii wywozowych i czasu ich ważności (obecnie przedłużono je do dn. 31 lipca br.), nasi eksporterzy nie mogą czynić starań o utrzymanie na opanowanych już zagranicznych rynkach zbytu, t. j. nie mogą zawierać kontraktów z kupcami innych państw na dalszą metę. Naszym więc zdaniem, należałoby wprowadzić premie wywozowe na dłuższy przeciąg czasu i ilościowo nieograniczone z zachowaniem równej wysokości premii dla żyta, jęczmienia i owsa. Premie te — wypłacane gotówką — powinny być przystosowane do ogólnych warunków i tendencji na zagranicznych rynkach zbożowych — a więc wysokość ich powinna być zmienna.

2. „Jak zapatrują się Państwo na dotychczasowe wyniki polsko-niemieckiego porozumienia żytniego i na celowość ewentualnego przedłużenia odnośnej umowy?”

Polsko-niemieckie porozumienie żytnie nie przyniosło nam oczekiwanych rezultatów, jednak działalnością swoją przyczyniło się w pewnej mierze do ożywienia wywozu, a tem samem zwiększyło przyływ obcych walut do kraju. Stąd też uważamy, że porozumienie to należy utrzymać, lecz wymaga ono rewizji celem wprowadzenia zmian i usunięcia braków, jakie wykazało dotychczasowe doświadczenie. Zmiany te muszą pójść w kierunku uzyskania równorzędnej samodzielności z Niemcami.

1 Według Gł. Urzędu Statystycznego.

3. „Jak Panowie zapatrują się na celowość utrzymania przy życiu Związku Eksporterów Zboża i w jakim kierunku winna być z punktu widzenia interesów rolniczych pchnięta dalsza ewolucja w zakresie działania tego Związku?”

Stwierdzić należy, że Związek Eksporterów Zboża R. P., ogólnie biorąc, stanął na wysokości swego zadania. Wprawdzie powstały pewne niedociągnięcia, jednak jest on konieczny jako organ regulujący nasz zagraniczny handel zbożem i kontrolujący wydawanie zaświadczeń wywozowych; w tym więc celu i charakterze powinien być zachowany. Przekształcenie Związku na instytucję, zajmującą się bezpośrednio transakcjami handlowymi, jest wysoce niepożądane, ponieważ w tych warunkach Związek Eksporterów Zboża we własnym interesie cały swój wysiłek skierowałby jedynie w kierunku rozwoju handlu, zataczając dotychczasowy swój charakter władzy zwierzchniej eksporterów. Handel zagraniczny, naszym zdaniem, rozwinie się przy racjonalnym użyciu premii wywozowych i solidnem uiszczeniu się naszych eksporterów ze zobowiązań przyjętych wobec zagranicy, wtedy zaś istnienie Związku, jako instytucji wyłączonej handlowej, może się okazać zgoła zbędnym.

4. „Czy z punktu widzenia rolnictwa należy dążyć do zniesienia wszelkich ograniczeń przemysłowych, czy też ustalenie pewnych norm, standardyzujących mękę, jest wskazane?”

Wszelkie przepisy, ograniczające przemysł, w większym, czy mniejszym stopniu hamują, lub też niekiedy wręcz paraliżują eksport maki, co ujemnie wpływa na popyt w dziedzinie wewnętrznego handlu zbożem. Za przykład częściowego ograniczenia wywozu maki w bliskiej przyszłości mogą nam posłużyć premie wywozowe, na które wolno było wywozić mękę jedynie wysokogatunkową (najwyżej do 60 proc.). Wskutek takiego uwarunkowania wielu eksporterów, mogących wywieźć mękę gorszego gatunku, nie otrzymało zaświadczeń wywozowych, wobec czego byli zmuszeni zrezygnować wogóle z wywozu maki zagranicę. To było powodem, że w pierwszym okresie eksportowym, t. j. do dnia 19 stycznia br., przydzielony przez ministerstwo przemysłu i handlu kontyngent zaświadczeń wywozowych na mękę nie został wyczerpany. Należy zauważyć również, że tego rodzaju ograniczenia wywozu nie są zgodne z celem, do którego w naszej polityce zbożowej dążyliśmy, t. zn. wywieziona ilość maki bardzo nieznacznie wpłynęła na zmniejszenie nadwyżki zbożowej ubiegłego roku.

Wobec powyższego zniesienie wszelkich przepisów, standardyzujących przemiał żyta i pszenicy, uważamy za konieczne. Należałoby raczej przystosować go do wymagań rynków krajowych, a przedewszystkiem zagranicznych.

5. „Jaką politykę należy zastosować w stosunku do wywozu otręb (i makuchów)?”

W związku z hyperprodukcją zbożową, o której pisaliśmy już powyżej, wytworzyła się korzystna sytuacja dla wywozu otręb, tak że w obecnej chwili nawet przy wzmocnionym wywozie tego artykułu, nie potrzebujemy się obawiać uszczuplań naszej produkcji hodowlanej. Wstrzymywanie więc eksportu środkami ustawowemi w okresie zimowym jest zbędne. Stosowanie zaś premii, jako mogące uszczuplić fundusz premjowy, bardzo dla wywozu zbóż pożądaną, jest zasadniczo szkodliwe.

Na tem kończymy nasze spostrzeżenia w związku z ankietą, która stanowiła podstawę dyskusji na konferencji z końca ub. tygodnia. H. Rz.

Fałszywa wiadomość

o obniżeniu zarobków robotniczych

Ze Związku Pracodawców na obszar województwa poznańskiego z siedzibą w Poznaniu donoszą nam:

Czytamy w „Głosie Pracy”, organie Z. P. z dnia 27 b. m., że Związek Pracodawców na województwo poznańskie w Poznaniu, idąc śladem Związku pomorskiego, przystąpił częściowo do obniżenia zarobków robotniczych. Związek Pracodawców na

województwo poznańskie oświadcza wobec tego kategorycznie, że o obniżeniu zarobków nie ma mowy. Żadnych bowiem dotąd kroków w tym względzie nie czynił; przeciwnie zarząd Związku Pracodawców wypowiedział się przed niedawnym czasem, że akcja zniżkowa nie jest narazie jeszcze aktualna, a stać może się dopiero żywotną wtenczas, gdyby kryzys gospodarczy miał dalej się pogłębiać i przewlekać. Związek Pracodawców na województwo poznańskie uważa obniżenie zarobków jako ostatni środek, który można stosować jedynie wtenczas, gdy już wszystkie inne zabiegi — utrzymania zakładów w ruchu — stają się niedostateczne.

Należy się wprawdzie dziwić, że przedstawiciele Związku Robotników i Rzemieślników Z. Z. P. i Związku Metalowców i Pokrewnych Zawodów Z. Z. P. jako inicjatorzy wiecu robotniczego, odbytego dnia 23 b. m. odważyli się twierdzić w rezolucji, że Związek Pracodawców w Poznaniu obniża zarobki robotnicze, gdy tymczasem obowiązuja legalizowane umowy zbiorowe, zawarte pomiędzy temi właśnie stronami, któreto umowy należałoby wpiąć wypowiedzieć i to z zachowaniem jednogłośnego wypowiedzenia.

Przypuszczamy, że chodzi w tym przypadku o niemiłe nieporozumienie, gdyż nie chcemy wierzyć w to, aby przywódcem organizacji robotniczych chodziło o krzewienie wśród robotników niczem nie uzasadnionego niezadowolnienia.

Dla ścisłości stwierdzamy, że wypowiedziano jedynie umowę zbiorową dla przemysłu budowlanego, która wygasa dopiero z dniem 30 czerwca 1930 r., lecz nowych warunków przysiętej tej umowy dotąd wogóle jeszcze nie wysunęto.

KRONIKA GOSPODARZA

(k) Budżet m. Gdyni. Po zreorganizowaniu administracji samorządowej gospodarka miejska jest obecnie w stadium samowystarczalności. Budżet m. Gdyni na rok bież. gospodarczy wynosi około 3 i pół milj. zł., przychem z budżetu tego 1 700 000 zł. idzie na pokrycie procentów od pożyczek inwestycyjnych. Budżet inwestycyjny sięga 33 milj. zł., które pokrywane są w 100 proc. przez skarb państwa.

(k) „Bławat Polski”, Tow. Akc. Poznań. Roczne walne zgromadzenie akcjonariuszów odbyło się dnia 24 maja b. r. w lokalach Tow. w Poznaniu, St. Rynek 87/88 pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Władysława Berkana. Sprawozdanie z czynności Tow. oraz bilans przedstawili zgromadzonemu członkowi zarządu p. Antoni Marweg, zaznaczając, że w roku operacyjnym, mimo ciężkiej sytuacji gospodarczej, obroty nieco powiększyły się. Obroty towarowe wynosiły sumę przeszło 1 900 000 zł., zaś ogólny obrót przeszło 9½ miliona złotych. Bardzo ujemnie wpływają na bieg interesów obciążenia podatkowe i świadczenia socjalne. W roku sprawozdawczym podatków i świadczeń socjalnych zapłaciło Tow. 100 449 zł., co przy brutto zysku 353 000 zł. daje 28,5 proc. Stosunek taki uniemożliwia odpowiednie oprocentowanie kapitału oraz powiększenie rezerw. Bilans przedstawiony na dzień 31 stycznia 1930 r., zamykający się po obu stronach sumą 1 186 853,37 zł., zatwierdzono i udzielono pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Zysk osiągnięty w wysokości 9 110,29 zł. uchwalono podzielić w formie proponowanej tak, że na dywidendę, po odpisaniu 5 proc. do funduszu rezerwowego, przypada 0,50 zł. od akcji 25-cio złotych, czyli razem 8 500 zł. Pozostała reszta w sumie 154,78 zł. przeniesiono na rok następny. Ustępującego członka rady nadzorczej p. Wł. Berkana wybrano ponownie. Zarząd Towarzystwa spoczywa w rękach p. Antoniego Marwego. (Lk.)

Z ZAGRANICY

(z) Nowe trudności w eksporcie świn do Austrii. Austriackie koła rolnicze, zrzeszone w „Landbundu”, wystąpiły do rządu z postulatem wydania autonomicznego zakazu przywozu świn i skontyngentowania tego przywozu. Wniosek został spowodowany masowym, dumpingowym dowozem niemieckiej trzody chlewnej, co wpłynęło na silną zniżkę ceny żywca i wciąż jeszcze zagraża postępem. Podobno rząd austriacki jest skłonny rozpatrzyć wniosek „Landbundu” przychylnie. Odbiłoby się to bardzo niekorzystnie na stanie naszego wywozu świn do Austrii, który i tak uległ już poważnemu ograniczeniu z powodu niezdolności konkutowania z premjowanym eksportem świn niemieckich.

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ
CZY JESTEŚ W SKLEPIE
POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!

Kazimierz Czarnecki, znakomity tenor, wystąpił ostatnio gościnnie w Teatrze Wielkim w Poznaniu, śpiewając partję Samsona w operze Saint-Saënsa „Samson i Dalila”.

Otwarcie pawilonu polskiego na Międzynarod. Wystawie w Leodjum

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Leodjum, w maju. Dn. 24 bm. nastąpiło uroczyste otwarcie pawilonu polskiego na międzynarodowej wystawie w Leodjum. Zaznaczyć musimy, że pawilon nasz gotów był już dn. 3 bm., a więc, że się tak wyrażymy, w teoretycznym dniu otwarcia całej wystawy. Poza pawilonem polskim w terminie został wykonany jedynie pawilon szwajcarski. Egzamin punktualności, który zdaliśmy na P. W. K., wydał więc rezultaty na terenie międzynarodowym.

Aktu otwarcia pawilonu polskiego dokonał belgijski minister komunikacji w otoczeniu najwybitniejszych przedstawicieli belgijskiej administracji, sfer gospodarczych oraz towarzyskich. Pierwotnie istniał projekt, aby otwarcie pawilonu polskiego dokonał belgijski minister rolnictwa p. Baels, jakby symbolizując przez to znaczenie produkcji rolniczej Polski dla belgijskiego życia gospodarczego.

Punktualnie o godz. 14-tej rozpoczęły się gromadzić delegacje miejscowej kolonii polskiej ze sztandarami, przedstawiciele zaprzyjaźnionych państw oraz sąsiedzi wystawowi.

Pierwszy przemówił p. minister dr. Bertoni, komisarz R. P., po nim pp. Szydłowski, prezes komitetu organizacyjnego pawilonu polskiego, dr. Wieniawski, prezes polsko-belgijskiej izby handlowej, wreszcie belgijski minister komunikacji, który dokonał aktu otwarcia. Wszyscy mówcy podkreślali wspólny sukces odrodzonej Polski w wysiłku pracy narodów zachodnich, stwier-

dżając możliwości dalszego zacieśnienia oraz rozwoju stosunków gospodarczych pomiędzy Belgią a Polską. Wzruszającymi były analogie historyczne, podkreślane przez przedstawicieli Belgii, które zresztą były specjalnie uwypuklone w dekoracji pawilonu; w centralnym bowiem punkcie umieszczono tablicę z nazwiskami najwybitniejszych oficerów polskich, którzy po klęsce w 1830 r. pospieszyli z ofiarną pomocą nowo tworzącej się armii belgijskiej. Na przypomnienie zasługuje, że pierwszym wodzem naczelnym z martwych powstałej Belgii był gen. Jan Skrzynecki.

W skład reprezentacji polskiej weszli pp.: dr. Wieniawski, b. min. Szydłowski, dr. R. br. Bataglia, prof. Trepka, prof. Okolski, dyr. Wartalski, prezes Jerzy Turno, dyr. S. Jaxa - Bykowski, dr. hr. Raczyński, dr. Fajans i dr. Konopiński.

Delegacja nasza zabawi jeszcze w Belgii kilka dni, gdzie będzie podejmowana przez p. min. Jackowskiego, wybitnego finansistę belgijskiego p. Vaxelaire'a oraz innych przedstawicieli miejscowych sfer gospodarczych, które wykazują poważne zainteresowanie możliwościami dalszego rozwoju stosunków polsko-belgijskich. Rezultaty obecności naszych przedstawicieli w Belgii mogą być w swych konsekwencjach nader ważne, gdyż udział Polski w wystawie leodyjskiej stwarza platformę do nawiązania ściślejszego kontaktu w atmosferze sympatii i wzajemnego zaufania.

Tadeusz Konopiński.

Relikwie św. Augustyna

(KAP.) Gdy św. Augustyn umierał w dniu 28 sierpnia 430 r., jego miasto biskupie Hipo znajdowało się w zameście walk wojennych, wobec czego śmiertelne szczątki wielkiego Doktora Łaski zostały pochowane w wielkim pośpiechu. Około r. 484 ciało św. Augustyna zabrano do Sardynji, stamtąd król Longobardów Luitprand przewiózł je do Pawji, gdzie zostało złożone we wspaniałym kościele San Pietro w Ciel d'Oro. W czasie wojny miast północno-włoskich z cesarzem niemieckim w r. 1191 zwłoki Świętego umieszczono w potrójnej trumnie z ołowiu i marmuru, zaopatrując ją w napis z imieniem wielkiego syna św. Moniki, i wmurowano w jeden z węglów krypty kościelnej.

Z biegiem wieków pamięć o miejscu, gdzie spoczywały relikwie, zagi-

nęła i sarkofag Świętego został odnaleziony dopiero w roku 1695 przy przebudowie krypty. Wówczas między kanonikami i eremitami od św. Augustyna powstał długoletni spór co do autentyczności tego odkrycia, która po szczegółowych badaniach została potwierdzona ostatecznie w r. 1729 przez biskupa z Pawji. Uznał ją również papież Benedykt XIII. W kilka lat później augustianie przenieśli szczątki Świętego Autora „Wyznań” we wspaniałym relikwiarzu do głównego ołtarza kościoła augustjańskiego. Stamtąd przewieziono je do katedry i dopiero 7 października 1900 r. zwrócono je ponownie odrestaurowanemu kościołowi augustjanów San Pietro w Ciel d'Oro. Tym razem relikwiarz niesiony był przez czterech biskupów z zakonu augustjanów w uroczystej procesji i w obecności wielu kardynałów. Leon XIII wydał specjalny de-

krety z tego powodu i napisał wzruszający wiersz ku czci św. Ojca Kościoła, wiersz, który zdobi dziś tablicę marmurową po prawej stronie głównego ołtarza w kościele San Pietro w Ciel d'Oro.

Nowe krzyże przy drogach w Holandji

(KAP.) Według planu pewnego nieznanego z nazwiska katolika, w prowincji holenderskiej Północnego Brabantu na miejscach dawnych kapliczek, zburzonych w czasach reformacji, mają być wzniesione ponownie krzyże przydrożne. W gminach już postawiono krzyże wysokości dwunastu stóp, wzorowane na oryginalne włoskiego rzeźbiarza Caproni'ego.

Nowa łódź podwodna

W Belgii do opatentowania został niedawno przyjęty nowy wynalazek polskiego wynalazcy, mianowicie przyrząd, który, zastosowany do łodzi podwodnej, zabezpiecza ją w dalszej mierze przed zatonięciem. W razie uszkodzenia basenów bowiem gdy łódź podwodna byłaby pozbawiona możliwości wypłynięcia na powierzchnię morza, wynalazek ów umożliwia jej jeszcze wydobyć się z głębin morskich. Wynalazca, p. Marjan Swinarski, udaje się podobno w niedalekiej przyszłości do Ameryki celem zademonstrowania tam swego wynalazku.

Atak piratów na statek

Oslawiona Zatoka Bias. — Przerwany obiad. — Walka na pływającym okręcie.

Od niezapamiętnionych czasów, u południowo-chińskich* wybrzeży kwitnie piractwo i, aczkolwiek wody te obecnie patrolowane są przez liczne angielskie torpedowce i łodzie podwodne, to jednak napady rozbójników morskich na statki pasażerskie i towarowe dość często się jeszcze zdarzają. Baza operacyjna piratów chińskich była zawsze i pozostała po dzień dzisiejszy Zatoka Bias, położona w oddaleniu czterdziestu mil ang. na wschód od Hong - Kongu.

Atak piratów na statek nie bywa dokonywany „od ręki”, lecz wymaga długotrwałych przygotowań i wypracowania drobiazgowego planu. Nieraz, upatrzwszy sobie odpowiedni statek morski, przywódca piratów odbywa na nim kilkakrotne podróże, aby zapoznać się z „topografią” okrętu, ze zwyczajami i charakterem załogi oraz zarządzeniami anii. — pirackimi istniejącymi na statku. Gdy odpowiedni czas nadejdzie, grupa rozbójników wsiada na okręt, przyczem jedni zajmują miejsca jako pasażerowie kajut pierwszej klasy, inni mieszają się między krajowców - emigrantów, a niektórzy obejmują obowiązki członków załogi. Gra bywa doskonale ukartowana: bandyci zajmują z góry wyznaczone posterunki, wsiadają na statek w różnych portach leżących na linii rajsu danego okrętu.

Atak może mieć miejsce o każdej porze dnia i nocy. Bywało, że podczas podawania obiadu w salonie jadalnym, na pokładzie rozległy się nagłe strzały i wówczas stała się rzecz dziwna: pasażerowie uchodzący dotąd za poważnych kupców, bankierów lub ludzi pełniących obowiązki stewardów, mechaników itp. nagle wydobywali broń i przykładając lufy do głowy swych współtowarzyszów podróży, z którymi jeszcze przed chwilą prowadzili ożywioną rozmowę, żądali wydania posiadanych pieniędzy i kosztowności. W tym czasie, inni członkowie bandy pirackiej wdarli się na pomost komandorski i pod groźbą wymierzonych rewolwerów, zmusili oficerów okrętowych do skierowania linjowca do Zatoki Bias, gdzie odbywa się doszczętne grabienie statków i bywają brani zakładnicy. Los tych ostatnich jest pożałowania godny. Za zwolnienie ich piraci wymagają horrendalnego okupu i o ile tenże nie jest uiszczony, krewni lub znajomi uwieczonych otrzymują „ostrzeżenie” w postaci odciętych uszów lub palców nieszczęśliwych ofiar. Niewykupieni zakładnicy porzucani zostają w pustynnej okolicy, gdzie padają pastwą dzikich zwierząt lub konają powolną śmiercią głodową; inni są tracen, przy zastosowaniu strasznych tortur.

Jeden z ostatnich napadów pirackich miał miejsce w grudniu r. ub. Atak był skierowany na statek angielski „Haiching” i dokonany przez bandę piratów, podróżujących na okręcie tym jako zwykli pasażerowie. S/S „Haiching” posiadał wszelkie anti - pirackie urządzenia przepisane przez rząd kaitoński, a więc specjalną „ochronę piracką” w postaci uzbrojonej milicji morskiej oraz zasięki z drutu kolczastego, broniącego dostępu do pomostu komandorskiego, pomieszczeń maszynowych i radio - kamery. Pomimo to jednak piratom udało się wtargnąć do tych wszystkich zabezpieczonych ubikacji, przez bunker węglowy, co świadczyło o doskonałym zapoznaniu się przestępców z „geografią” okrętu. Napad miał miejsce o godz. 1,30 w nocy, przyczem nasamprzód „załatwiono” się z członkami milicji wolnymi od służby, którzy zostali zastrzeleni podczas snu. Następnie piraci usiłowali wtargnąć na pomost komandorski, lecz oficerom udało się tenże obronić. Wówczas napastnicy wznieśli pożar w dolnych

ubikacjach okrętowych chcąc w ten sposób „wykurzyć” obrońców. Gdy zjawili się wezwany sygnałem S. O. S. torpedowiec, S/S „Haiching” spowity był w gęste obłoki dymu i tylko dzięki sprężystej akcji statku wojennego udało się go ocalić. Piraci, korzystając z zamieszania, zdołali prawie wszyscy umknąć w łodziach ratunkowych, uwożąc ze sobą łup pokazy. kr.

Spadek po Valentinim

Potomność zapomniała szybko nie tylko o aktorach scenicznych. Jeszcze większą niewdzięcznością darzy zmarłych artystów filmowych wykreślając ich cokolwiek z swej pamięci. Najoczywistszym przykładem to Rudolf Valentino. Kiedy umarł tak niespodziewanie, u szczytu swej sławy, był świat niepokieszony, zwłaszcza świat kobiecy. Podobno Pola Negri oświadczyła, że Valentino był jedynym mężczyzną, którego kochała szczerze i prawdziwie. Inne kobiety znów przyznawały się, że myślały o samobójstwie z rozpaczą po nim. Trudno było im się pogodzić z myślą, że Valentino już nie żyje. A ponieważ istotnie nie żył przywoływały ducha jego na seansach spirytystycznych.

Okoliczność tę potrafiła wykorzystać Anastazja Rambova, Valentiniego druga żona. Jej małżeństwo z Valentinim nie należało do najszcześniejszych, ale to nie przeszkadzało jej „handlowanie jego duchem” po śmierci. Gazety amerykańskie podawały swego czasu miłowe sprawozdania o tem, co jej „Rudy” powiedział. „Rudolf Valentino w świecie duchów”. Taki o tytuł nosiła książka, którą wydała jego przedsiębiorcza żona. Książka miała wielkie powodzenie. Ale później zapomniano o Valentinim. Zapomniano aż nazbyt prędko. Po roku już zapomniano o tem, że grób jego jest w niesłychanym zaniedbaniu. Nikt z jego dawniejszych wielbicieli nie zatroszczył się o miejsce jego wiecznego spoczynku.

Niebawem przestano mówić nawet o jego grobie. Dopiero teraz w trzy lata po jego śmierci wypływa na nowo nazwisko Valentiniego. Jerzy Ullmann, przyjaciel Valentina i wykonawca testamentu po zmarłym, przedłożył sądowi obliczenie spadku po artyście. Mówią, że spadek wynosił 3½ miliona. Główną część dano siostrze Valentina, Marii Guglielmi, i jego bratu Albertowi. Dalsi członkowie rodziny otrzymali drobne legaty. Honorarium, jakie pobrał Ullmann, za trud, jako wykonawca testamentu, nie byłyby do pogardzenia. Wynosiło bowiem 600.000 złotych. Swoją drogą jest w tem obliczeniu pewna pozycja, która musi zastanowić każdego. A mianowicie 21.000 zł. „napiwków” dla urzędników policji w Los Angeles, którzy pilnowali porządku podczas pogrzebu Valentina. (w)

Romantyczna historia w arystokratycznym internacie

Jak donoszą pisma włoskie, w internacie Musco w pobliżu Neapolu zdarzyła się historia, która swoim romantycznym kolorytem przenosi nas raczej w jakiś wiek XVIII. W internacie tym wychowują się dziewczęta, pochodzące z najlepszych rodzin prowincji Avellino. Jednego dnia, gdy dziewczęta znajdowały się właśnie na spacerze w rozległych ogrodach należących do internatu, z krzaków wypadła garstka wyrostków z rewolwerami w ręku, a steryzowany dziewczęta, uprowadziła 17-letnią Różę Muro, w której kochał się na zabój jeden z chłopców, niejaki Tollino. Dochodzenia policyjne podjęte w tej romantycznej sprawie, doprowadziły już do aresztowania kilku uczestników napadu, głównych winowajców jednakże, jak i uprowadzonej dziewczyny, dotychczas nie odnaleziono. (wl)

„Upiór” düsseldorfski

Wielokrotny morderca w Niemczech Piotr Kürsten, zwany „upiozem z Düsseldorfu”, który po długich poszukiwaniach został nareszcie wytropiony i ujęty w ubiegłą sobotę. Zbrodniarz w całej pełni przyznał się już do winy.

SPORT

Hokej na trawie

„Warta” — „AZS” W czwartek, o godz. 16 odbędzie się na boisku „Warty” ten mecz. Spotkanie zapowiada się bardzo interesująco. W szeregach AZS gra jeden z najlepszych hokeistów polskich Brodniewicz, równocześnie trener drużyny. W „Warcie” ujrzymy również znanych zawodników, Adamskiego, Błocha i Dembińskiego. Walka wobec wyrównanych sił zapowiada się atrakcyjnie. Spotkanie poprzedzi mecz „Warta” II — Czarni II.

Lekka atletyka

G. Śląsk — Poznań. W skład reprezentacji G. Śląska wchodzi następujące zawodniczki: Breuerówna i Sikorzanka do sprintów, Kilosówna i Orłowska na 800 m, Hofińska i Rakoczanka na półtę, Lückowiczówna i Nizarówna do kuli, Rakoczanka, Solarzówna i Preissówna do dysku, — szczechu i skoku w dal, Eckerlandówna i Bytomska do skoku w wyż. Zawody rozebrane zostaną na boisku „Sokoła” jutro o godz. 17. Przed tem ciekawym spotkaniem odbędzie się defilada zawodniczek.

O puchar Davisa

Reprezentacja Anglii, która spotyka się w trzecim kole w początkach przyszłego tygodnia z Austrią wystąpi w następującym składzie: Gregory, Collins, Lee i Hughes.

Piłk nożna

Pawlak i Sulczyński z „Pogoni” po rozwiązaniu klubu zasilą w przyszłości szeregi „Sparty”, która otrzymuje w ten sposób pewne wzmocnienie w linii napadu i obrony; Siadak natomiast wiejdzie do „Legji”. Pozostali gracze dotąd nie przeszli do żadnego klubu. Część członków zamierza utworzyć nowy klub pod dawną nazwą „Pogon”, rozpoczynając rozgrywki od kl. C. Wszelkie pogłoski o wstąpieniu kilku graczy do innych towarzystw są bezpodstawne.

O mistrzostwo kl. A odbędą się w czwartek następujące spotkania: o godz. 11 „H. C. P.” i „Posnania” na boisku „HCP”; o godz. 15 „Legja” i „Sparta” na boisku tej ostatniej; w Ostrowie gra: „Ostrowia” i „Sokół”, w Gnieźnie — „Stella” i „Warta”, w Jarocinie: „Wiktorja” i „OKS”. Spotkania na prowincji rozpoczynają się o godz. 16.

„Garbarnia” — „Warta”. W nadchodzącą niedzielę odbędzie się na boisku „Warty” to atrakcyjne spotkanie pomiędzy mistrzem i wicemistrzem Polski. Drużyny wystąpią w najsilniejszych składach. „Garbarnia” znajduje się w coraz lepszej formie, czego dowodem jest wynik 2:3 uzyskany w Warszawie z „Legją”.

Różne

Komitet Olimpijski, obradujący w Berlinie postanowił zezwolić na udział kobiet w następujących konkurencjach: gimnastyka, lekka atletyka, łyżwiarstwo, pływanie, szermierka i tenis. Odrzucono 16 głosami przeciw 14 wniosek Francji, aby ilość zawodników każdego kraju ograniczyć do 1 wobec tego w dalszym ciągu może ich startować po czterech. Igrzyska nie mogą trwać dłużej niż 16 dni, włączając w to również dzień otwarcia.

Życie organizacyjne

Nadzwyczajne walne zebranie „Legji” odbyło się we wtorek, o godz. 19 przy udziale wielu członków pod przewodnictwem p. Skowrońskiego. W miejsce ustępującego sekretarza p. Kukwisza wybrany został dotychczasowy jego zastępca p. Bociński. Zast. sekr. został p. Mocniejszy. Na porządku obrad poza tem była sprawa przyjęcia nowego statutu, co też nastąpiło.

Czy zapisałeś się na członka wspierającego Komitetu Floty Narodowej. Wkładka 1 zł rocznie. Conto P. K. O. 30.

Zapłać się a spełnisz swój obywatelski obowiązek

RADJO

Programy radiofoniczne
Piątek, dnia 30 maja 1930 r.
Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdowe i komunikaty gospodarcze; godz. 17.05 odczyt p. t. „Znaczenie wychowania i wy-

kształcenia młodzieży rzemieślniczej” (wygłosi p. Władysław Stiller, dyr. Szkoły Dokształcającej); godz. 17.25 kurs elem. języka angielskiego (wykl. dr. Arend, lektor U. P.); godz. 17.45 koncert popołudniowy (transmisja z Warszawy); godz. 19.00 odczyt p. t. „Dom i szkoła” (wygl. p. Maria Mezer); godz. 19.20 „Film i kino” (wygl. red. Stefan Werner); godz. 19.35 interludium muzyczne. Wykonawcy: Jan Kincel (skrzypce), Bolesław Tyllja, kapelmistrz opery (akomp.); godz. 19.50 wieczór autorski p. Henryki Dembińskiej; godz. 20.05 „Transmisja z serca”; godz. 20.15 koncert symfoniczny (transmisja z Filharmonii Warszawskiej); godz. 20.30 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.45 muzyka taneczna.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.00 transmisja pieśni majowych z wieży Marjackiej w Krakowie; godz. 16.40 koncert gramofonowy; godz. 17.15 odczyt pt. „Ołbrzymy i karły” — wygl. p. Żejno — Żejmis P. R. Kraków; godz. 19.30 prof. dr. Kazimierz Simm, Docent Uniw. Jag.: „O zwierzętach dostarczających futer”; godz. 20.15 koncert z Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka z płyt gramofonowych; godz. 15.20 przegląd najnowszych wydawnictw — omówi prof. H. Mościcki; godz. 16.25 muzyka lekka z kawiarni „Gastronomia”; godz. 17.45 koncert popołudniowy Orkiestry Mandolinistów; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej.

Dorobek radiostacji lwowskiej.

Najmłodsza radiostacja polska we Lwowie rozwija się coraz pomyślniej i w poważny sposób wpływa na wzrost liczby radioabonentów jak również na wzrost zainteresowań społeczno - kulturalnych, jakie szerzy radiostacja Lwowska wśród ludności trzech województw południowych. Od chwili powstania radiostacji lwowskiej ogólna liczba radioabonentów w Polsce wzrosła o 17.000, co w wielkiej mierze zapisać należy na dobro lwowskiej radiostacji.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Marja Misiekowa zamiast wieńca na trumnę sp. mecenasa Rychlickiego z Zakopanego 5 zł, Antoni Kurański Zbąszyń 3 zł, Janowiec Estkowski zamiast wieńca na grób sp. Marji i Kazimierza Prus - Słubickich 10 zł, Anna Kozłowiecowa, Prodziec koło Konina 2 zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 1.827.19 zł.

Na L. O. P. P.: Od maturzystów gimnazjum im. Jana Kantego 14 zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 51 zł.

Na wdowy i sieroty po lekarzach: 180.35 zł wypłacono dnia 26. 5. 1930 r. na ręce p. Waliszewskiego.

Na dar jubileuszowy T. G. L. zamiast kwiatów na trumnę sp. Józefaty Seydowej złożyli współpracownicy redakcji „Kurjera Poznańskiego”, „Oreodownika Wielkopolskiego” i „Ilustracji Wielkopolskiej” 104 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Stow. Kat. Abstynentów pod wezw. św. Kazimierza. Wycieczka do Świętojańskiej Doliny łącznie z Kom. Zjedn. Org. Przeciwalkoh. odbędzie się dnia 29. bm. Punkt zborny o godz. 14 przy ostatnim przystanku tramwajowym na Śródcie.

— Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich. Wycieczka do ogrodu p. Godurkiewicza w Szelagu odbędzie się dnia 29. bm. o godz. 7. Zbiórka przy placu Stawnym.

— Zw. Inwalidów, wdów, sierót i emerytów kolejowych. Zebranie plenarne odbędzie się dziś 2 czerwca o godz. 17. Przybycie wszystkich członków konieczne.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— P. Welman. Objać mieszkania Pan oczywiście nie może. Eksmisja będzie dotyczyła również Pana, o ile przeciwnik postara się o odnośne postanowienie. Radzimy nie upierać się, gdyż podnajem wygasa razem z najmem, a pozostają koszty. (ak)

— Gość z Poznania. Przewiduje to skala opłat radiowych. Podatki i zezwolenie dotyczą kiosków a nie muzyki. (ak)

— A. Z. T. 1930. 1. Wymiar wynosi 6150 zł, 2. Podatek dochodowy nie wchodzi w rachubę, gdyż dochód nie osiąga

Figury damskie, męskie, dziecięce, mechaniczne biusty fryzjerskie, głowy do kapeluszy oraz wszelkie inne artykuły dekoracyjne

J. ZIMNISZ
Poznań, plac Sapieżyński 3.
Tel. 14-99 Tel. 14-99

Na życzenie wysyłam prospekty.

Pw 11 828-22.60

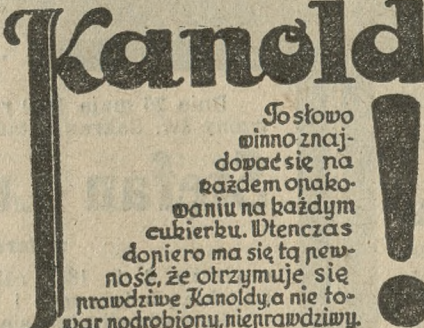
przewidzianego ustawą minimum. 3. Również wolnego mieszkania w tych warunkach nie potrzeba obliczać. 4. W sprawie tej trudno wyrazić opinie; w każdym razie uważamy transakcje z temi bankami za ryzykowne. 5. Artykuł 51, ustęp 1 ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby z 19. 5. 1920: Składki winny być opłacane aż do dnia zawiadomienia (zgodnie z artykułem 15 ustęp 1) o zaprzestaniu pracy przez ubezpieczonego i obliczane zawsze za pełny tydzień. 6. Można skarżyć, jednak trzeba ponieść koszty sądowe; najlepiej zgłosić do nadzorca. (ak)

— J. S. K. Są zobowiązani prawnie (artykuł 1601 do 1606 kodeksu cywilnego. (ak)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Bronisław Waszczyński, krawiec, 63 l., Teresa Pagórska, 1 r. 10 m., Antonina Nowicka z d. Świdarska, 35 l., Franciszek Stachowski, robotnik, 80 l., Ignacy Kan-tecki, prokurent, 48 l., Antonina Rentzowa z d. Strugarkówna, 59 l., Michalina Stysiakowa z d. Chmielewska, wdowa, 55 l., Józef Zawitaj, robotnik, 52 l., Jan Pfeiffer, kominiarz, 54 l., Agnieszka Zemlerowa z d. Koperska wdowa, 82 l., Helena Krzyżagórska, biuralistka, 23 l., Bronisław Kustra, szeregowiec, 21 l., Felicia Pietruszewska, 3 m. 19 d., Władysław Zakrzewski, stolarz, 69 l., Zofia Nowakówna, 3 m. 15 d., Katarzyna Schreckenhoferowa z domu Piasecka, wdowa, 49 l., Bolesław Domowicz, 5 m. 10 d., Zbigniew, Włodzimierz Roth, 11 m. 6 d., Bogdan Sommer, 9 m., 12 d., Aniela Kordusówna, 22 dni, Jan Studnicki, 1 m. 16 dni, Stefan Zagórski, naczelnik rachuby, 56 l., Franciszek Bober, posterunkowy P. P. 35 l., Helena Dominiakówna, biurowa, 22 l., Józefa Sawarżyńska z domu Wojda 57 l.

Kanold

Jest to winno znaj-dować się na każdym opakowaniu na każdym ciurku. W ten sposób dopiero ma się tę pewność, że otrzymuje się prawdziwe Kanoldy, a nie towar podrobiony, nieprawdziwy.

dw 5165

„BACZ, BY TWOIM BYŁO CELEM BYĆ I ZWIERZĄT PRZYJACIELEM!”

TKANINOM jedwabnym, półjedwabnym, z szlachetnego jedwabiu

PICNO WIEŻOYC HARV POLYKSI CHRYST

MERCERISINA

ZADAJCIE WSZĘDZIE

Pw 11 303-62.296

KAPELUSZE

damskie, męskie, dziecięce, czapki, berety oraz wszelkie modne artykuły w najnowszych fasonach i kolorach po cenach bardzo niskich w wielkim wyborze

HURT. poleca firma **DETAL.** nrw 11659
ŠVENDA & DRNEK
Stary Rynek 43
naprzeciw przegierza przed ratuszem.

BIAŁE ZĘBY

- tylko przez stałe używanie pasty do zębów

CHLORODONT

Do biura, które zostanie w Bydgoszczy zorganizowane poszukujemy

kierownika

który był zatrudniony w biurach kupieckich. Zgłoszenia piśmienne w języku polskim i niemieckim z odpisami świadectw i podaniem pensji, prosimy skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 773

Stenotypistkę

biegłą ze znajomością stenografii polskiej przyjmie zaraz poważna Spółka Akcyjna w Poznaniu. Zgłoszenia z życiorysem pod zw 23782 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Poszukuje się do dużego przemysłowego majątku rolnego, fachowej

książkowej-bilansistki

Wynagrodzenie dobre. Oferty z podaniem życiorysu, uprasza się nadsyłać do

Administracji dóbr Puczniew, poczta Lutomiersk, województwo Łódzkie.

Kopji świadectw nie zwraca się. Tylko poważne siły mogą reflektować.

Pw 11 753-21.116

Kursy stenografii

i pisanie na maszynach rozpoczynam z dniem 4 czerwca.

Kantaka nr. 1

zw 23772

II. piętro.

Dnia 27 maja 1930 r., o godzinie 7,35 zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, namaszczonej Olejami św., mój najukochańszy mąż, nasz najtroskliwszy ojczulek, brat, szwagier, wuj i kuzyn, ś. p.

Stanisław Mielcarek

przeżywszy lat 41. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 30 b. m. o godz. 18 po południu z domu żałoby przy ulicy Masztalarskiej 7 na cmentarz Farny przy ulicy Bukowskiej.

Msza św. nazajutrz o godzinie 8 w kościele Farnym.

W ciężkim nieutulonym żalu
żona z dziećmi i rodziną.

dw 5195

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Najstarszy Zakład pogrzebowy P. Piasecki. Klasztorna 14. Telefon 2769.

We wtorek, dnia 27 maja 1930 r., o godzinie 3 po południu zasnął w Bogu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Antoni Drews

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 31 maja r. b. o godz. 5 po południu z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążona

zw 23 806

Rogoźno, Poznań, Mogilno, Budzyna. **rodzina.**

ś. p.

Stefan Ostoja Zagórski

Naczelnik rach. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

przeżywszy lat 56, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 29 maja 1930 r., o godz. 5 po południu, z domu żałoby przy ul. Kanałowej 7, nabożeństwo żałobne w piątek, 30, o godz. 8 rano, w kościele Matki Boskiej Bolesnej, na który zaprasza Krewnych, Przyjaciół, Kolegów i pobożną publiczność

dw 5194

w ciężkim smutku, nieutulonym żalu pozostała

żona wraz z synem.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonja”. Towarowa 25. tel. 31-80.

Dnia 26 maja 1930 r., zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Stefan Zagórski

naczelnik Rachuby Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 29 maja 1930 r., o godz. 5 po południu, z domu żałoby przy ul. Kanałowej 7, na cmentarz w Górczynie.

W Zmarłym stracił Sąd dzielnygo pracownika, zaś współpracownicy dobrego kolega, którego świetlaną postać zachowamy na zawsze w naszej pamięci.

dw 5193

**Prezisi, Wiceprezisi, Sędziowie i Urzędnicy
Sądów Poznańskich.**

ZIOŁA LECZNICZE

Dr. Breyera, Dr. Wojnowskiego, Gessnera, Cholekinazę, Lauera i inne. dw 5024

HERBA-MATA

południowo-amerykański codzienny napój domowy. FUNGOJAPON japoński grzybek herbaciany poleca

J. GADEBUSCH, drogerja i perfumerja,
Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar), telefon 16-38.

Werkmistrz

z długoletnią praktyką w fabrykacji i reparacji maszyn rolniczych, dobry organizator i kalkulator, z prawem trzymania uczni, od 6 lat na niewypowiedzianym stanowisku, z powodów osobistych poszukuje odpowiedniej posady. Świadectwa do dyspozycji. Łaskawe zgłoszenia pod adres.

J. TABAKA — POZNAŃ — RYBAKI 31.
zw 23 769

Restauracja

dobrze prosperująca przy ruchliwej ulicy, w pełnym biegu zaraz na sprzedaż. Oferty do Kurjera pod
zw 23790

Dnia 26 maja 1930 r., o godz. 17,30, zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza córka, siostra, ciocia i kuzynka, ś. p.

Joanna Józwiakówna

przeżywszy lat 37. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 30 b. m., po nabożeństwie żałobnym, które rozpocznie się o godz. 10 w kościele parafialnym w Czernejewie.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Rakowo, Poznań, Gniezno.

dw 5191/2

Dnia 26 maja 1930 r., o godz. 7,30 zmarł, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Stefan Lutostański

weteran 1863

urodzony 2. 9. 1846 roku w Paniejewie, ziemi Kaliskiej, z Ignacego i Izabelli z Kłokockich.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 29 bm., o czym zawiadamiają

w smutku pogrążeni

Starcy

z Przytułiska Starców „Opatrzność”
Poznań, Bydgoska 6/7.

zw 23 783

Podróżującego

dzielnego, dobrze zaprowadzonego, poszukuje dużej fabryki obuwi w Polsce Zachodniej. Zgłoszenia pod „Fabr. Obuwia” do Biura Ogłoszeń „PAR”,
Bydgoszcz, Dmowska 72. Pw 11 280-63,335

Dnia 27 maja r. b., zmarł członek naszego Bractwa, ś. p.

Stanisław Mielcarek

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 30 maja r. b., o godz. 6 po południu, z domu żałoby przy ul. Masztalarskiej 7, na cmentarz Farny. Szan. Członków prosimy o liczny udział w pogrzebie, zaś Członków Straży Honorowej wzywamy obowiązkowo do stawienia się w mundurach bez broni. Cześć Jego pamięci! zw 23 808

Zarząd Bractwa Kurkowego w Poznaniu, zał. 1253

Za duszę s. p.
Ks. Biskupa Arkadiusza Lisieckiego
odbędzie się
msza św. żałobna

w piątek, 30. b. m. o godz. 8 rano w kościele św. Wojciecha.

zw 23784

Rodzina.

**Gdyby Lukullus
żył dzisiaj**

na stole jego pojawiłyby się jako przysmak pierwszorzędnego śledzia norweskiego (Kipperred Herrings), przyprawione w sposób nowy a przewyborny. Nie dziwnego, iż smakosze pod niebiosą wychwalają śledzie północy, zaś gospodyni nie ma żadnego kłopotu z przyprawą, gdyż głowa, ogon, ości są usunięte i wprost z puszki przełożyć je można na talerz. Nadzwyczajnie pożywne wskutek wielkiej zawartości jodu.

NORWEGJA

nr 11243

Altheide

**słynne uzdrowisko
dla chorób sercowych**

na Śląsku Niemieckim
ze swymi eleganckimi współczesnymi
zakładami kuracyjnymi.
Ulubione miejsce pobytu
polskich kuracjuszy.
20 lekarzy.

Prospekty i informacje otrzymać

można w zarządzie uzdrowiska.

nr 10414

W czasie Zielonych Świąt największą przyjemnością jest wyjazd własnym samochodem, by z piękna przyrody czerpać siły do dalszej owocnej pracy, czas ten jest bliski.

Prosimy obejrzeć niezwłocznie naszą stałą wystawę najnowszych modeli samochodów światowej sławy

FIAT-MINERVA

Liczny wybór od najmniejszych i najekonomiczniejszych do silnych samochodów turowych z karoserjami wszelkich typów w wykonaniu jaknajsolidniejszym do natychmiastowej dostawy.

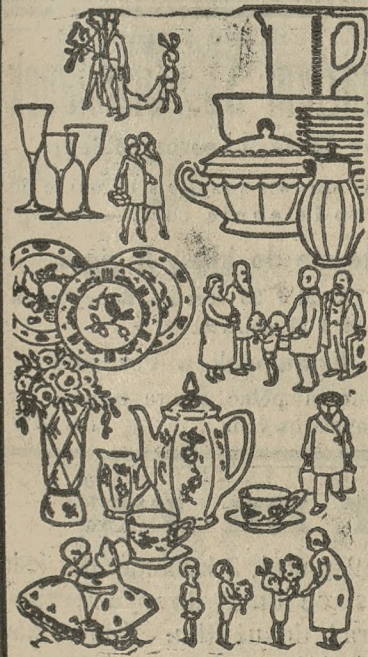
Ceny konkurencyjne.

Pw 11830-22.63

Kupna wyjątkowo okazjnie stale na składzie.

„Brzeskiauto“ Sp. Akc. Poznań

ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 6323, 6365.

**Wyprawy
Porcelanę
Fajans
Szkło**

Kryształ
Platery, Sztućce!
**SPRZĘT
KUCHENNE**
Łóżka, umywalnie
nabywa się najkorzystniej i w największym wyborze w firmie

W. Janaszek
Poznań, ul. Jezuitcka 1.

Pw 11827-22.56

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny.

Krem Bella

wysyłka każdej ilości.

Cena za słoik 2,50 zł

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach i drogeriach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koronę.
Poznań, Górna Wilda 61.
nr 10093

Samochód Fiat

typ 501, torpedo 4 osob., w bardzo dobrym stanie tanio na sprzedaż. Obejrzyć można w

F-c Hempowicz-Automobile,
Poznań, ulica Patrona Jackowskiego 49, telefon 6515.
zw 23802

**Kupuję
każdą ilość
rogaczy**

na eksport i płacę najwyższe ceny dzienne.

St. Matyaszczyk,
Leszno, Rynek 29.
Telefon 301.
zw 23792

Występować się naśladownictw

o podobnym brzmieniu.

nr 10754

Do wydzierżawienia

na sezon letowy 1936, w Jastrzębiej Górze nad pełnym morzem, piękna obszerna willa o 16 pokojach i wygodnych ubikacjach gospodarczych. Oferty przyjmuje i bliższych informacji udziela

M. Kaźmierska, Poznań, Dąbrowskiego 89
Telefon 62-28. zw 23761

Wskazówki na lato w zakresie tepienia owadów w mieszkaniach.

Jak uchronić się od moli? — Wytrześć, — zaproszkować Moliną — zrosić Tajfunem.

Jak pozbyć się pluskiew? — Wypendzować Nekonem — zrosić Tajfunem.

Jak wytepić karaluchy? — Posypać Knaksu, zrosić Tajfunem.

Jak usunąć muchy? — W odnośnych ubikacjach rozpylać Tajfunem wedle przepisu na bańkach!

Nasz system nie ma sobie równego! Fabrykaty nasze są do nabycia we wszystkich drogeriach! Pw 11218/9-18.12/3

Fabryka środków do zwalczania szkodników. **UNIVERSUM, POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 33.**

Fabryka środków do zwalczania szkodników

„UNIVERSUM“

POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 33.

Bezpłatny nasz katalog informuje o wszystkich pasorzytach ogrodów owocowych i warzywnych oraz wskazuje najskuteczniejsze środki do ich tepienia.
Pw 10215-13.95

1 lub 2 pokoje

z kuchnią, oddam kuracjusom **Wł. Lutomski, Inowrocław, Dubieńka 1, I.** zw 23800

Lodownie

Meble ogrodowe
Maszyny do cięcia trawy
Siatki na płoty
Druty do prasowania słomy
Łóżka żelazne
Magle domowe
Maszyny do prania
Wanny do prania i kąpania
poleca korzystnie

Jan Deierling
Skład żelaza
Poznań, ul. Szkolna 3.
Telefony: 35-18, 35-43.

Pw 11820-22.61

Rządca

Wielkopoleń, z gimnazjalnym wykształceniem i praktyką, w najintensywniejszych majatkach Wielkopolski, poszukuje stałej, samodzielnej i zaufanej posady. Obecnie w niewypowiedzianym miejscu — jaknajlepsze referencje. Posadę przyjmę również w byłej Kongresówce. Łaskawe zgłoszenia „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 55.51
Pw 11820-55.52

Samochód osobowy

używany okazjnie kupię. Zgłoszenie Tel. Nr. 2879.
zw 23758

LOKAL

przeszło 1000 mtr. kw., nad. się na fabrykę, hurtownię, biuro, zaraz do wynajęcia. Wielka 27/29.
Pw 11801-22.22

Dostawców na perliczki

poszukuje pierwszorzędną firmę w Katowicach. Zgłoszenia pod „WK. 507“ do Tow. Rekl. Międzyn. Sp. z o. o. g. r. Rudolf Mosse, Katowice, Mickiewicza 4.

Pw 1554

Wyścigi konne z totalizatorem

Początek gonitw o godz. 16. Dojazd na tor w Ławicy autobusami od Mostu Teatralnego oraz z końca ul. Dąbrowskiego. Pociągiem kolejowym z głównego dworca o godz. 15,15 powrót zaraz po wyścigach. Bliższe szczegóły w programach. Weześniejsza sprzedaż biletów, losów i programów w składzie cygar p. F. Zygarłowskiego, nar. ul. Gwarael.

urządzone przez Wielkopolskie Towarzystwo Wyścigów Konnych
odbędą się w Poznaniu w dniach 1, 4, 8, 9, 12, 14 i 15 czerwca.

Pw 11743-21.103

Henkla Proszek do szorowania
ATA czyści wszystko!

DW 11 240

A. Piasecki S. A. FABRYKA CZEKOLADY, KRAKÓW

zawiadamia niniejszem, że powierzyła reprezen-
tację fabryki swej na Poznań i okolice firmie:

DOM HANDLOWY

Edmund Langner i S-ka

posiadającej składy własne i sprzedaż hurtową

w Poznaniu przy ulicy Woźnej nr. 14.

Pw 11767-70.144

Do sprzedaży samochodów

znanej i zaprowadzonej marki poszukujemy

akwizytorów na prowizję

na poszczególne miasta:

Zbąszyń, Wolsztyn, Wronki, Kroto-
szyn, Ostrów, Września, Inowrocław,
Wągrowiec, Chodzież, Żnin, Gniezno,
Międzychód, Rawicz. Zgłoszenia do

„Par“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 62,325

Pw 11 304-62,325

Kto fotografuje, wzbogaca treść i radość życia!

Niewątpliwą tą prawdę poznał każdy foto-amator.
Wolne chwile, wypełnione fotografowaniem, stają się
źródłem radości — odkrywają nowe wartości życia
i wzbogacają jego treść. Zostań foto-amatorem.

Fotografuj własnym aparatem z firmy

FOTO-GREGER

Kazimierz Greger
Poznań, ul. 27 Grudnia 20

Zeiss Ikon

Największy w Polsce magazyn aparatów i przyborów
fotograficznych, zał. w r. 1910.

Prosimy żądać bezpłatnych katalogów i cenników.

Pw 11 824-22.54

Krynica-Zdrój

Pensjonat „Reduta“ nowoczes-
nie urządzone, otwarte przez
cały rok, położony w najpięk-
niejszej okolicy, poleca pokoje
na maj i czerwiec, wszystkie
słoneczne z balkonami. Kuch-
nia wykwinna, na życzenie
dietytetyczna. Ceny przystępne.
Pianino, radio, gry towarzy-
skie i samochód na miejscu.
Zgłoszenia przyjmuje Helena
Nowacka, Willa „Reduta“,
dw 4988

50 mórg

pszennych poznańskich,
budynki, lasek za 25000
sprzedam. Starowicz,
Sieradz, Koło jaka 11.

zw 24791

Dobrze prowadzona ksiązkowość

to: dokładny obraz stanu przed-
siębiorstwa, zabezpieczenie przed
stratami, ochrona przed nad-
miernymi a niesłusznymi obcią-
żeniami podatkowymi, drogo-
wskaz wskazujący właściwy
— kierunek rozwoju —

Wszystko to w sumie zwiększenie
dochodowości przedsiębiorstwa.

Dobrze prowadzona ksiązkowość wymaga

dobrych ksiąg handlowych

które wykonuje znana z solid-
ności swych wyrobów wytwórnia

Drukarnia Polska

Sp. Akc. w Poznaniu, Oddział Bydgoszcz
ul. Marszałka Focha 10 - Tel. 352

Kotły parowe

Cornwall — dwupłomieniowy	110 m ³	10 atm.
"	96 m ³	8 atm.
"	220 m ³	9 atm.
"	75 m ³	10 atm.
"	50 m ³	8 atm.

1 maszyna parowa 75 K. M., do sprzedania.

Inż. LATUSSEK — KATOWICE — Rynek 8.
Pw 11 813-71,151

Wielkopańskie MIESZKANIE

9 pokoi, tuż przy placu Wolności, II piętro,
zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza.
Oferty Kurjer Poznański zw 23 804

Uwagze rodziców.

Z nowym rokiem szkolnym przyjmę
cztery panienki gimnazjalne do pensjonatu.

Opieka troskliwa zapewniona.

K. Sokolnicka, Fr. Ratajczaka 33.

zw 23 755

Dyrekcja Gimnazjum SS. Urszulanek

w Poznaniu, przy Wałach Leszczyńskiego

udziela informacji w sprawie przyjęcia uczennic do
szkoły i pensjonatu codziennie od 17—18 godz.

Egzaminy wstępne do klasy I. gimn.

odbędą się w dniach 23, 24 i 25 czerwca, do wyższych
klas 26 i 27 czerwca.

Gimnazjum SS. Urszulanek w Poznaniu

posiada od lat dziesięciu pełne prawa Gimnazjów
Państwowych. dw 5173

Dwór na wsi

w pobliżu Poznania; 9 pokoi, 2 kuchnie, dla jednej
ewtl. 2 rodzin na miesiące letnie, do wydzierżawie-
nia. Ogród oraz garaż do użytku. Komunikacja
z Pozn. dogodna koleją lub autobusem. Zgłoszenia
do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 760

Samochód Adlera

6-osobowy, bardzo korzystnie sprzedam.
HADRYŚ, ul. Matejki 56. Tel. 70-65. zw 23903

Natychmiast wydzierżawię

majątek 600 mórg

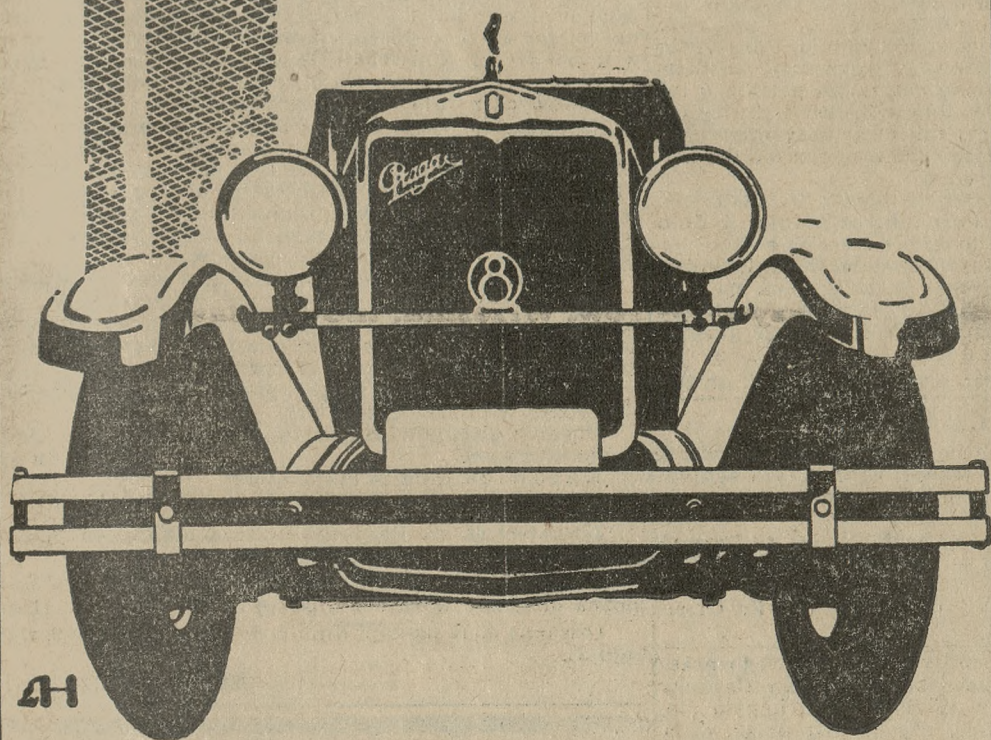
blisko Poznania, ziemia pszenno-buraczana, z pełnymi zni-
wami i kompl. inwentarzami. Zgłoszenia do eksp. Kurjera
Poznańskiego pod zw 23 783

Motorówka

w bardzo dobrym stanie, kadłub metalowy, o bardzo ładnym
wyglądzie, okazynie do oddania za cenę zł 600.—, ewtl.
udogodnienia w zapłacie. Zgłoszenia uprasza się do eksp.
Kurjera Poznańskiego pod dw 5180

Samochody Osobowe Ciężarowe Autobusy OŚWIĘCIM-PRAGA

**Znaczna zniżka cen
wobec częściowego wyrobu w kraju.**

Centralne Zakłady Naprawy i Składy części zapasowych
w Oświęcimiu.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

„OŚWIĘCIM-PRAGA-AUTO“

Poznań: Plac Wolności 11. Tel. 55-33.
Telegr. „Autopruga“.

Warszawa: Kredytowa 4. Tel. 291-34.
Telegr. „Centropług“.

Lwów: Jagiellońska 7. Tel. 3-05.

Kraków: Kremerowska 6. Tel. 23-67.

„OŚWIĘCIM“

Zjednoczone Fabryki Maszyn i Samochodów S. A.
Tel. 47. Oświęcim II. Telegr. „Famis“.

Tw 1555

TRUSKAWIEC ZAKŁAD ZDROJOWO-KAPIELOWY i STACJA KLIMATYCZNA.

Województwo łwowskie.

Sezon letni od 1-go kwietnia do 31-go października.
Sezon zimowy od 1 grudnia do 28-go lutego.

Wskazania lecznicze:

Niedokrewność, otyłość, dna, cukrzyca, zolzy, kila, rozmięczenie kości, reumatyzm stawowy i mięśniowy, nieżyty przewodów oddechowych, rozedma płuc, nerwica serca, zapalenie osierdza, wśierdza i mięśnia sercowego, miażdżycę naczyń, dusznica bolesna, stany po zapaleniu nerek, nieżyt miedniczek nerkowych, nieżyty pęcherza, kamiki nerkowe, przerost gruczołu krokowego, nieżyt żołądka, zaparcie stolca, kamica wątrobowa, zastójny brzuszny, organiczne i funkcjonalne choroby nerwów jak: nerwobóle, rwa kulszowa (ischias), choroba Basedowa, osłabienie płciowe, (impotencja) porażenia, zapalenia macicy około i przy maciczne, trąbek i jajników, pozostałości po złamaniach, zwichnięciach i t. p.

KAPIELE solankowe, (sole glauberskie) siarczane, borowinowe, (okłady borowinowe) kwasowęglowe (impregnowane) szlamowe.

Wziewalnia solankowa

pod kierownictwem lekarza - specjalisty dla chorób gardła, nosa i uszu, dla wziewań specjalnych - zaopatrzona w tym sezonie w pierwszy w Polsce aparat do inhalacji suchych i kombinowanych t. z. „Tarninhallion“ znany ze znakomitego działania zwłaszcza przy przewlekłych nieżytach i rozstrzeniach oskrzeli (Bronchiectasia).

Wody mineralne do picia: „NAFTUSIA“.

„Zofia“, „Marja“, „Bronisława“ i znakomita, truskawiecka woda stołowa „Józia“.

Na Pomiarach truskawieckich:

Kapiele słoneczne, kapiele zimne basenowe ze sztuczną plażą - gymnastyka napowietrzna. Wszystkich wyjaśnień udziela natychmiast Zarząd zdrojowy w Truskawcu.

Zakładowe Sanatorium i Pensjonat djetetyczny

Dra Mieczysława Staszewskiego w Truskawcu. Telefon nr. 12.

dla chorób dróg moczowych (pęcherza, nerek) przemiany materii i chirurgii - pierwszorzędny zakład urządzony według ostatnich zdobyczy medycyny. Leczenie ambulatoryjne. Gabinet fizjoterapeutyczny - Diatermia - Sollux - lampy kwarcowe, galvano - faradolektyzacja. Roentgen dla celów diagnostycznych i zdjęć. Cena od 14 zł dziennie. - Opiekę lekarską i pielęgniarską. Przyjmuje się wszystkich chorych, z wyjątkiem osób z chorobami zakaźnymi. Szczegółowe prospekty wysyła na żądanie zarząd Sanatorium.

„Dziudka“ pensjonat położony w centrum parku zdrojowego naprzeciw „Naftusi“ poleca pokoje z widokiem na jezioro. Kuchnia wykwintna, na żądanie dietetyczna. Ceny umiarkowane.

Pensjonat „Marja-Helena“ (naprzeciw lazienek) poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem, pościelą i światłem elektrycznym. - Kuchnia wykwintna - dania tak jaskrawe jak mięsne - wikt dietetyczny. Potrawy mogą być spożywane albo na ogólnej sali albo też w pokojach. Czystość bezwzględna.

„Janina“ Pensjonat dietetyczny położony centralnie - jasne, słoneczne pokoje z werandami.

„Modrzew“ pensjonat chrześcijański J. Rybskiej - położony w centrum blisko lazienek „Naftusi“ poleca pokoje słoneczne z balkonami. Kuchnia dostosowana do zleceń lekarskich. Ceny na czerwiec znacznie niższe.

„Jagiellonka“ Pensjonat chrześcijański we własnym zarządzie - poleca pokoje słoneczne - blisko zakładu - wikt domowy. W czerwcu ceny niższe.

„Światowid“ nowy luksusowo urządzony pierwszorzędny pensjonat, w centrum zakładu, wykwintna kuchnia. Łazienki, woda bieżąca w pokojach. Na czerwiec ceny niższe.

„Słońce“ pensjonat Maryli Krykiewiczowej, w ładnym ogrodzie, centrum poleca pokoje słoneczne. Kuchnia wykwintna, na żądanie dietetyczna. Ceny umiarkowane.

„Palace“ Hotel - pensjonat - największy komfort, centrum tuż przy poczcie - pokoje słoneczne z pościelą, balkonami i bieżącą wodą. Piękny hall, ogrzewana sala jadalna i t. d. Kuchnia znana doborowa, jaska i dietetyczna. Na żądanie wynajmuje się pokoje bez pensji. Ceny przystępne.

„Arkadia“ pierwszorzędny pensjonat Róży Fischerowej poleca pokoje słoneczne z werandami. Pełny komfort - ogród i łaka do użytku Sz. Gości. Kuchnia karlsbadzka i polska. Ceny umiarkowane.

„Farys“ zakładowy hotel, luksusowe urządzenie, centralne ogrzewanie - ciepła i zimna woda we wszystkich pokojach.

dw 5175

RESTAURACJA ZAKŁADOWA Jana Rudka

Kuchnia wykwintna i dietetyczna pod kierownictwem kuchmistrza - specjalisty z Wiednia Cukiernia. Bar. Dancing. Codziennie wiecz. koncert doborowego zespołu muzycznego Kataszka.

Znakomita truskawiecka „JÓZIA“ woda stołowa.

KRZYWICĘ, GRZYLICĘ, WYCIĘCZENIE

LECZY

WITAMINOWO
WAPNIOWY
PRZETWOR

BIOCALCOL-KLAWE

np 10370

LOS Y

drugiej klasy Loterii Państw. już nadeszły.

Nowonabywcy płać za ćwiartkę 20 zł.

Jeszcze czas podać szczęściu rękę i nabyć los w mojej kolekturze.

A. KĘDZIORA

Poznań, ul. Sieroca 5/6, narożnik ul. Nowej.
sw 23 791

**PISMO
PLAKATOWE**

i rysunku dekoracyjnego wyuczam według szkół nowoczesnych w 6 tyg. Niezbędne dla pomocników, ekspedjentek i uczniów handlowych. Zgłoszenia P. A. Skrzypczak, Wrocławska 35, III. p. Pw 11 469-21,78

OBERŻA

połączona z rzeźnictwem oraz gospodarstwem rolnym, duża sala, scena, 6 pokoi gościnnych, kompletne urządzenie rzeźnicze. Gospodarstwo rolne ca. 50 morg. Nadkompletny żywy i martwy inwentarz. Nowe budynki. Położone przy cżywionych drogach w powiecie szamotulskim, natychmiast korzystnie do sprzedania. - Zgłoszenia uprasza się do P. G. SCHILLER — POZNAŃ — ul. Skośna 17

sw 23 791

Uroczysty akt

Pierwsza Komunia po-
staje w pamięci na
całe życie!

Upamiętnij dziecku ten
uroczysty dzień dając me-
dalik, różaniec lub dobry
zegarek z firmy

W. MAYER

właśc. L. Nałaskowski,
ul. Nowa 11. Telefon 18-44.
Rok założenia 1899.
Pw 11 210-18,18

Brzytwy

w najlepszych gatunkach

Aparaty i ostrza do gol.

Scyzoryki

Nożyczki wszelkiego rodzaju

Nożyce do drobiu

Noże i widelce

Noże kuchenne

Nożyki do owocu

Łyżki i łyżeczki

poleca bardzo korzystnie

w wielkim wyborze

Ed. Karge,

Poznań, ulica Nowa 7.

Istnieje od przeszło lat 50.

Telef. 50-18.

Samochody

jako kupna okazjone, gotowe do jazdy,
w bardzo dobrym stanie
Austro-Daimler 10/30 S. K. torpedo 6 osob.
Buick 12/50 S. K. torpedo 5 osob.
Dodge-Brothers 11/55 S. K. limuzyna
Tatra 4/14 S. K. limuzyna 4 osob.
Fiat Super 14/75 S. K. torpedo 7 osob. pra-
wie nowy Pw 11 305-62,324

poleca

TATRA-AUTO

POZNAŃ — KANTAKA 7 — TEL. 40-24.

Potrzebna od 1 lipca

służąca - kucharka

do domu polskiego w Kopenhadze. Wymaga się całkowitej samodzielnej pracy domowej dla dwojga osób, doskonałej znajomości kuchni, porządku i uczciwości. Pożądana znajomość języka niemieckiego. Podróż i paszport gratis, pensja wedł. umowy. Osobiste przedstawienie może nastąpić w czerwcu w Poznaniu, tymczasowe zgł. z podaniem świadectw, wieku i wymagań, należy kierować p. adr. M. Leitgeberowa Borzykowo, p. Września. zw 23 759

Poważna Spółdzielnia Kredytowa poszukuje zaraz

młodszej siły bankowej

Zgłoszenia z życiorysem oraz odpisem świadectw prosimy skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23805

Celem wyzyskania generalnego zastępstwa na całą Polskę na powielacze i podręczne biurowe maszyny do drukowania wszelkimi systemami poszukuję uczciwego, pracowitego, trzeźwego i inteligentnego handlowca, ewentualnie jako

wspólnika

możliwie z odpowiednią gotówką, który ma znajomości pośród poważniejszego przemysłu, handlu, sfer urzędowych i mógłby się zająć organizacją sprzedaży. Oferty pod zw 23 742 do Kurjera Pozn.

Poszukujemy 2 starszych dzielnych

ekspedjentów

z hurtowej branży apteczno-drogerijnej. Zgłoszenia li tylko pisemne do „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 22,57 Pw 11 826-22,57

Używane pianina

poleca z gwarancją

B. Sommerfeld,

Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 56. nw 11403

Oddamy wygodną

składnicę

Spieszne oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 23295

ANTICHWAST!

usuwa niepożądane chwasty na chodnikach, gankach, ulicach etc. Wygodny tani sposób. Fabryka środków zwalczania szkodników

UNIVERSUM

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 33. Pw 11 214-18,4

Cech kuchmistrzów

Pocztowa 30, poleca

kucharzy sezonowych

i na stałe posady. zw 23785

Poszukuję motoru ropnego

15-18 K. M. mało używanego, najnowszej konstrukcji. Oferty z ceną Agencja K. P. Gałęzno 213. nw 11168

PATENTY

wzory i znaki ochronne w Polsce i zagranicą

MARCELI ZOCH,

inżynier dyplomowany

rzecznik patentowy

Poznań, Przecznicza 9. Pw 11 633-1,100

Rheuma, Ischias, Podagra, Artytyzm, Bóle nerwowe i t. d. wedle badań klinicznych i szpitali. Zupelnie uleczalne w kuracji domowej przy użyciu

Mra. Hessla „Petrobalsam“

produktu z ropy naftowej i olejków balsamicznych - igliwiowych w wodzie zupełnie rozpuszczalnego, wszędzie do nabycia. Opatentowany i zarejestrowany w Ministerstwie S. W. Informacyjny udział: Pw 11 477-72,74

Reprezentant f. y. „BURKUT“

Lwów, Chmielowskiego 12.

Tel. 54-13.

Pierwszorzędna pracownia wykwalifikowanych

M. SINGEROWEJ

Mickiewicza 9, parter.

Tel. 79-21. Tel. 79-21.

zw 23 793

Spółka Akcyjna H. CEGIELSKI w Poznaniu wzywa swoich akcjonariuszy na

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

które się odbędzie w Poznaniu, dnia 13 czerwca 1930, o godzinie 12 w południe, na sali Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, plac Wolności 15, z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu z przebiegu interesów za r. 1929.
2. Przedłożenie bilansu i rachunku strat i zysków.
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
4. Przyjęcie bilansu oraz rachunku strat i zysków i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
5. Uchwała dotycząca podziału zysku.
6. Wybory do Rady Nadzorczej.
7. Wolne wnioski.

Do udziału w Walnym Zebraniu uprawnieni są wszyscy akcjonariusze, którzy są w posiadaniu akcji złotych i wypełniają następujące warunki:

- a) Złożyć w 11 dniu przed Walnym Zebraniem, a więc najpóźniej do dnia 2 czerwca r. 1930 wykaz numerów akcji, mających brać udział w Walnym Zebraniu, oraz płaszcze akcji, zgłoszonych w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu i jego zamiejscowych Oddziałach: w Warszawie, Lwowie, Krakowie, Łodzi, Katowicach, Lublinie, Piotrkowie, Radomiu, Kielcach, Wilnie, Sosnowcu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu i Gdańsku, albo też u notariusza polskiego lub w Banque de Paris et des Pays-Bas w Brukseli; kwity depozytalne powyższych instytucji lub notariuszy muszą zawierać zapewnienie, że akcje pozostają w miejscach depozytowych do końca Walnego Zebrania.
- b) Oddać te kwity depozytalne w Banku Związku Spółek Zarobkowych Centrali w Poznaniu najpóźniej 4 dnia przed Walnym Zebraniem t. j. do dnia 9 czerwca r. 1930.

Na mocy kwitów depozytalnych wystawi Bank Związku Spółek Zarobkowych uprawnionym karty wstępu, na których podana będzie wysokość kapitału akcyjnego przez depozenta reprezentowanego oraz przypadająca ilość głosów. Poznań, dnia 27 maja 1930 r.

nw 11 676 Rada Nadzorcza: Seweryn Samulski, prezes.

WALNE ZEBRANIE

Podpisanej Spółdzielni odbędzie się 3 czerwca 1930, o godz. 6, w lokalu p. Duchowskiego, św. Marcin 66/67, o tym samym porządku obrad, ogłoszonym w Kurj. Pozn., w dniu 8 maja rb.

CARMIN

Centr. Hurt. Materj. Malarskich, Spółdz. z o. o. Poznań

ul. Małe Garbary 6 — Telefon 18-89

Prezes Rady Nadzorczej: Zarząd:

(—) Ign. Wrembel (—) Z. Ulatowski (—) Fr. Grien zw 23 787

K. 12/29. Postępowanie w sprawie przymusowego przetargu Wielka-Wieś 134, na nazwisko Stanisława Bogacza i żony jego Anny, ur. Wencel w Wielkiej-Wsi, uchyla się. Termin na dzień 23 czerwca 1930, odpada. Grodzisk, dnia 5 maja 1930. Sąd Powiatowy. nw 11 527

Unieważniam i ostrzegam przed nabyciem weksla na sumę 2 000 blanco, wystawca Helena Wasilewska z Leszna, akceptant Jan Wasilewski z Leszna, dano Franciszkowi Mazurkowi z Leszna oraz żonie jego, gdzie został skradziony. Za powyższy weksel nie odpowiadamy. Helena Wasilewska Leszno, ul. Leszczyńska 29. nw 11 674

LICYTACJA PRZYMUSOWA

Dnia 2 czerwca 1930 r., o godzinie 15, będę sprzedawał w Drawskim-Młyniu, powiat Czarnków, za gotówkę największą dającą się za natychmiastową zapłatą: kompletne urządzenie mleczarni zapędowej w dobrym stanie, które można oglądać dwie godziny przed rozpoczęciem licytacji. dw 5176 Krzywański, komornik sądowy z pol., w Wieleniu n/Notecia.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

OGŁOSZENIE

Magistrat miasta Katowic ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie przy szkołach miejskich:

- A. W miejskim gimn. męskim im. Mikołaja Kopernika: a) 1 posadę nauczyciela języka polskiego i historii, b) 2 posady nauczycieli fizyki i chemji, c) 1 posadę nauczyciela rysunków, d) 1 posadę nauczyciela śpiewu i muzyki.
- B. W oddziale dla mniejszości językowej niemieckiej miejskiego gimnazjum męskiego im. Mikołaja Kopernika: a) 1 posadę nauczyciela języka niemieckiego, francuskiego i angielskiego, b) 1 posadę nauczyciela fizyki, chemji i matematyki, c) 1 posadę nauczyciela przyrodznawstwa, d) 1 posadę nauczyciela rysunków.

- C. W miejskim gimnazjum żeńskim: 1 posadę nauczyciela (iki) matematyki i fizyki.
- D. W oddziale dla mniejszości językowej niemieckiej miejskiego gimnazjum żeńskiego: a) 2 posady nauczycieli (lek) matematyki i fizyki, b) 1 posadę nauczyciela (iki) języka łacińskiego.

- E. W polskiej szkole wydziałowej żeńskiej: posadę kierownika pracowni fizyczno-chemicznej.
- F. W szkole wydziałowej żeńskiej dla mniejszości językowej niemieckiej: 2 posady nauczycielek języka polskiego.

- G. W polskiej szkole wydziałowej męskiej: a) 4 posady nauczycieli przedmiotów grupy humanistycznej, b) 1 posadę nauczyciela matematyki i fizyki, c) 1 posadę nauczyciela gimnastyki.

- H. W szkole dokształcającej przemysłowej I: posadę kierownika etatowego.

Posady te mają być obsadzone z dniem 1 września 1930 r. O posady wyszczególnione pod A., B., C. i D. ubiegać się mogą kandydaci, mający pełne kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących.

O posadę kierownika pracowni fizyczno-chemicznej ubiegać się mogą kandydaci, którzy posiadają studia wyższe, lub ukończyli 2-letni Instytut pedagogiczny lub posiadają egzamin do szkół wydziałowych (Wyższy Kurs Nauczycielski) i posiadają oprócz studjów praktykę laboratoryjną, wzgl. ukończyli kurs instruktorski dla kierowników pracowni fizycznych.

O posady wyszczególnione pod F. i G. ubiegać się mogą wyłącznie kandydaci (tki) posiadający pełne kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach wydziałowych.

O posadę kierownika etatowego szkoły dokształcającej przemysłowej I, ubiegać się mogą kandydaci, posiadający kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach zawodowych w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 29, poz. 271). Posiadający studia techniczne z praktyką zawodową i ew. praktyką nauczycielską będą mieli pierwszeństwo.

Językiem wykładowym w oddziałach dla mniejszości językowej niemieckiej jest język niemiecki. Nauczyciele ubiegający się o te posady powinni czynić zadość postanowieniom art. 123 Konwencji Genewskiej z dnia 15 maja 1922.

Pobory reguluje ustawa o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 116, poz. 924) wzgl. ustawa Śląska z dnia 8 lipca 1925 r. w przedmiocie uposażenia funkcjonariuszów (Dz. Ust. Śl. nr. 11, poz. 28). Do poborów płaci się obecnie dodatek Wojewódzki, wynoszący 40%. Zamiast pomocy lekarskiej i ulg w przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi w naturze płaci się dodatek miejski, który wynosi dla żonatych 20%, dla nieżonatych 10% poborów.

Podania dokładnie udokumentowane wraz z życiorysem i świadectwem lekarza urzędowego, stwierdzającym zdolność fizyczną kandydata (tki) do zawodu nauczycielskiego należy wnieść do Magistratu miasta Katowic, Oddział Szkolny, najpóźniej do dnia 10 czerwca 1930 r.

Kandydaci będący w służbie państwowej zechcą podania przedłożyć w drodze urzędowej.

Podania nieodpowiadające warunkom konkursu nie będą rozpatrywane. Katowice, dnia 24 maja 1930 r.

Magistrat: (—) Szkudlarz.

Magistrat st. m. Poznań ogłasza niniejszem przetarg na skanalizowanie ul. Koronarskiej.

Blizsze informacje i podkładki ofertowe za opłatą 5,— zł można otrzymać w ratuszu, pokój 33. nw 11 6645

Otwarcie ofert nastąpi dnia 2. 6. 1930, o godzinie 9, w pokoju 33.

Magistrat VII.

W sprawie odroczenia wypłat kupca Stanisława Kochowicza w Gostyniu, odbędą się terminy do sprawdzenia wierzytelności w Sądzie Powiatowym m. Gostynia.

1. dnia 21 czerwca r. b., o godz. 10, pokój nr. 8
2. dnia 1 lipca r. b., o godz. 10, pokój nr. 8

Spis sprawdzonych wierzytelności wyłożony będzie od 23 czerwca w Sądzie Powiatowym, pokój nr. 1. Wierzytelności nie uznane można zaskarżyć do 9 lipca, w Sądzie Powiatowym w Gostyniu. Gostyń, d. 26. 5. 1930. zw 23 799

H. Sehr, nadzorca

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb — jedno słowo i, w, z, a — każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. — 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Motocykl

angielski, 500 ccm, bardzo korzystnie sprzedam. Wieczorek, Polna 2. zw 56 254

Antyki

rozmaite meble, zegary, obrazy, świeczniki na sprzedaż. Skarbo-wa 4, parter, lewo. zw 57 187

Warsztat

tokarsko - mechaniczny sprzedam za 8.000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 3384

Gospodarstwo

prywatne, w wielkiej kulturze, 147 mórg, od Niemca, ziemia pszenno-buraczana, budynek pierwszorzędnie twarde-kryte, 3 kilometry od stacji kolejowej. — Cena 90.000, wpłaty 60.000. Inwentarz żywy i martwy nadkompletny. Wskazę Kurjer zw 57 185

Sprzedam

taksówkę „Fiat 501” prawie nową, z koncesją, zegarem. Zgłoszenia: Restauracja „Stary Rynek”, Ratuszowa 31. rw 10 153

Sprzedam

nowy dom ogrodowy w Debn, 65 000. wpłaty 30 000. Zgłoszenia Kurjer zw 56 903

Dom

o 4 lokatorach z ogródkiem. 20 minut od tramwaju. 7 minut od stacji zaraz za 9 000 zł na sprzedaż. Maślona, Junikowo. zw 56 902

Warsztat

kołodziejski na sprzedaż Wielkie Garbary 45. l. lewo. zw 56 887

Kanapy

leżanki, nakładki, materace, wszelkie reparacje tanio. Pracownia tapicarska. Marszałka Focha 43. zw 57 204

Skład

przy ulicy Półwiejskiej sprzedam tanio. Byłe zaraz. — Adres wskaze Kurjer zw 57 201

Radjoodbiornik

„Trójka Philipsa”, nowy, kompletny głośnikiem, akumulatorem anoda okazjynie za 250 zł sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zw 57 189

Samochody

używane w bardzo dobrym stanie „Dürkopp” otwarty 6 osobowy, „Fiat 501” otwarty 4 osobowy, „Rugby” reklamówka (furgon) 1 tonnowy, „Horch” ciężarówka 3 tonnowa jako kupna okazjynie poleca „Autopol”. Poznań, ulica Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 813-22,51

Aparat

fotograficzny nowy, 9x12 Zeiss Tessar Ideal 225 Compure 1:4,5 do sprzedania. Wierzbice 30, I. piętro, p. Szubert, zw 57 024

Dom

5 mórg roli, ogród sprzedam albo zamienię na domek przy Poznaniu. Oferty Kurjer zw 56 977

Rower

korzystnie sprzedam. Kedziora Grudzieniec 47. zw 56 979

Maszynę do szycia

Singera damską z okragłym czołkiem kupię. Zgłoszenia do Kurjera zw 56 947

2 200 m²

Debiec za 5 500 zł sprzeda Dudek, Wielkie Garbary 34. zw 56 946

Skład

kolonialny, dobrze prosperujący bez konkurencji z mieszkaniem sprzedam. Augustiak, Ławica wieś. zw 56 934

Wilk

ostro na sprzedaż. Św. Wojciech 25. zw 57 269

Pianino

tanio sprzedam. Poplińskich 3, parter. zw 57 274

Gospodarstwo

82 mg. pszenno-żytniej ziemi, piękny dom jak willa, 4 pokoje i kuchnia, zabudowania masywne, sad, 3 morgi, inwentarz kompletny, 10 km od Gniezna, od Niemca 40.000, wpłaty 30.000 Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. nw 11 667

Gospodarstwo

52 mg. pszennej ziemi, zabudowania masywne, 5 krów dojnych, 3 jałowice, 4 konie, 28 świń, od Niemca 30.000, wpłaty 20.000. — Kwiatkowski Gniezno, Lecha 4. nw 11 668

Gospodarstwo

90 mórg, budynek masywny, inwentarz żywy i martwy nadkompletny natychmiast na sprzedaż lub do wydzierżawienia. Złozosnia Kłopsch, Krzycko Wielkie, pow. Leszno. zw 11 671

Białego

rocznego szpica czystego, cokoł-wiek tresowanego sprzedam. Hotel Bristol, Leszno. nw 11 673

Parcele

przy Poznaniu 7.100 kw. sprzedam Kuśnierski, Zielona 5. zw 57 320

Parcele

naroznik Starościckiej, Alei Wielkopolskiej, Ceglanej, tanio sprzedam. Św. Marcin 65. I. front zw 57 319

Sprzedam

wózek dziecięcy, chodnik kokosowy i konia na biegunach. Wutke Fabryczna 30. zw 57 318

Sypialnie

debowe kompletne od zł 720. Jadalne debowe kompletne od zł 650 oraz wszelkie inne meble poleca za gotówkę i na raty Fabryka Mebli Władysław Pomykał, Śródk, Cybińska 2. zw 55 6407

Kasa
"National" z motorem tania na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 57 105

Pianino
jak nowe tania sprzedam. Władysław "Elektrovox" Półwiejska 30, telefon 58-30 zdw 57 271

Parcele
z materiałem budowlanym 3.500, 15 minut od tramwaju. Oferty Kurjer zdw 57 083

Gospodarstwo
110 morgi ziemi 1. klasy, maszynowe budynki, korzystnych warunków sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 082

Zakład
fryzjerski damsko-męski w Bydgoszczy sprzedam natychmiast. Kamieński, Bydgoszcz, św. Trójcy 14. Pw 11 811-63.350

Ford
kryty, osobowy zaraz na sprzedaż, cena 2.000 zł. Zgłoszenia Górna Wilda 127, Mager, zdw 57 230

Sprzedam tania
szafa kuchenna, szafę do rzeczy, stół rozkładany, 6 krzeseł, leżankę i inne drobne rzeczy. — Marszałka Focha 25, parter, zdw 57 227

Dom
nowy, maszynowy, obszerny, chlewo-3 1/2 morgi ogrodu owocowego, warzywnego przy stacji, wodzie, lasu blisko Poznania, nadające na letnisko, cena 13.800. Stanisław Bartkowiakowa, Dołapiewo, stacja Dopiewo, powiat poznański zdw 57 228

Płyty, sprężyny, tryby
membrany, igły gramofonowe hurtownie i detalnie po cenach najniższych "Kastor", Poznań, św. Marcin 55, nw 11 660-1

Parcela
budowlana za wplatą 400 złotych do sprzedania. Białkowski, Wroniecka 18, rw 10 137-8

Meble
wyprzedaje z powodu likwidacji po cenie fabrycznej. Stanikowski, Woźna 12, rw 10 143-4

Skład
kolonialny ruchliwa ulica, przyległe 3 pokoje komfortowe, korzystnie sprzedam. Adres Kurjer zdw 56 931

Wózki
dłaciele odnawia, budki podłoga, cerata, reparatury, maluje, kółka, gumy na składzie, Siodłarnia, ul. Szewska 11, zdw 57 226-7

Sprzedam
korzystnie zaraz dom 3 pokoje kuchnia, 2 1/2 morgi ogrodu w Zabikowie, ul. Rejtana 2, zdw 57 080-81

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki, kanapy najtańsze tylko w pracowni Wielkie Garbary 9, zdw 57 096-7

Lóżka
dwa orzechowe z materacami sprzedam za 40 zł. Adres wskazuje Kurjer zdw 57 244

Dogi
wilki szczeniaki. Wierzbicice 23, Suszyczkiewicz, zdw 57 243

Pianino
płyta metalowa, 1.200 sprzedam. Prusa 20, IV., prawo, zdw 57 257

Wilka
tresowanego sprzedam. Borzyński, Górna Wilda 65, zdw 57 256

Jadalnie
dębowa, bogato rzeźbiona, biała, wypalanie tania sprzedam. Stolarnia, Bukowska 9, zdw 57 149

Fiat
503 Gablet, gotów do jazdy na sprzedaż. Zgłoszenia Fa. Stasiak, ul. Dąbrowskiego 81, zdw 57 114

Porcelana
hotelowa i ogrodowa z firmą lub bez kufle do piwa 45 groszy, szklanki do kawy i herbaty 10 groszy, noże, widelce stalowe, tuzin 23, — tania, lecz tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu, zdw 57 119

Suknia
beżowa crepe-georgette z koronkami tania do sprzedania. Plac Wolności 14 a, I. lewo, zdw 57 260

Przyjmę
pana na pokój ul. Strusia 7, parter, prawo. Szymaniak, zdw 57 311

Samochód
limuzyna Berliet, 4 siedzeniowa, bardzo dobrym stanie, okazyna sprzedaż. Telefon 32-65, zdw 57 301

Akumulatory
samochodowe Ford, Chevrolet 80 zł, pod gwarancją sprzedam. — Franpol, Grobla 27, telefon 32-65 zdw 57 302

Skrzypce
wartościowe — okazynie tania. Adres Kurjer zdw 57 303

Oddam
dwa pokoje z kuchnią, meblami zaraz. Adres wskazuje Kurjer zdw 57 000

Skład
duży pokój, powiatowe miasto, za dzierżawę oddam. Kurjer zdw 57 060

Gospodarstwo
132 morgi
prywatne, ziemia pszena, budynki murowane, 4 konie, 18 bydła, 20 świń, martwy komplet, okoliczność Gniezna, okazynie sprzedam. Dudek, Poznań, Wielkie Garbary 34, zdw 56 340

Najtańsze płaszcze
suknie oraz swetry przy obniżeniu wyborze. Jolecia P. Szczawiński i S. Ka. Poznań, ul. Woźna 1. Dla urzędników dogodnie warunki spłaty. Pw 11 205/6-18-23

Gospodarstwo
prywatne, 63 morgi, blisko Poznania, ziemia pszena, 9 morgi łąki, zabudowania maszynowe, wew-bowane, inwentarze kompletne za 29 000, wplaty 18 000, reszta na 10 lat spiesznie sprzedam. Jan Ratajczak, Poznań, plac Sapieżyński 2a, III, zdw 57 004

Samochód ciężarowy
3 tonnowy marki "Horch" platforma w bardzo dobrym stanie okazynie na sprzedaż wiadomość "Autopol", Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol), Pw 11 819-22-50

Skład
spożywczo-kolonialny
w Poznaniu przy Rynku dobrze prosperujący, z wyrobioną klientelą, dobrym punkcie, sprzedam zaraz z powodów rodzinnych. — Adres Kurjer zdw 56 141

Motocykle
Rex Acme modele 1930 od zł 1890, — począwszy, Koszyczński, Pasaż Kina Apollo, zdw 55 908

Okazja
Skład obuwia z towarami oraz warsztat kompletnie urządzony przy przynajmniej ulicy miasta powiatowego, gdzie wyższe szkoły garnizon, z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa jest natychmiast korzystnie do nabycia. Mieszkanie pokój kuchnia Oferty do Kurjera zdw 56 149

Parcelę
2 000 m² całości lub częściowo ul. Chociszewskiego tania sprzedam. Adres Kurjer zdw 55 193

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Sprzączka Wielka 13. Klienteli zamieszkałych oddajemy własnym samochodem. Pw 9757

Majątek
podmiejski, 370 morgi magd. sprzedam. Ziemia pszena w wysokiej kulturze. Dobre zabudowania i inwentarz. Dom 11 pokoi, 14 morgi parku. Zgłoszenia: Zamczysko, poczta Bydgoszcz, Pw 11 825-63.348

Dom w rynku
w Pleszewie, wolny skład, mieszkanie, 6 000 dzierżawy, za 40 tys. gotówka lub 45 000 na spłatę. Willa nowoczesna, centralne ogrzewanie, 9 pokoi, piękny ogród, 40 000. Willa nowoczesna, centralne, 6 pokoi, piękny ogród, 35 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 138

Bacność
Piekarnia wraz ze składem kolonialnym, we wielkiej wsi kościelnej, istnieje przeszło 40 lat, dom o 6 ubikacjach, 1/2 morgi ogrodu, do tego chlew, mam zamiar natychmiast sprzedać. Cena 13 tys. zł. Zgłoszenia przyjmują Stanisław Pleniński, Lutogów, przy Krotoszinie, zdw 57 137

Walizy, parasole, teki
W. Czys, Poznań, ul. Szkolna 11 Własna pracownia Pw 10 813-17-23

Oddam
zaraz pracownie obuwia dobrze zaprowadzona. Adres wskazuje Kurjer zdw 56 999

Kolonjalkę
z towarami, urządzeniem i mieszkaniem sprzedam. Ekert, Oborniki, Czarnkowska 14, zdw 56 998

Dwa
przedsiębiorstwa z willa i ogrodem, dobrze rentujące się sprzedam, zamienię lub wydzierżawię spiesznie. Oferty Kurjer zdw 56 994

Zakład kołodziejski
miasteczku blisko Poznania, od przeszło 50 lat, dobrze prosperujący, wszelka maszynaria, wtem kuznia, lakiernia, dom mieszkalny I. piętro, 1/2 morgi ogrodu za raz do wydzierżawienia lub sprzedania. Tylko poważni reflektanci z gotówką mogą się zgłosić do Kurjera zdw 57 283

Sprzedam
postument do kwiatów klatkę dla kanarka św. Marcin 27, III lewo, zdw 57 295

Stara
dobrze zaprowadzona firma branży chemicznej farm. sprzedam. obiekt 10 tys. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 296

Wieższa
restaurację sprzedam tania. Oferty Kurjer zdw 57 292

Maszynę
do pisania, mało używaną sprzedam tania. Adres wskazuje Kurjer zdw 57 294

Pianino
czarne jak nowe, radio 3 lamp, okazynie na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 57 280

2
obrazy świętych duże, rama złota sprzedam tania. Adres Kurjer zdw 57 148

Pieski
czystej krwi Rehpscher. Adres Kurjer zdw 57 165

Wóz
na gumach pokryty sprzedam. Kowalski, Bukowska 9, zdw 57 177

Majętność Antoniny
ma na sprzedaż 100 metrów wskoskorowej koleji szerokości 60 cm, przeszła na 2 metry długości na podkładach drewnianych. Oferty prosimy nadsyłać pod adres Antoniny poczta Leszno, dw 5 171

Młyn parowy
na 20 ton z przyległym gospodarstwem sprzedam bardzo korzystnie lub wydzierżawię. Zgłoszenia do Kurjera zdw 56 617

Zakład fryzjerski
dobrze zaprowadzony sprzedam. Oferty Kurjer zdw 56 684

Rzeźnictwo
w rynku miasta powiatowego, blisko Poznania, bardzo dobrze prosperujące z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa, sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zdw 56 761

Najmodniejsze
kolnierzyki do sukien poleca Jan-kowska, Podgórna 10, Pw 11 468-21-20

Gdynia
na przedmieściu przy stacji, 4-kilometrowy hotel, restauracja, sklep, zamieszkały dom z ogrodem, 1 1/2 morgowa, składa się z 12 pokoi gościnnych, dużej sali paradowej i lokali restauracyjnego. Oferty poważnych reflektantów do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni pod "dobrym lokatem", nw 11 632

Kapelusze
oraz płaszcze i suknie kup. Pan najtańszej w firmie P. Szczawiński i S. Ka. Poznań, ul. Woźna 1, Pw 11 204/5-18-21/2

Przechowywanie futer
przez lato pod gwarancją fachowej konserwacji W. Królikiewicz Magazyn futer ul. Podgórna 6 Nowości sezonowe stale na składzie. Ceny konkurencyjne. Pw 10 761-15-176

Sukienki
do Komunii św. najtańszej. Jan-kowska, Podgórna 10, Pw 11 468-21-19

Cukiernia - kawiarnia
winiarna w Toruniu okazynie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 56 855

Zabudowanie
5 morgi ziemi sprzedam. Kaźmierczak, Kicin, poczta Poznań X, cena podług urody, zdw 56 822

Sprzedam
dobrze prosperującą hurtownię kolonialną, do objęcia około 40 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 788

W centrum Katowic
sprzedam z powodu choroby pierwszorzędnego lokal kawiarniany - restauracyjny z pełnym wyposażeniem i pierwszorzędnym urządzeniem. Gotówka bezwzględnie potrzebna 50 000 zł. Zgłaszajcie się "Mar" Katowice, ul. Marszałka 7, nw 11 485

Ziółka od moli
1 paczka 1,25 zł d. nabycia tylko w firmie J. Gadebusch Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar), telefon 16-38 dw 5023

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i używane Najdogodniejsze warunki spłaty Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli, telefon 64-25, Pw 11 223-18-129

Pies
doga ołbrzym, tresowany. Wodzicki, Łazienna 2a, zdw 57 184

Meble
kuchenne, używane stoły tania sprzedam. Stolarnia, Bukowska 9, zdw 57 171

Parcelę - Parcelę
różnych wielkości, wszystkich dzielnicach Poznania, bardzo dogodnych warunkach sprzedajemy. Zgłoszenia: Hodowianiek, Biuro Techniczne - Agrarne, plac Wolności 9, dom ogrodowy, wysoki parter, zdw 57 144

Samochód
Buick otwarty w zupełnym porządku, opony jak nowe tania do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 57 141

Motocykl
500 ccm ze światłem elektrycznym. Składowa 12, I. lski, zdw 57 133

Fiat
503 coupé okazynie sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 57 153

Ford
towarowe oraz samochód Berliet kryty okazynie sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 57 152

Używane meble
do nabycia. Piekary 2223, wchód z prawej, I. piętro, prawo, rw 10 147

Drogerja
dobrze prosperująca, egzystująca 23 lata, ruchliwa miasto powiatowe, do sprzedania. Gotówkę potrzeba 25 000 Zgłoszenia do "Par" Aleje Marcinkowskiego 11, pod 21.86, Pw 11 740-21.86

Samochody
Okazyna sprzedaż nowych i używanych samochodów czterodrzwiowych karetek "Ford" nowego typu, miejsce szofera oddzielone szklaną przegrodą. Dogodne warunki. "Autotuch" Sp. z ogr. odp. w Poznaniu, fabryka karoserii autobusowych, ciężarowych ambulansowych i specjalności warsztatów, naprawa "Fordów", ul. Marszałka Focha, nar. ul. Palacza, telefon 77-75, Pw 11 731-21.52

Kapelusze
damskie w przepięknych fasonach i słomkach poleca najtańszej w mieście specjalny magazyn kapeluszy damskich Z. Borowicz, Poznań, ul. Wielka 8, parter i I. piętro, zdw 57 079

Stupki i siatki
na ogrodzenia Drut kolczasty o kazylnie tania Przewodnik Centrala Towarów Żelaznych św. Marcin 30, zdw 54 372

Parcelę
przy Kościele Łazarskim i Drozdzie Urbanowskiej 6 z kw metr. ul. Dąbrowskiego 4 z kw sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 88, zdw 56 829

W mieście
powiatowem przy rynku od 30 lat dobrze zaprowadzony skład obuwia i skóry, 2 pokoje i kuchnia, sklepy, zamieszkały dom z ogrodem blisko Poznania lub sprzedam. Obiekt 25 000 zł. Zgłoszenia: Agencja Kurjera Poznańskiego, Wągrowiec, nw 11 658

Sprzedam
50 lat egzystujący skład artykułów męskich przy rynku, gimnazjum, wydziałowa na miejscu, czteropokojowe mieszkanie wolne, Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 56 534

W Puszczykówku
sprzedam ogród 3 morgowy lub część, blisko dworca metr 2 zł. Adres wskazuje Kurjer zdw 56 845

Maszyna
do płacenia siatek drucianej. Oferty Kurjer zdw 56 879

Sprzedam
kamienicę III piętrową z ogrodem w Jeżycach, dochód roczny 6 000 za zł 60 000, wplatą 25-30 tysięcy. Adres wskazuje Kurjer zdw 56 877

Łóżko
tania na sprzedaż Obejrzyć można od godziny 11-13 Piotra Wawrzyniaka 37, mieszkanie Ty-szevicza, zdw 56 874

Pompa
mało używana korzystnie na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer zdw 56 868

Koń
platforma uprząż dobrą stanem sprzedam. Kanakowa 9, tel. 6141, zdw 56 865

Mam
na sprzedaż nowy kinoaparat lub przyjmę wspólnika do kina z gotówką 1 000 zł. Spieszne zgłoszenia Adres wskazuje Kurjer zdw 56 864

Bilard
tania sprzedam Promieński, ul. Śniadeckich 6, zdw 56 861

Okazja! Komplet
nowy, angielski tweed palto, beret, torebkę sprzedam, dogodne warunki. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 859

Fotograficzny
zakład z mieszkaniem, centrum Poznania sprzedam. Przybory fotograficzne, Szymkowiak, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 24, zdw 56 857

Psa
wilka czujnego sprzedam K. Ł. Kościelna 20/31, II, zdw 56 854

Puszczykówko
Przy dworcu 24 parcel budowlanych, ogółem 16 morg. sprzedam. Instytucje lub poważni reflektanci zechcą się zgłosić do ekspedycji Kurjera zdw 56 906

5 KUPNA
Samochód
ciężarowy 2-4 tonnowy, używany na bolonach w dobrym stanie celem kupna poszukiwany Oferty z dokładnym opisem do Kurjera zdw 56 556

Pietruszki
cukrowej, grubej kupie we wielkich partjach. Biskup Wielkie Garbary 40, zdw 56 864

Kupię
dom w lepszej dzielnicy miasta. Plac gotówka. Pośrednicy niewyłączeni. Oferty do "Par" Bydgoszcz, Dworcowa 72, pod "Kupno", Pw 11 815-63.851

Taksówkę
w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 462

Magiel
w dobrym stanie kupię. Juszkie-wicz, Piotra Wawrzyniaka 13, jw 3 985

Brylanty
złoto, srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11 Pw 9656-10.111

Książki
powieściowe, naukowe, dzieła artystyczne, poszczególne i całe biblioteki kupuje. Placi nako-rzystnie. Książka Antykwarjat, ul. Woźna 12, zdw 52 875

Podręczniki
szkolne kupuje Plac: najkorzystniej. "Książka Antykwarjat", ul. Woźna 12, zdw 52 876

Brylanty
złoto i srebro kupuje i place najwyższe ceny W. Kruk jubiler, Poznań, ul. 27 Grudnia 6, zdw 54 256

Kupuję
każdą ilość rogowca na eksport. St. Matyaszczak, Leszno, Rynek 29, telefon 301, zdp 55 832

Poszukuje
dostawy masła niesolonego w beczkach do dalszej sprzedaży. M. Dutkiewicz, sklep kolonialny, Kraków, Rynek Główny, nw 11 617

Zniszczony
fortepian, skrzydło lub pianino kupię. Zgłoszenia, cena Kurjer zdw 57 070/71

Kupię
fuzję lub drylling. Oferty Kurjer zdw 57 168-9

Willę
kupię w Poznaniu w cenie 60 000 do 120 000 zł gotówką. Oferty Kurjer zdw 56 959

Kupię
piec do palenia kawy Oferty cena, konstrukcja, wielkość podać Kurjer zdw 56 927

Kupię
skład kolonialny, maglem, mieszkaniem, dobrze zaprowadzony, za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 56 993

Fryzjerskie
urządzenie kompletne częściowe kupię. Deżor, Umińskiego 7, zdw 57 289

Walce
na cytrynki, kostki kupię. Oferty Kurjer zdw 57 131

Schodów
używanych, żelaznych kreconych poszukuje celem kupna Zgłoszenia z podaniem ilości stonni i ceny uprasza W. Napierała, Gniezno, Dworzec, nw 11 662

Deski
14-14 cala, stare, nowe krótkie kupię gotówką. Ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 57 239

6 KAMIENICE
Kamienica
miasto powiatowe, rynek, dwupiętrowa, centralne ogrzewanie, 4 składy do sprzedania. Wolne pięciopokojowe komfortowe mieszkanie. Wplatą 50 do 80 000. Zgłoszenia Skrytka pocztowa 3, Sza-motyły, Pw 11 739-21.85

Kamienica
maszynowa, w dobrym stanie, bez pośredników na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 56 739

Administracje
przyjmuje za niskim procentem St. Faleński, Poznań, Centrala Handlowa, 27. Grudnia 5, Telefon 37-20, zdw 57 050

Kamienica
(Jeżyce) dla nowonabywczy wolne mieszkanie. Dochód roczny 19 000 zł. Cena 160 000 zł, wplatą 100 000 zł, sprzedam Centrala Handlowa, Poznań, ul. 27. Grudnia 5, Telefon 37-20, zdw 57 051

Kamienica
czteropiętrowa, mieszkanie 5, 4, 3, 2 i 1. piętro, 5 składow, dochód 29 000, amortyzacja 75 000. Cena 235 000, wplaty połowe. Wiadomość "Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż), zdw 57 272

7 PIENIADZ
Wspólnik
poszukiwany. Rozlewnia piw, wód mineralnych, Poznań, Kurjer zdw 56 694

20.000 zł
poszukuje pewna firma do zrealizowania przedsiębiorstwa odrucającego wielkie zyski. Oferty do Kurjera zdw 56 833

Pożyczkę
na hipoteke wille wielkopolskiej w Poznaniu dam w zamian za udzielenie prawa kupna tejże wille. Oferty do Kurjera zdw 50 410

Pożyczki
do 1 200 zł na 8 mies. poszukuje. Oddam ewentl. pokój z używaniem kuchni. Oferty Kurjer zdw 57 020

Dla
mego poważnego przedsiębiorstwa w Poznaniu potrzebuje 30-50 000 zł za oprocent. 15% i zabezpieczeniem na nieruchomościach w centrum. Tylko poważne oferty uprasza Kurjer zdw 57 156

Zastępcy
na Lwów, Kraków, Katowice, Łódź, Poznań poszukuje Towarzystwo Urzędzeń Listowych "Hermes" koncesjonowane przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów. Wymagany płynny kapitał na poszczególne miasto zł 50 000. Oferty: "Hermes", Warszawa, ul. Chmielna 12, Pw 11 302-62.321

Sprzedam
korzystnie z powodu walkowości przedsiębiorstwo chemiczno-techniczne. Oferty Kurjer zdw 57 140

5

Solidny

Anglik poszukuje nieumeblowanego mieszkania najmniej trzy-pokojowego. W razie zezwolenia komwersja angielska. Fedrigoni, Pobiedziska, Kostrzyńska 4. Zdz 57 009

Młode

bezdzielnie, uczciwe małżeństwo poszukuje portjerskiego zarzą. Oferty Kurjer zdz 57 100

11 POKOJE UMEBL.**Ładny**

pokój 15 czerwca w spokojnym domu, solidnemu panu. Szewska 15, II. piętro prawa zdz 56 495

Dwuosobowy

ładny pokój zaraz. Górna Wilda 13, III., prawo. zdz 56 531

Pokój

wolny. Łąkowa 20, III. prawo. zdz 56 162

Pokój

dla dwóch panów wolny. Małeckiego 33, IV., prawo. zdz 56 837

Pokój

elegancki do wynajęcia. Rohloff, Ogrodowa 5, dom ogrodowy, prawo, I. piętro. zdz 56 834

Dobrze

umeblowany frontowy pokój dla lepszego pana od 1. VI. albo 15. do wynajęcia. Noak, Plac Działowy 10, III. zdz 56 844

Panienki

na wspólny pokój. Marciniak, Chwaliszewo 49. zdz 56 863

Pokój

z klatki schodowej światło elektryczne. Kramarska 24, I. zdz 56 858

Pokój

frontowy dwóm panom lub małżeństwu. Mostowa 5a, II., prawo. zdz 56 856

Pokój

wynajme wejście z klatki schodowej. Chwaliszewo 76, III., ofiyna. zdz 56 900

Elegancki

frontowy panu 1. 6. Wielkie Garbary 48, I., lewo. zdz 56 836

Pokój

umeblowany Wierzbicze 37a, IV., prawo, front. zdz 56 890

Dwa

eleganckie pokoje wynajme. — Pocztowa 21, I., prawo. zdz 56 883

Przyjmę

pana na pokój. Ul. Strusia 9, III., lewo. zdz 56 882

Panów

na stancje przyjmę Widermańska, Wielkie Garbary 9, IV. zdz 56 914

Telefonem

elegancki pokój wskazuje Kurjer zdz 56 957

Pokój

dwuosobowy bez pościeli. Śniadeckich 15, parter, wprost. zdz 56 953

Łazarz

centrum pokój frontowy, czysty, niekrepujący. Focha 39, III., lewo. zdz 56 952

Pokój

wspólny panu Kanakowa 4, II. zdz 56 951

Pokój

umeblowany z światłem elektr. i telefonem od 1. 6. do wynajęcia. Ul. Śniadeckich 28, II. piętro lewo. zdz 56 958

Pokój

dla 2 panów od 1. VI. Rybaki 8, front, II. piętro, prawo. zdz 56 959

Pokój

umeblowany 1 lub 2 panom utrzymaniu wynajme. Grobla 1b, III., prawo, narożnik Wielkich Garbar. zdz 56 966

Pokój

wspólny panu wynajme Wodna 26, II. zdz 56 967

Pokój

wynajme. Wielkie Garbary 23a, III. piętro, środkowe drzwi. zdz 56 970

Umeblowany

wspólny pokój dla 1-2 panienek. Ogrodowa 19, parter, lewo. zdz 56 971

Mały

pokoik dla pana. Skarbowa 2, w podwórzu, prawo. zdz 56 972

Pana

na stancje przyjmę. Weiss, Fabryczna 35b. zdz 56 984

Panów

na stancje, tanio przyjmę. Wodna 8, III., Alejski. zdz 56 904/5

Dwuosobowy

pokój umeblowany Waly Zygmunt Augusta 2, pierwsze piętro, lewo. zdz 56 987

Pokój

umeblowany z urządzeniem kuchni dla małżeństwa do wynajęcia. Oferty Kurjer zdz 56 988

Pokój słoneczny

na 2 osoby do wynajęcia. Wersalska, Małeckiego 13. zdz 56 940

Pokój

pani lub panom, 3 Maja 5, Zielonkiewicza. zdz 56 937

Pokój

frontowy umeblowany elektryczną światło. Grobla 6, I., lewo. zdz 56 989

Balkonowy

pokój dwóm panom wynajme. Wielkie Garbary 44, III., lewo. zdz 56 948

Pokoje

z całodziennym utrzymaniem i bez do wynajęcia Zabłocka Al. Marcinkowskiego 1. zdz 56 945

Pokój

dobrze umeblowany dla bezdzietnego małżeństwa z urządzeniem kuchni w wille ogrodowej wynajme. Piotrowska, Różana 14. zdz 56 919

Wynajme

pokój dla dwóch panów. Marek, Focha 146, lewo, parter. zdz 56 918

Wspólny

panu. Focha 41, prawo, I., lewo. zdz 56 935

Pokój

umeblowany frontowy wydzierżawie. Olszewska, Podgórna 4. zdz 56 926

Pokój

frontowy do wynajęcia. Wypiańskiego 21, II., front lewo. zdz 56 992

2 pokoje

gabinet i sypialnia z światłem elektr., blisko dworca wynajme. I. 6. 30. Kukowska 5, II., wprost. zdz 57 036

Pokój

dla 2 panów, osobne wejście. — Półwiejska 13, przedni dom, III. p., prawo. zdz 57 035

Pokój

niekrepujące wejście z klatki schodowej od 1. 6. do wynajęcia. Róhrowa, Zamkowa 4b. zdz 57 163

Pokój

umeblowany 1. 6. do wynajęcia. Śniadeckich 6, I. p., pr. zdz 57 025

Panu

wspólny pokój, elektryczność. — Grobla 6, dom tylny, III. p., prawo. zdz 57 019

Elegancki

Długa 3, II., lewo. zdz 57 016

Mały

pokój zaraz do oddania. Wrocławska 19, boczny dom, prawo, II. p., pr. zdz 57 011

Elegancki

Zielona 3, I., prawo. zdz 57 014

Pokój

elegancki dla pana. Waly Jana Trzeciego 11, parter, prawo. zdz 57 013

Pokój

z osobnym wejściem zaraz do wynajęcia. Garnarska 3, III., prawo. zdz 57 012

Pokój

z klatki, elektryczność, solidnej osobie wynajme. Niegolewskich 16, dom ogrodowy, I., lewo. zdz 57 073

Pokój

dla panienek. Św. Marcin 16/17, wchód B, II. zdz 57 076

Studenta

na wspólny pokój. Niegolewskich 12, m. 3. zdz 57 066

Duży

pokój kulturalnym osobom. Kanakowa 4, I., lewo. zdz 57 049

Pokój

lepsze panu, osobne wejście. Różana 23, I., lewo. zdz 57 048

Centrum

jeden lub dwa pokoje na biuro do wynajęcia. — Skarbowa 4, Krawczykowa. zdz 57 062

Pokój

umeblowany panu wynajme. — Szyperska 17, II. piętro, lewo. zdz 57 058

Sypialnię

i mek, komfortowe, wydzierżawie. Oferty Kurjer zdz 57 065.

Słoneczny

frontowy, elektryczność, 1-2. Przemysłowa 36, II., lewo. zdz 57 052

Pokój

dla dwóch panów wynajme. Półwiejska 29, parter na prawo. zdz 57 007

Pokój

duży lub mały bez pościeli zaraz lub później do wynajęcia. Mostowa 32, I., prawo. zdz 57 115

Pokój

wynajme. Mostowa 26, IV., wejście, parter, lewo. zdz 57 264

2

pokoje umeblowane, słoneczne utrzymaniu kuchni od 1 czerwca. Czynsz roczny 1.200 zł zgóry. — Oferty Kurjer zdz 57 266

Pokój

frontowy bardzo słoneczny wynajme tanio. Zielona 2, I. piętro zdz 57 265

Przyjmę

panne zaraz na stancje Dybickiego, Chwaliszewo 49, podwórzo, II. wchód. zdz 56 997

Pokój

dla 1-2 panów lub pań. Kokołowa, Grochowska 14, I. zdz 56 935

Wspólny

pokój (pana). Małeckiego 23, III., lewo. zdz 57 022

Pokój

wynajme. Rybaki 7, III., lewo. zdz 57 001

Na

wspólny pokój przyjmę pana. — Piekary 4, IV. zdz 57 043

Centrum

pokój wejściem, niekrepującem zaraz wynajme. Nowa I. III. piętro. zdz 57 041

Pokój

zaw. Wierzbicze 16, II. wprost. zdz 57 046

Małżeństwu

pokój utrzymaniu kuchni. Nowakowski, Ogrodowa 19. zdz 57 044

Pokój

do wynajęcia elektryczną światłem. Ratajczaka 11a, 7 wejście, Kalużna. zdz 57 034

Pokój

2 lepszym panom utrzymaniem lub bez. Mielżyńskiego 3, front, III. piętro, prawo. zdz 57 038

Pokój

umeblowany dla dwóch panów. Piotra Wawrzyniaka 24, II. jw 3978

Pokój

frontowy wynajme. Kraszewskiego 12, III. prawo. jw 3979

Dwuosobowy

zaw. Dąbrowskiego 34, III., dom boczny. jw 3982

Wspólny pokój

dla pana lub ucznia wynajme zaraz. Górna Wilda 80, III. prawa. zdz 57 297

Pokój słoneczny

jednej, dwóm panom. Niedźwiezińska, Pocztowa 26. zdz 57 299

Pokój

bez pościeli. Zielona 3, I. lewo. zdz 57 278

Pokój

frontowy dla dwóch panów lub panienek do wynajęcia. Rybaki 9, III., lewo. zdz 57 151

Ładny

pokój front. wynajme z utrzym. lub bez. Ul. Mostowa 16, parter, lewo. zdz 57 162

Pokój

dla 2 lub 3 panów. Św. Marcin 64, III., front. zdz 57 161

Pokój

dla pana wspólny. Piekary 18, dom tylny, I. piętro, lewo. zdz 57 167

Pokój

niekrepujący do wynajęcia. Kanakowa 7, front, IV. zdz 57 166

Pokój

lepsze panu wynajme. Bukowska 9, parter blisko dworca i Wystawy. zdz 57 176

Pokój

do wynajęcia. Zupańskiego 19, parter, lewo. zdz 57 175

Pokój

frontowy, umeblowany dla pana od 1. 6. do wynajęcia. Oponczewski, Kanakowa 15, II. zdz 57 172

Pokoje

dla panów, pań, małżeństw polec. „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdz 57 124

Willa

pokój umeblowany wynajme inteligentowi. Szymańska, Topolowa 6 koniec Ratajczaka. zdz 57 150

2 pokoje

z utrzymaniem kuchni dla małżeństwa z telefonem i łazienką zaraz do oddania. Matejki 58, parter, prawo, telefon 6202. zdz 57 147

Ładny

umeblowany pokój zaraz do wynajęcia lub 1. 6. 30. Św. Marcin 32, II., prawo, front. zdz 57 143

Frontowy

umeblowany pokój, elektryczność Niegolewskich 2, I., lewo. zdz 57 134

Pokój

na 2 osoby. Ogrodowa 5, IV. zdz 57 132

Pokój

inteligentnemu, dobre utrzymanie 1. 6. Piekary 10, IV., lewo. zdz 57 129

Gabinet

z łóżkiem dla inteligentnego pana zaraz. Adres Kwiatkowska, Grotgiera 14 przy Parku Wilsona. zdz 57 155

Pokój

dla dwóch — 3 kolegów. Wielkie Garbary 5, III., lewo, rw 10 151

Skromny

pokój 2 osobom, pościel pożądana. Szewska 20, III., lewo, rw 10 152

Pokój

w centrum miasta, duży, słoneczny do wynajęcia, dla jednej lub dwóch osób. Wielkie Garbary 34, III., lewo. Zgłoszenia po południu. rw 10 140

Pokój

balkonowy, słoneczny wolny. Łoskowska, Chwaliszewo 10, II. zdz 10 139

Wspólny

pokój dla pana i 6. Mostowa 24 dom ogrodowy. Herczyńska. zdz 57 286

Pokój

Jackowskiego 43, II. prawo. jw 3983

Pokój

umeblowany wspólny lub osobno wynajme. Łąkowa 19, I., lewo. zdz 57 186

Pokój

umeblowany solidnemu panu wynajme. Telefon, łazienka. Mickiewicza 15, I., prawo. zdz 57 194

Pokój

dla młodego małżeństwa wynajme. M. Smierchalska, Matejki 47, parter. zdz 57 193

Pokój

wspólny panu. — Grobla 7, III., prawo. zdz 57 188

Słoneczny

mily, umeblowany pokoik, elektryczność, tanio wynajme śródmieściu. Plac Karmelicki 1a, III., lewo. zdz 57 196

Pokój

Łąkowa 15, III., prawo. zdz 57 200

Pokój

z telefonem. Waly Jana III. 9, II. zdz 57 213

Pokój męski

w wille z światłem elektrycznym i łazienką, na życzenie z częściami utrzymaniem inteligentowi. Krasieńskiego 8c, narożnik Jasnej zdz 57 321

Pokój

jednej lub dwóm inteligentnym panom wynajme. Działyskich 2, wysoki parter, prawo. zdz 57 313

Pokój

Puszczykówek
poszukuje na lipiec i sierpień 2-3 zdrowych słonecznych pokoi z kuchnią możliwie blisko lasu. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 56 218

Zegiestów
willa Helena Słoneczna, Zaczęcie, Polanka polecają pokój z utrzymaniem na czerwiec 7,50 dziennie. Lipiec, sierpień 11 zł. Bielska. n/w 11 618

Jastarnia
nad pełnym morzem restauracja „Baltik” poleca dobrze umeblovane pokoje, świeża pościel, kuchnia doborowa. Zgłoszenia wprost. r/w 10 074

Krynica - Zdrój
pensjonat Jurand, centrum, pełny komfort, poleca pokój z utrzymaniem. Zarząd B. Strelin-gierowa. n/w 11 619

Brzozów - Zdrój
na Podkarpaciu, Alkaliczne sole, jodowo-żelazowe. Pensjonat „Antatolówka” poleca pokój z wykwintnym utrzymaniem od 15 czerwca. Tyłko dla chrześcijan. Ceny umiarkowane. Zarząd dóbr biskupstwa łac. Przemyski. zdw 56 867

Na letnisko
2 pokoje i kuchnię umeblovane w ogrodzie przy Poznaniu od stajni. Zgłoszenia Wierzbiciele 23. I. piętro, lewo. zdw 56 893

Letniska
od połowy czerwca poszukuje. Warunek sucha lesista miejscowość, kuchnia dobra. Oferty Kurjer zdw 56 886

Pokoje
dla letników oraz 2 pokoje z kuchnią do wynajęcia. Stanikowski, Mosina, Hotel Narodowy. r/w 10 145-6

Czerwiec - Wrzesień
Kaczyna pod Poddębiskami, p. Komarnickiej. Las, góry, woda. Młodzież taniej. zdw 55 234

Puszczykówek
2 pokoje, kuchnia do wynajęcia Informacje: Słowackiego 36. III. prawo. zdw 57 298

Piwniczna
stacja przed Zegiestowem. Uroczą miejscowość górską. Wody mineralne, kąpiele mineralne, podługowe, plaża, tenis. Pokoje z utrzymaniem oraz dla rodzin. Ceny niskie. Zgłoszenia: Poznań, Staszica 1, 9. Harwaczynska. zdw 56 359

Zakopane Pensjonat „Borek”
ul. Jagiellońska, prowadzony Wandę Kuleszynie i Marię Szkolnicą (dawniejszy zarząd Renais-sance) poleca na sezon pokoje słoneczne z werandami, duży ogród, kuchnia wykwintna, ceny od 12 zł. n/w 11 657

Truskawiec
pensjonat „Wanda” obok Nastu-si poleca pokój z wykwintnym utrzymaniem. Towarzystwo wy-borowe. Ceny zmniejszone. d/w 5 188

W Zegiestowie
pensjonat „Beskid” Wandy Ol-szewskiej poleca pokój z utrzy-maniem na czerwiec, cena 8,50 od osoby. d/w 5 189

Krynica
willa „Dąbrówka” (ulica Pula-skiego). Bez przymusu utrzyma-nia, pokój jednoosobowy — maj 2 zł, czerwiec 3 zł, lipiec, sier-pień 4 zł. Zyczącym dobre ta-nie utrzymanie. zdw 57 211

Letnisko
w zdrowej, leśnej okolicy z u-trzymaniem lub bez zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer j/w 3980

Blotkowo - Miyn
p. Lipno Nowe, pow. Śmigiel, uroczyste położenie wśród pięknych lasów, pokój, utrzymaniem 5 zł dziennie. n/w 11 672

Letnisko
sucha okolica, plaża, las blisko, kuchnia smaczna, dziennie z utrzymaniem 4,75. Zgłoszenia Kur-ier zdw 57 059

Letnisko
poszukuje pokoju z utrzymaniem kuchni okolica Poznania, blisko stacji kolejowej, podanie warun-ków Kurjer zdw 57 111

W Puszczykowie
poszukuje czysto umeblovanego pokoju od 1 lipca do 15 sierpnia w leśnej okolicy niedaleko dwor-ca. Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 309

16 OSOBISTE

Dlaczego?
Oferty Kurjer zdw 56 901

Uwaga!
Panie, które były w październiku 1929 r. „Bazarze Sprzetów Kuchennych” ul. Wielka 15. I. które przypominają sobie niemi-le zające między mną a p. Zulis-dorffem (właścicielem) bardzo proszę o podanie adresu Kurjer zdw 56 980

Pania
będąca 27 maja u lekarza na Pie-karach godz. 5. w granatowym płaszczu i berecie, prosi pan w jakimkolwiek placu do podania miej-sca spotkania. Kurjer zdw 57 158

Obełga
zruczona na pana St. Stefański-go (właśc. Wytw. Instr. Muzycznych, Kanakowa 10), niniejszemu odwołuje i przeprasza. Daniel Przeniczny, zdw 57 170

Pana
lekarza, który był obecny przy zająciu w kościele jezyckim, dnia 6. 5. prosi pani o podanie adresu do Kurjera zdw 57 008

S. Maryleczko
Adres błagam. Włod. zdw 57 008

21 ZGUBNY

Zagubiona
książeczka wojskowa wystawio-na przez P. K. U Jarocin na nazwisko Władysław Galas u-nieważniam. zdw 56 943

Unieważnia
zgubiona książka wojskowa Jan Nadkański ur. w roku 1891 oraz inne dokumenty na to samo na-zwisko. Znalazcy dam wynagro-dzenie. zdw 57 006

Zagubiono
weksel blanco 1.000 zł, wystawi-ciela Minta Stanisław, żyjący Minta Jan, Minta Ludwik. U-prasza się znaleźć weksel zwró-cić powiatowej Kasie Oszczęd-ności, Krotoszyń, równocześnie unieważnia się i ostrzeżenie na-bycie lub dyskont tego weksla. n/w 11 675

22 ROZMAITE

Ważne dla Pań
Najnowsze żurnale na czerwiec nadeszły Pracownia manekinów Sobczak, Ślusarska 5. zdw 56 636

Firanki
wieszam gustownie, żaluzje re-paruję akuracie tapicer Szafra-niek, Staszica 19, III. piętro. zdw 56 825

Obrazy oprawia
najgustowniej najtaniej tylko Witold Leworski, Wrocławska 36 skład obrazów. Pw 11 478 21.119

Fotografie
portrety artystyczne wykonują Bracie Pecherscy, Aleje Marcin-kowskiego 8, telefon 39-55. d/w 3 835

Na wyjazd
niezbędne garsonki, swetry itp. korzystnie. „Tricot”, Szyman-skiego 10, III., przy Świątkrzy-skim. Pw 11 766-55.19

Akuszerka
Kleinwächterowa w Poznaniu, centrum miasta ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo, drugi dom od placu Świe-to-krzyskiego. zdw 46 070

Przyjmuje prywatnie
do czyszczenia chemicznego pra-nia, prasowania, garderobe, bielizny białą, pościelową, sztywną w Górczynie, Górki 20 w Willi na dole pod parterem zdw 56 336

Udzielam
lekcyj robót ręcznych także przyjmuję zamówienia na flet, firany i kapy. Mińska 3, II. lewo. zdw 56 846

Rutynowany
książkowy bilansista poszukuje zaraz pracy godzinowej Łaska-we zgłoszenia Kurjer zdw 56 872

Sierota
z dobrej rodziny odda dziecko na własne. Oferty Kurjer zdw 56 882

Panienska
młoda i ładna chętnie będzie po-zwalała artystce malarzowi. — Oferty Kurjer zdw 56 954

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań, Gwar-na 17, II. Pokoje umeblovane wiekze i mniejsze Ceny przy-stępne. T. Rowecka. zdw 56 964

Krawcowa
szyje sukienki, mundurki, ubran-ka najkorzystniej. Górna Wilda 67, podw. II. zdw 57 029

Zamiana posady
Stanowisko kierownicze w Po-znaniu na takie lub równorzę-dne na prowincji. Oferty do Ku-rjera Poznańskiego pod zdw 57 078

Wypożyczę
1.000 zł za otrzymanie posady in-kasenta, biurowej lub podobnej. Oferty Kurjer n/w 11 648

Przyjmuje
wszelką bieliznę do prania i pra-sowania. Fr. Ratajczaka 27, pod-wórze, prawo. zdw 57 288

Redaktor ksiąg
zaprowadza księgi handlowe, przeprowadza rewizje. Wyjeżdża również poza Poznań. Feliks Rączkowski, Poznań, ul. Spokoj-na 27. zdw 57 133

Każda
mężczyzna powinna się wyczyć fachowo fasonować i farbować kapelusze damskie i męskie. — Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera n/w 11 656

Przyjmuje
bieliznę do czyszczenia. Monogra-my po niskich cenach. A. Kno-the, Plac Bernardyński 4. r/w 10 149

Zakład fotograficzny
Apollo, Aleje Marcin-kowskiego 24
poleca fotografie do pierwszej Komunii św. w artystycznym wykonaniu. n/w 11 670

Dziewczynkę
6-tygodniową oddam na własne. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 57 221

Obiady
smaczne. Gwarna 8, III. zdw 57 116

23 OŻENKI

Dla
mei bratowej posiadającej 5.000 zł szukam znajomości inteligent-nego pana od 40 lat w celu ma-trymonialnym. Oferty Kurjer Poznański zdw 56 608

Panna
lat 23, posiadająca skład, nawią-że korespondencję z panami w celu matrymonialnym. Oferty w języku niemieckim upraszam do Kurjera zdw 56 800

Kupiec
kawaler lat 44 posiadający wielki magazyn w Poznaniu poszukuje na tej drodze żony, przystojnej z dobrym charakterem, gotówki co najmniej 50.000. Łaskawe zgłosze-nia z fotografią, która się zwraca do Kurjera Pozn. zdw 55 596. Rzecz traktuje się serio i dyskretnie. Anonimy do kosza.

Sympatyczna
właścicielka realności pozna-kańdąta do małżeństwa lat 38 do 50. Panowie na wyższym stano-wisku zechcą złożyć poważne oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 56 897

Kawaler
lat 29, fryzjer obecnie podoficer zawodowy, posiadający 15 tysie-cy zł, poszukuje stosownej to-warzystki życia w celu matry-monialnym. Wdowy nie wykluczo-ne. Łaskawe zgłoszenia do „Par”, Poznań, Aleje Marcin-kowskiego 11, pod 55.47. Pw 11 512-55.47

Dla
mei siostry, młodej wdówki, po-siadającej skład, szukam męża z gotówką. Oferty Kurjer zdw 57 061

Chłopczyku
smutno mi samej. Napisz. Jestem młoda, wysoka, jasnowłosa dzie-wczynka na korzystnym stanowi-sku. Cel matrymonialny. Oferty „Par”. Aleje Marcinowskiego 11 pod 55.15. Pw 11 517-55.17

Blondynka
lat 25, wdowa, posiadająca re-staurację w pełnym biegu pragnie poznać pana do lat czterdziestu z gotówką 8 tys. Cel matry-monialny. Oferty Kurjer zdw 57 300

Kawaler
przystojny, inteligentny, lat 33, agronom, posiadający 5.000, po-zna pania od lat 24-30, lub bez-dzielną wdówkę, posiadającą większe gospodarstwo rolne lub nieruchomości. Cel matrymonialny. Łaskawe oferty możliwie z fotografią proszę skierować do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 136. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Dyskre-cja rzecz honorowa.

Kawaler
lat 29, ciemno - blondyn, kupiec samodzielny, z powodu braku znajomości, poszukuje panny z u-meblovaniem mieszkaniem do lat 30, celem ożenku. Wdowy nie wykluczone, możliwie i z dołączeniem fotografii, która się zwraca, rzecz traktuje się po-ważnie. Adres Kurjer zdw 57 128

Kawaler
lat 30, handl. domokr., inwalida, ożeni się z panną lub wdówką do 32 lat, która mu pożycz 500 zł, najchętniej krawcowa. Oferty Kurjer zdw 57 242

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisanie na maszynach. Kantaka I. II. piętro zdw 53 170

Tłumaczy
i przepisuje na maszynie angielskie, francuskie, niemieckie, polskie — szybko, tanio Spondow-ska, Aleje Marcinowskiego 24, podwórze, prawo, II. n/w 11 282

Kto
podejmie się przetłumaczyć fran-cuska książkę naukową. Oferty Kurjer zdw 56 871

Konwersacyj
w języku angielskim poszukuje u inteligentnej osoby. Beznagan-na wymowa warunkiem bez-względny. Oferty Kurjer zdw 57 047

Korepetycji
udzielił za mieszkanie rutynowa-ny nauczyciel. Kurjer zdw 57 179

25 MUZYKA

Artyści
operowi (skrzypce, fortepian) przyjmą od 2. VI. posadę w miejscowości kuracyjnej. Zgłoszenia z podaniem warunków do ekspedycji zdw 56 537

Lekcyj
gry skrzypcowej udziela dyplomo-wana nauczycielka muzyki. Kauffussówna, Wilda Strumy-kowa 7, III. zdw 56 894/5

Pianina
do ćwiczeń poszukuje, śródmie-scie. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 017

Pianino
do ćwiczeń oddam. Oferty Ku-rier zdw 57 225

26 ROZRYWKA

Wypożyczalnia
książek, największa w Poznaniu. Dwa złote miesięcznie „Książka Antrykwarjat”. Woźna 12 zdw 52 877

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-kujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Panienska
inteligentna, lat 23 z brany en-klerniczej, 5 lat praktyki, szuka posady do cukierni lub piekarni. O Łaskawe zgłoszenia proszę i Po-możka, Golub. Rynek 10 Pomo-żka. zdw 55 650

Szofer - ślusarz
szuka pierwszej posady. Adres A. Taszarek, Brzeźno, powiat Czarnków. zdw 56 237

Pianista
i skrzypek poszukuje posady Ka-wiarnia Wiedeńska, Gniezno. n/w 11 566

Osoba
starsza intelig., znająca wszelkie prace domowe i wiejskie, dobrą kuchnię, hodowlę drobiu, pracowitą szuka posady gospodyni na probostwo, folwark albo do samotnego. Zna także prowadze-nie ksiąg, język niemiecki i przejeżdża uciele. Dobre refe-rencje. Wymagania skromne, lecz dobre obyczaj. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego. zdw 56 413

Książkowa
na majątek ziemski
do prowadzenia ksiąg gospodar-czych przyjmie posadę od 1. 7. 30. Zgłoszenia do Kurjera Po-znańskiego zdw 56 480

Panienska
z prowincji uczciwa, rzetelna z dobrym świadectwem, szuka po-sady do pomocy pani i dzieci, ewentualnie do składu. Oferty Kurjer zdw 56 519

Pomocnik
kupiecki brzozy kolonialnej 5-letnia praktyka, zmiany posadę od 1. 6. lub 15. 6. Oferty Budnik Rogoźno, Czarnkowska 178 zdw 56 518

Na wsi
osadzie lub w miasteczku, obejmie jakakolwiek posadę technik budowlany, przy tem poprowadzi samodzielnie roboty budowlane. Posiada praktykę, wiadomości buchalterji, mienictwa, meliora-cji. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 56 772

Apteka
Od 1 czerwca poszukuje posady student farmacji, z kilkuletnią praktyką. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 56 788

Służąca
z gotowaniem, zna prasowanie sztywnej bielizny i wszystko co wchodzi w zakres gospodarstwa domowego, poszukuje posady. — Zgłoszenia skierować do Kur-iera Poznańskiego zdw 56 793

Wychowawczyni
freblanka z ukończonym Semi-narium Ochroniańskim i prak-tyka szuka posady Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 56 567

Fryzjerka
kursistka szuka posady od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 56 620

Posługaczka
uczciwa szuka posady, najchętniej Jeżyce. Oferty Kurjer zdw 56 564

Biurowy
z praktyką biurową i gospodar-czą, biegi korespondent, pisze szybko maszyną, zna ksiązkowość, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w majątku lub biurze. — Oferty Kurjer zdw 56 668

Panienska
poszukuje posady do większych dzieł lub do lekkich prac domo-wych bez spania. Zgłoszenia Ku-rier zdw 56 963

Początkująca
książkowa ewentualnie stenoty-pistka poszukuje posady Łaska-we oferty Kurjer zdw 56 929

Elektro - mechanik
były kierownik montażu szuka zaraz kierownictwa, montażu lub utrzymania maszyn w przedsie-biorstwie, fabryce na sieni, 11 lat praktyki. Języki: polski, francuski, niemiecki. Referencje. Oferty Brückmann, Kalisz, Polna 7. zdw 56 135

Dzierżawy
gościńca, w okolicy, gdzie moge również osiedlić się jako siodlarz rymarz, poszukuje. Szczegóły pod „Dzierżawca” do „Par”. Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 11 311-63.344

Panienska
lat 23, inteligentna z lepszej ro-dziny, obeznana w szerszym ro-zumieniu gospodarstwa domowe-m, chowie drobiu i ogrodnictwie, może się wykazać dobrą wiedzę w tym zakresie, przyjmie posadę na majątku lub w mieście jako zarządczyni lub wyreczytelka pani do-mu. Oferty do Kurjera Poznań-skiego pod zdw 54 708

Początkująca
biuralistka z ukończoną szkołą handlową, pisząca na maszynie i znająca stenografię polską po-szukuje posady. Oferty Kurjer zdw 56 953

Pokojsowa
znająca szycie, ewentualnie do wszystkiego, dobrze polecona, przyjmie posadę 15. 6. Oferty Kurjer zdw 56 928

Posługaczka
poszukuje posady w centrum. Zgłoszenia pisemnie do Kurjera zdw 56 965

Koldry
poszywa najtańiej, stare przera-bia, Sulewisk, Stary Rynek 60, wejście Wrocławskiej. zdw 56 671

Panna
lat 18 poszukuje miejsca za uc-zenicę w zakładach fryzjer-skich przy wolnym stole i miesz-kanu. Zgłoszenia uprasza Ku-rier zdw 56 611

Młodsza
panienka poszukuje posady do pomocy w składzie lub jednego dziecka. Oferty Kurjer zdw 56 532

Panienska
uczciwa religijna przyjmie posa-dę w bluzie lub lekkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 56 869

Człowiek
uczciwy, chętny, kawaler, dobre świadectwa, z prowincji poszu-kuje jakiegokolwiek posady. Of-erty Kurjer zdw 56 866

Pomocnik
handlowy z brzozy żelaza, towa-rów kolonialnych, dyplomem zo-ferkim i motocyklowym z dłuż-szą praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 56 860

Française
musicienne cherche place. Of-erty Kurjer zdw 56 853

Panienska
pisząca biegle na maszynach ze znajomością stenografii polskiej poszukuje posady początkującej za skromnem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty skierować pro-szę do Kurjera zdw 56 850

Służąca
z dobrej rodziny katolickiej, lecz władająca tylko niemieckim, z do-bremi świadectwami, poszuku-je posady do wszelkich prac do-mowych z gotowaniem zaraz lub od 1. Oferty Kurjer zdw 56 907

Poszukuję
dla starszej, zaufania godnej o-soby zajęcia maczajniara lub do-zorcy. Oferty Kurjer zdw 56 889

Pokojsowa
poszukuje posady od 1 czerwca 1930 r. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 191

Kuśnierz
samodzielny, Wielkopolański, po-szukuje posady. Oferty Kurjer zdw 56 885

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkie-go. Oferty Kurjer zdw 56 917

Panna
poszukuje posady do szycia. — Oferty Kurjer zdw 56 916

Służąca
starsza uczciwa i rzetelna szuka miejsca do pensjonatu, gdyż już w takowym pracowała. Zgłosze-nia Kurjer zdw 56 913

Inteligentna
pani poszukuje posady z kancja 1.000 zł. Oferty Kurjer zdw 56 912

Panienska
z lepszego rodziny poszukuje po-sady jako uczennica do składu rzemieślniczego lub cukierni. Oferty Kurjer zdw 56 955

Szofer
kował (remont samochodu) po-trzebny. Wymagania do Kur-iera Poznańskiego zdw 56 931

Biuralistka
szuka jakiegokolwiek pracy miej-scowości obojętnej. Łaskawe ofe-ry Kurjer zdw 56 935

1.000 zł
kancji żłoczy młodszy handlowiec na posadę inkasenta, biurowa lub inna. Oferty Kurjer n/w 11 647

Biuralistka
obeznana z wszelkimi pracami biurowymi, biegle w rachunkach, piśmnie polskim i niemieckim, po-szukuje posady. Oferty Kurjer zdw 56 962

Gospodyni
średni wiek, zaufana, poszukuje samodzielnej posady, najchętniej gdzie pani domu brak znajo-mości dobrej kuchni, szycia, pra-sowania, wymagania skromne. Świadectwa najkrajniejsze. Łaska-we oferty Kurjer zdw 56 973

Gospośia
inteligentna, uczciwa, z dobrej rodziny, lat 28, przyjmie posadę najchętniej gdzie brak pani do mu lub na majątek, świadectwa długoletnie bardzo dobre. Oferty Kurjer zdw 56 974

Panna
lat 28 z porządnej rodziny, uczci-wa, pracowita, w ostatniej posa-dzie kilka lat, znająca szycie i cerowanie bielizny przyjmie po-sadę od 1. do dzieł lub do dwój-ga osób. Oferty Kurjer zdw 56 975

Pokojsowa
znająca szycie, ewentualnie do wszystkiego, dobrze polecona, przyjmie posadę 15. 6. Oferty Kurjer zdw 56 928

Posługaczka
poszukuje posady w centrum. Zgłoszenia pisemnie do Kurjera zdw 56 965

Koldry
poszywa najtańiej, stare przera-bia, Sulewisk, Stary Rynek 60, wejście Wrocławskiej. zdw 56 671

Panna
lat 18 poszukuje miejsca za uc-zenicę w zakładach fryzjer-skich przy wolnym stole i miesz-kanu. Zgłoszenia uprasza Ku-rier zdw 56 611

Młodsza
panienka poszukuje posady do pomocy w składzie lub jednego dziecka. Oferty Kurjer zdw 56 532

Pani

Wielkopolska Szkoła Przygotowawcza (z prawami) Wielkopolskie Gimnazjum Dr. Brunona Czajkowskiego (z prawami)

WPISY: Mylna 5 (Jeżyce) i Podgórna 2b (Śródmieście), codziennie od 12-1.

Kupiec

wszechstronna znajomość
książkowości, spraw podatko-
wych, procesowych zdolny or-
ganizator, biegły korespondent
polsko-niemiecki, dotychczas na
samodzielnych stanowiskach szu-
ka odpowiedniej posady Łaska
we zgłoszenia Kurjer zdw 56 922

Biuralistka

początkująca, znająca język nie-
miecki, w rozpaczy w położeniu,
szuka zajęcia Kurjer zdw 56 991

Pracznia

poszukuje prania poza dom i po-
sługi. Oferty Kurjer zdw 57 198-9

Krawcowa

rutynowana szuka pracy poza
dom. Oferty Kurjer zdw 57 042

Wdowa

w średnim wieku, inteligentna,
poszukuje posady u samotnej oso-
by, w małym gospodarstwie do-
mowym, miejscowości obojętnej.
Poznań, Niegoleskich 4, part.,
Michalina Kowalska. zdw 57 037

Pracznia

poleca się. Oferty Kurjer zdw 57 032

Poszukuje

posady administratora, ewentual-
nie portiera. Znam wszystkie ro-
boty domowe: murarstwo, stolar-
stwo, wodociągi, ogrzewanie cen-
tralne. Posiadam język polski,
niemiecki i długoletnią praktykę.
Fedrigoni, Pobiedziska, Ko-
strzyńska 4. zdw 57 010

Młodsza

bufetowa jako początkująca szu-
ka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 072

Panienska

znająca szycie i pracę domową,
szuka zajęcia na cały dzień. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 57 074

Uczniwa

i czysta pracznia poszukuje prania
poza domem. Oferty Kurjer zdw 57 067

Dziewczyna

dobrymi świadectwami poszuku-
je posady do mniejszej rodziny
lub dzieci. Oferty Kurjer zdw 57 056

Posługi

szukam. Oferty Kurjer zdw 57 064

Posługaczka

poszukuje posługi. Oferty Ku-
rjer zdw 57 005

Poszukuje

inteligentny kawaler jakiegokol-
wiekby posady w składzie: po-
siada dobre świadectwa. Zgłosze-
nia „Par”, Al. Marcinkowskiego
11, pod 55,49. Pw 11 822-55,49

Ogrodnik

kawaler, z dłuższą praktyką szu-
ka posady samodzielnej lub po-
mocy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 56 996

Szofer - rolnik

znający się na pielęgnowaniu ko-
ni, posiadający wojskowy kurs
sanit.-weter., trzeźwy, sumienny,
pewny w jeździe poszukuje posady
zaraz lub od 1. 6. okolica obo-
jętnej. — Zgłoszenia Franciszek
Wejtaszek, Markowice, poczta
Pławce, pow. Środa. zdw 57 031

Dziewczyna

umiejąca dobrze gotować poszu-
kuje posady. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer zdw 57 285

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Hadzi — Murat —
Biały Szatan”.
Aurora: „Czarny Pirat”.
Casino: „Pat i Patachon i wie-
loryb”.
Colosseum: „Potwór Prerji i
Budujemy na kredyt”.
Corso: „Miasto miliona pole-
głych, rok 1914—1918”.
Edison: „Grobowiec Miłości”.
Harja: „W Imieniu Cara”.
Metropolis: „Legion Potępień-
ców”.
Odeon: „O czym nie myśli”.
Renaissance: „Tam gdzie
pieprz rośnie”.
Słońce: „Miasto Miłości”.
Wilsona: „Tajemnica Przy-
stanku Tramwajowego”.

28 WOLNE MIEJSCA

Panienska

młodszej, przystojnej, z dobrej
rodziny poszukuje do składu
owoców. Wielkie Garbary 40.
zdw 56 605

Bona wychowawczyni

inteligentna, zdrowa, z praktyką
nie niż 20 lat, potrzebna do
chłopców 4, 6 i 7 letnich. Zgło-
szenia osobiste lub piśmienne z
odpisami świadectw. Adres
wskaże Kurjer zdw 57 571

Krawcowa

potrzebna, siła pierwszorzędną
Salon Mód. Gwarna 11. podwo-
rze. Hw 20

Maszynistka

początkująca, skromnych wyma-
gań, znajdzie pracę i możliwość wy-
dostawienia się. Reflektantki
posiadające już jawną praktykę
mają pierwszeństwo. Oferty
wraz z życiorysem i podaniem
żądanych poborów, uprasza się
nadsyłać: Poznań, skrzynka pocztowa
131. Pw 11 800-22,23

Księżkowa

pierwszorzędną, samodzielną z
kilkuletnią praktyką potrzebną
od 1. 6. 30. Oferty z dołączeniem
odp. świadectw i podaniem waru-
nków proszę skierować W.
Wentzel, Ostrów Wlkp. zdw 56 770

Służąca

uczniwa, czysta, do wszystkiego,
z doświadczeniem w gotowaniu dla małej
rodziny, najchętniej wiejska, do
małego miasta zaraz lub 1. 6. —
A. Łazarska, Poniec, pow. Go-
styn. zdw 56 795

Uczeń fryzjerski

syn porządnego rodziców, z za-
miłowaniem do pracy i czysty,
potrzebny. Mostowa 3. zdw 56 750

Poszukuje

zdołnego ucznia do restauracji,
składu kolonialnego i żelaza od
1 lub 15 czerwca. Alfred Rohde,
Margonin, restauracja, towary
kolonialne i żelazo. zdw 56 796

Fryzjerka- manicurzystka

działa w swym zawodzie może
się zaraz zgłosić. Jan Szymański
fryzjer dla pań i panów Gostyni
(Wlkp.), ul. św. Ducha 11.
zdw 56 804

Dziewczyna

młodsza od 1. 6. potrzebna. Ga-
jewska, Dąbrowskiego 36, dom
ogrodowy, 1. zdw 57 091

1 000 - 2 000 złotych miesięcznie

moga łatwo zarobić zdołni
i ustosunkowani panowie i
panie we wszystkich miej-
scowościach bez różnicy za-
wodu i wieku, przy zbiera-
niu zamówień na obligacje
losowe. Wszystkich
dokładnie pouczamy. Go-
tówka już przy zrobieniu
zamówienia, jakkolwiek
kapitał zbytni. Również
za wodowód, stepy i subza-
stepy losowi i asekur-
cyjni poszukiwani na naj-
lepszych warunkach. Zgło-
szenia pisemne składać:
Lwów, 1. skrytka pocztowa
203. Pw 11 458-72,73

Ekspedjentki

do składu kolonialnego, biegłej w
polskim i niemieckim poszukuje
zaraz. Oferty z odpisem swia-
dectw i podaniem wynagrodze-
nia przy wolnym utrzymaniu
przyjmie Michał Nowicki, Cho-
dzień, Krasieńskiego 8. dw 57 177

Służąca

gotowaniem potrzebna. Kryn-
ka. Skarbowa 21. zdw 57 102

Chłopca

do 16 lat do prac biurowych za-
raz przyjmie. Oferty Kurjer zdw 56 910

Do Gdyni

poszukuje zaraz lub później na
stałą posadę fryzjerską lub fry-
zjera damskiego, siła pierwszo-
rzędna na wodną i żelazkową on-
dulaż. Franciszek Małowski,
Gdynia, ul. Portowa. nw 11 633

Apteka

na prowincji poszukuje od 1. VII
studenta (ki) z dłuższą prakty-
ką, znajomością języka niemiec-
kiego. Oferty prosi przesyłać pod
dw 5 181 do Kurjera

Ekspedjentka

rzeźniczką do sprzedaży mięsa na
targach oraz zajęciem się gospo-
darstwem domowym potrzebną
zaraz. Zgłoszenia Strumykowa
33, skład. zdw 56 360

Potrzebny

na 15 lipca rb. administrator b.
energiczny, nieżonat, możliwie
oficer rezerwy, obeznany dokła-
dnie z księgowością, prowadzeniem
magazynów inwentarza i t. p.
Reflektantów się tylko na pierwszo-
rzędne referencje. Nieuwzględ-
nione bez odpowiedzi. Dyrekcja
Sanatorium Smukała pod Byd-
goszczą. dw 5154

Poszukuje

się kilka zdolnych pań i panów
jako handlarzy domokrążców do
zbierania zamówień na artykuły
dziennego potrzeby. Na odpowiedź
załączyć znaczek. Zgłoszenia do
Dr. Kwaśnik, Nowy Bieruń, Gór-
ny Śląsk. Pw 9673-71,80

Fryzjerka

potrzebna zaraz Adama Jeske-
go 2. zdw 56 843

Przychodzi, wychodzi

a potem wraca, aby kupić
materiał na suknię, na który
nie mogła się poprzednio
zdecydować! Tanie i piękne
jedwabie do prania, muśli-
ny, perkaliki, batysty, woale
poleca Pw 11823-22,52

Woźniak, ul. Kramarska 16.

Nowość w Polsce!

Panie — panowie do akwizycji
poszukiwani! Wysoka prowizja.
Śniadeckich 30. II. 4-7.
zdw 40 961

Agentów

do sprzedaży obrazów poszukuje
Polbrz, św. Marcin 72.
zdw 56 214

Młodszy

korespondent polsko-niemiecki,
znający księgowość, pensja po-
czątkowa 200 zł od 1. VII. po-
trzebny. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 813

Początkujące

biuralistki z ładnym charakte-
rem pisma i możliwym piśmien-
nym na maszynę potrzebne do przed-
siębiorstwa przemysłowo-hand-
lowego. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 836

Potrzebna

posługaczka z dobrymi polecenia-
mi. Zgłoszenia Dąbrowskiego 44,
partier, prawo. zdw 56 880

Posługaczka

potrzebna od 1. VII. pomiędzy
3-4. Adres wskaże Kurjer zdw 56 876

Rutynowana

masażystka potrzebna do chorego.
Masaż szwedzki pierwszeń-
stwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 873

Chłopiec

do posyłek z kaucją natychmiast
poszukiwany. Związek Przed-
siębiorstw Elektrotechnicznych, Po-
znań, Dom Rzemieślniczy, wej-
ście Waly Zygmunta Starego 9,
I. piętro. zdw 56 870

Uczennice

do ręcznych robót przyjmie.
Rauszowa, Grobla 27. zdw 56 862

Posługaczka

potrzebna. Wieczorek Jeżycka
35. zdw 56 849

Posługaczka

potrzebna zaraz. Rogalska, Pra-
dzyńskiego 42, obecnie Madaliń-
skiego 8, I. piętro. zdw 56 893

Dziewczyna

do wszystkiego, umiejąca dobrze
gotować, potrzebna od 1. 6. do
małego domu. Zgłoszenia zaraz
od godziny 4 po południu, Mic-
kiewicza 9, III. prawa. zdw 56 915

Służąca

młodsza uczniwa potrzebna. —
Bączkowska, Grunwaldka 4.
zdw 56 961

Służąca

do wszystkiego gotowaniem po-
trzebna zaraz od 3-5 po połud-
niu. Szmajkiewiczowa, Wyspiań-
skiego 9, III. zdw 56 969

Posługaczka

potrzebna. Adres wskaże Kurjer zdw 56 976

Dziewczyna

z gotowaniem uczniwa potrzeb-
na od 1. VI. Michalska, Środa. zdw 56 982

Uczeń

piekarski potrzebny Handke
Zórawia 19 zdw 56 8478

Dziewczyna

z doświadczeniem do wszel-
kich prac domowych potrzebna
od 1. VI 30. Zgłoszenia możli-
wie z fotografią, która się zwraca
do Kurjera zdw 56 944

Panienska

na kurs ondulacji, mogą się zgło-
sić. Oferty Kurjer zdw 56 941

Fileciarke

przyjme Rauszowa, Grobla 27.
zdw 56 013

Potrzebny

działny przedstawiciel do sprze-
dazy artykułów bezkonkurencyj-
nych. Przy intensywnym pracy wy-
soki zarobek. Zgłoszenia z po-
danym referencją do Kurjera zdw 56 936

Uczeń

może się zgłosić natychmiast do
warsztatu kowalsko-ślusarskiego
na dogodnych warunkach. Gole-
czewo pow. Poznań. zdw 56 932

Stebnerka

działa do cholewek potrzebna. —
Zgłoszenia do Oredownika zdw 57 267-8

Dzielnia

dziewczyna do wszystkiego po-
trzebna, Wierzbice 18, II. pię-
tro. zdw 56 928

Szofer

zarazem inkasent trzeźwy, z za-
bezpieczeniem 2.000 zł zaraz po-
trzebny. Oferty Kurjer iw 3975

Bufetowa

dobrze polecona potrzebna zaraz
Restauracja „Oaza”, Dąbrow-
skiego 53/55. iw 3976

Służąca

i uczennice do kuchni „Oaza”.
Dąbrowskiego 53/55. iw 3977

Dziewczyna

do prac domowych potrzebna za-
raz. Łosiak, Mickiewicza 13.
iw 3972

Posługaczka

uczniwa, jednej osoby od 1. 6. 30.
Suszczyńska, Słowackiego 3.
zdw 57 292

Dziewczyna

do kuchni potrzebna. Strumyko-
wa 1, jadłodajnia. zdw 57 291

Ekspedjentka

do składu cukierków potrzebna.
Adres wskaże Kurjer zdw 57 287

Posługaczka

młodsza, czysta zaraz na godzi-
ny rannę potrzebna. Zgłoszenia:
czwartek, godzina 10, Rowecki,
Plac Wolności 3. zdw 57 287

Dziewczyna

silna, uczniwa, dobrze polecona,
do wszelkiej pracy domowej po-
trzebna od 1. czerwca r. b. Apte-
ka w Mosinie. zdw 57 286

Dziewczyna

uczniwa do wszelkich prac z go-
towaniem potrzebna. Marszałka
Focha 39, bławaty. zdw 57 245

Robotnik

do wszystkiego, wiek 17-22 lat
może się natychmiast zgłosić. —
Hurtownia Porcelany, Wroniecka
24. zdw 57 118

Szwaczki

działne do szycia bielizny białej
w dom poszukuje. Adres Kurjer zdw 57 261

Bufetowa

od 1. 6. 30. może się zgłosić. Wła-
na posciół, kaucja do 200 zł. —
Zgłoszenia: Skarbowa 7, partier,
prawo, w piątek pom 11-1 godz.
zdw 57 312

Czeladnika

rzeźniczego, trzeźwego i uczni-
wego z prowincji, znającego się
dobrze na kupnie bydła, poszu-
kuje zaraz. Stanisław Ritttham-
mer, Poznań, ul. Gen. Kosiń-
skiego 8, telefon 27-93. zdw 57 316-7

Bufetowej

oddam lokal w śródmieściu na
rachunek za kaucją 1.500—2.000
zł. Dom Handlowy J. Jaskiewicz,
ul. Fredry 6. zdw 57 304

Dentysty (ki)

z znajomością operatywy poszu-
kuje do mego gabinetu na pro-
wincji. Oferty z zapośnieniem wa-
runków Kurjer Poznański zdw 57 234

Służąca

umiejąca samodzielnie gotować
potrzebna. Półwiejska 3, I. pr.,
2-3 godz. zdw 57 290

Służąca

uczniwa, czysta do wszystkiego,
z doświadczeniem w gotowaniu dla małej
rodziny najchętniej wiejska od 1.
6. I. Małczewska, ul. Różana 5,
III. p. zdw 57 277

Służąca

lepsza, czysta i zdrowa, z dośko-
nalszym gotowaniem potrzebna za-
raz. Wojciechowska, Stawna 13.
zdw 57 157

Poszukuje

pani inteligentnej, wiek ca. 30,
wymownej, lecz zrównoważonej,
o miłym, ujmującym obciążu, do
objazdu klienteli prowincjonal-
nej. Artykuł damski z ustaloną
najlepszą reputacją, rekomenda-
cją, poparciem dotychczasowej kli-
jenty, prowizja. Wyczerpujące
zgłoszenia osób odpowiednich,
odpisem świadectw, podaniem re-
ferencji, referencje konieczne.
Kurjer zdw 57 178

Posługaczka

młoda, czysta potrzebna. Doli-
na 3, III. prawo. zdw 57 174

Krawcowa

początkująca potrzebna. M. Ida-
szakowa, Półwiejska 26a.
zdw 57 183

Szofer

na autobus, który będzie kasował
z kaucją 300 do 500 złotych po-
trzebny. Zgłoszenia Kurjer zdw 57 182